

# Dordtse Decemberdagen

Evaluatie editie 2022-2023



# Inhoudsopgave

	Verdieping			
Inleiding	Bekendheid	Bezoek	Bezoekers	 Onderzoeks verantwoording
Conclusies en discussie	Activiteiten	Impact	Waardering	 Terug naar inhoudsopgave
Passanten tellingen	Beleving	Draagvlak	Overig	 Over ons

Klik op de  
knoppen



## Inleiding

Van 9 december 2022 tot en met 8 januari 2023 hebben de Dordtse Decemberdagen in de Dordtse binnenstad plaatsgevonden. Deze worden georganiseerd door Dordrecht Marketing in samenwerking met POBD (Promotie Ondernemers Binnenstad Dordrecht). De Dordtse Decemberdagen is een nieuw evenement, flexibel, regionaal gericht, met focus op de ondersteuning van de lokale ondernemers.

Met de Dordtse Decemberdagen wil de organisatie bezoekers een positieve ervaring bieden met de Dordtse binnenstad, door sfeerbeleving, service en verrassende belevenissen. Voor inwoners beoogt het evenement een bijdrage te leveren aan de levendigheid van de binnenstad. Voor lokale ondernemers beoogt het een economisch effect, door extra bezoekers te genereren en herhaalbezoek te stimuleren. Een economisch effect vergelijkbaar met de kerstmarkt, maar verspreid over een langere periode (4 weken in plaats van een weekend) en meer verspreid over de binnenstad. Het voordeel hiervan is dat ook bezoekers meer verspreid worden over de binnenstad en in tijd en bezoekersstromen beter gemanaged kunnen worden. In vergelijking met de kerstmarkt wordt een regionale aantrekkingskracht beoogd in plaats van een landelijke. In aanloop naar de Dordtse Decemberdagen heeft er in het najaar een landelijke imagocampagne plaatsgevonden: 'Dordrecht (her)ontdekken'.

De gemeente, Dordrecht marketing en POBD wensen de Dordtse Decemberdagen te evalueren. Inzicht is gewenst in de waardering voor het evenement en de beleving van (de Dordtse binnenstad tijdens) het evenement door bezoekers, inwoners en ondernemers. En ook in de betekenis van het evenement voor lokale ondernemers: aantal bezoekers, mate van stimuleren tot bezoek en herhaalbezoek en economische spin-off voor lokale winkeliers en horeca.

Dit rapport beschrijft de resultaten van deze evaluatie.

*“Wat is de  
waardering, beleving  
en impact van de  
Dordtse  
Decemberdagen”*

## Evaluatie Dordtse Decemberdagen

Om de vraag in de volle breedte te kunnen beantwoorden zijn 5 deelonderzoeken uitgevoerd:

- een publieksenquête (straatinterviews) onder **bezoekers** van de Dordtse Decemberdagen.
- een online vervolgvragenlijst voor **bezoekers** die meegewerkt hebben aan de publieksenquête en bereid zijn mee te werken aan een vervolgvragenlijst een week na hun bezoek.
- Een online vragenlijst onder **inwoners** van de Drechtsteden via de bewonerspanels van Onderzoekcentrum Drechtsteden.
- Een online vragenlijst onder **ondernemers** uit de Dordtse binnenstad (winkeliers, horeca, persoonlijke verzorging).
- Analyse van beschikbare passantencijfers.

In dit rapport worden de conclusies en resultaten van de deelonderzoeken beschreven. De resultaten zijn per onderwerp geordend: door middel van kleurcodering links bovenaan de slides is aangegeven welke doelgroep/deelonderzoek het betreft (bij de genoemde deelonderzoeken hierboven is te zien welke kleur voor welke groep is gebruikt).

Naast conclusies is een discussie toegevoegd waarin bevindingen uit de deelonderzoeken worden verbonden, verschillen tussen deelonderzoeken zo mogelijk verklaard, een vergelijking wordt gemaakt met de laatste kerstmarktrapportage en beperkingen van het onderzoek en omstandigheden die de resultaten kunnen beïnvloeden benoemd.

bezoeker

bezoeker

inwoners

ondernemers

passanten



Afbeelding Lüchinger Architects



# Conclusies en discussie

# Dordtse Decemberdagen genieten bekendheid en stimuleren bezoek

**Grootste deel inwoners en bezoekers is bekend met plaatsvinden Dordtse Decemberdagen door eerder bezoek en berichtgeving online of in dagbladen.**

De bekendheid van de Dordtse Decemberdagen (na noemen van de naam en moment van plaatsvinden evenement) is hoog, zowel onder bezoekers van de Dordtse binnenstad tijdens de DDD (76%) als onder inwoners van de Drechtsteden na afloop van de DDD (67%). Men is bekend met de Dordtse Decemberdagen, vooral door een eerder bezoek aan de Dordtse binnenstad tijdens de DDD, maar ook door berichtgeving online of op sociale media en in de krant of tijdschrift.

Niet alle activiteiten zijn bekend bij bezoekers en inwoners. De bekendheid verschilt ook sterk tussen bezoekers en inwoners: dit zal ook te maken hebben met het verschil in moment van de vragenlijst (tijdens een bezoek aan de DDD en na afloop van de DDD). De activiteiten die het meest bekend zijn bij bezoekers en inwoners die de DDD bezocht hebben staan in het overzicht hiernaast. De avondvaarten, de kerstmuziekboot en glas in lood wandelroute hebben bij beide groepen een relatief lage bekendheid. Jongeren zijn minder goed op de hoogte van de activiteiten dan ouderen.

## **De Dordtse Decemberdagen stimuleren bezoek aan de binnenstad.**

Bij een groot deel van de bezoekers van de Dordtse binnenstad (drie op de vijf) hebben de Dordtse Decemberdagen bijgedragen aan de beslissing de Dordtse binnenstad te bezoeken. Bij twee op de vijf bezoekers is het evenement een van de aanleidingen voor het bezoek. Bij ouderen speelt het evenement vaker een rol bij de beslissing dan bij jongeren.

Bij bijna twee van de vijf Dordtse inwoners, die gehoord hebben van de DDD, hebben deze dagen bijgedragen aan een of meer bezoeken aan de binnenstad. Bij inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten is dit een derde.

Bij één op de tien inwoners waarbij de DDD niet hebben bijgedragen aan de beslissing de Dordtse binnenstad te bezoeken spelen de verwachtingen over het evenement (niet speciaal genoeg/vorig jaar geweest, geen kerstmarkt, gehoord tegenvallen) een rol.

## **Veel bezoekers van de DDD al goed bekend met de Dordtse binnenstad.**

Bijna alle bezoekers komen uit Zuid-Holland: driekwart uit de Drechtsteden, de helft uit Dordrecht. Negen op de tien bezoekers hebben eerder in het jaar de Dordtse binnenstad ook al bezocht. Van de bezoekers uit de overige Drechtstedengemeenten bezoekt de helft de Dordtse binnenstad minstens één keer per maand. Van bezoekers uit de rest van Zuid-Holland drie op de 10. Een grote groep bezoekers is dus vrij goed bekend met de Dordtse binnenstad. Bijna 1 op de 7 niet-Dordtse bezoekers bezoekt Dordrecht voor het eerst.

## **Bekendheid activiteiten DDD**

<b>bezoekers</b>	<b>Inwoners</b>
Wandelroute etalage (59%)	Dwaalspoor wandelroute (92%)
Dwaalspoor wandelroute (53%)	Lichtproject met muziek grote kerk (80%)
Winterpleinen met chalets (53%)	Santa Run (79%)
Fotomoment met cadeaus (53%)	



# Deelnemers ondernemen ook meer andere activiteiten

**Bezoek aan de DDD-activiteiten gebeurt ook door bezoekers die vooraf aan het bezoek niet bekend zijn met de DDD of waarbij de DDD niet hebben bijgedragen aan bezoek.**

94% van de bezoekers, die (mede) vanwege de DDD een bezoek aan de Dordtse binnenstad brachten, heeft tijdens het evenement een DDD-activiteit bezocht (56% van alle binnenstadbezoekers). Ook van de bezoekers die vooraf niet op de hoogte waren heeft 44% DDD-activiteiten bezocht (=11% van totaal): Mogelijk zijn zij tijdens hun bezoek overgehaald om aan DDD-activiteiten deel te nemen. Maar het is ook goed mogelijk dat ze voor een specifieke activiteit kwamen en niet bekend waren met de overkoepelende titel Dordtse Decemberdagen.

Van de Dordtse inwoners die gehoord hebben van de DDD hebben 3 op de 5 DDD-activiteiten bezocht. Bij de overige Drechtsteden is dit ruim 2 op de 5. Hieronder vallen ook inwoners waarbij de DDD niet hebben bijgedragen aan hun bezoeken aan de Dordtse binnenstad, maar die desondanks wel DDD-activiteiten hebben bezocht: dit betreft ruim een kwart van de Dordtse inwoners bekend met DDD, en 14% van de overige Drechtsteden inwoners bekend met DDD.

**Bezoekers die DDD activiteiten hebben bezocht, hebben vaker dan zij die dit niet hebben gedaan ook andere activiteiten ondernomen tijdens hun bezoek zoals winkel bezoek, horecabezoek.**

Het percentage bezoekers dat winkelaankopen heeft gedaan of iets gegeten of gedronken heeft bij horeca of de winterpleinen is hoger bij bezoekers van DDD-activiteiten (zie pagina 40)

Ook bij inwoners lijken deze verschillen te bestaan, maar zijn ze niet allemaal significant door de kleinere steekproefomvang van inwoners die niet aan activiteiten hebben deelgenomen (zie pagina 41)

**De Dwaalspoorwandelroute en het lichtproject met muziek bij de grote kerk verleidt de meeste inwoners tot een bezoek.**

Meeste bezochte activiteiten door bezoekers en inwoners zijn in de tabel hiernaast te zien.

Ook de top 5 activiteiten bezocht verschilt tussen bezoekers en inwoners: mogelijk komt dit mede door het moment van interviewen (tijdens de DDD versus na afloop van de DDD).

Bezoekers uit Dordrecht hebben meer activiteiten bezocht dan bezoekers uit de rest van de Drechtsteden en bezoekers ergens anders vandaan. Dit zal deels komen door de hogere bekendheid van activiteiten onder Dordtenaren. Maar dit kan ook te maken hebben met andere aspecten, zoals frequentie bezoek Dordtse Decemberdagen, beter de weg weten in Dordrecht, meer tijd hebben etc.



## Meest bezochte activiteiten DDD

bezoekers	Inwoners bekend met DDD en binnenstad bezocht tijdens DDD
Wandelroute etalage (49%)	Dwaalspoor wandelroute (63%)
Winterpleinen met chalets (47%)	Lichtproject met muziek grote kerk (47%)
Dwaalspoor wandelroute (46%)	Lichtobjecten museumtuin (36%)
Fotomoment met cadeau (46%)	
Inpakservice (37%)	Winterpleinen met chalets (28%)
Lichtproject met muziek grote kerk (33%)	Lichtkunsttentoonstelling LUCID (20%)

# Verwachtingen zijn niet waargemaakt

**De Dordtse Decemberdagen 2022-2023 hebben de verwachtingen van bezoekers, inwoners en ondernemers niet waargemaakt.**

De meerderheid van de bezoekers, inwoners en ondernemers zien de potentie van de Dordtse Decemberdagen, maar de huidige editie is velen tegengevallen.

De Net Promotor Score is het % promotors- % criticasters van de Dordtse Decemberdagen. De rapportageschaal van NPS gaat van -100 (alleen maar criticasters) tot 100 (alleen maar promotors). Deze maatstaf voor tevredenheid onder bezoekers van de huidige editie van de Dordtse Decemberdagen is laag, namelijk 3. De Dordtse Decemberdagen (7,3) en de sfeer in de binnenstad deze dagen (7,5) zijn volgens bezoeker overwegend aantrekkelijk, maar niet heel aantrekkelijk (schaal van 1 tot 10).

Inwoners geven gemiddeld een 7 als rapportcijfer voor de Dordtse Decemberdagen als geheel. Voor de aantrekkelijkheid van de Dordtse Decemberdagen geeft men een 6,9 (10-puntschaal). Het leukst vinden inwoners (in potentie) het Dwaalspoor, de sfeer, de aankleding. Tegelijkertijd zijn dit ook zaken die men benoemt die dit jaar (deels) niet geslaagd waren: de chalets en het Dwaalspoor waren niet verrassend/aangekleed/uitgebreid genoeg. Gemist worden een (kleinschalige kwalitatieve) kerstmarkt, bewegende beelden bij het Dwaalspoor, meer (live) muziek, een schaatsbaan, meer aankleding van de winterpleinen en samenhang in de activiteiten.

Ondernemers zijn kritischer en geven een 5,2 voor de Dordtse Decemberdagen als geheel. Ze zijn het meest negatief over de aantrekkingskracht voor het publiek en de sfeer. Ondernemers waarderen het dat er iets wordt ondernomen, maar de huidige editie had te weinig beleving, maakte de verwachtingen niet waar, was niet spectaculair genoeg en was te verspreid. Bovendien waren de meeste activiteiten 's avonds na sluitingstijd van de winkels, wat teleurgestelde bezoekers overdag tot resultaat had en niet of nauwelijks extra traffic voor winkels opleverde. Gevolg was dat volgens ondernemers de impact van de DDD beperkt was.

**Specifieke activiteiten die tegenvielen zijn het Dwaalspoor, de winterpleinen met chalets en de lichtshow**

Overall is het gevoel dat de Dordtse Decemberdagen van dit jaar sober waren, meer specifiek geldt dit voor het Dwaalspoor, de winterpleinen en de lichtshow.

**Bezoekers van specifieke activiteiten van de Dordtse Decemberdagen hebben een hogere bezoekfrequentie, verwachte bezoekduur en besteding dan bezoekers die geen deel nemen aan activiteiten.**

Bezoekers en inwoners die DDD-activiteiten bezocht hebben verwachten respectievelijk denken dat ze langer blijven, frequenter de binnenstad bezoeken en meer geld uitgeven dan bezoekers van de binnenstad die geen activiteiten hebben bezocht (zie overzicht pagina 40)

**Het aandeel inwoners van de Drechtsteden dat de binnenstad tijdens eventuele Dordtse Decemberdagen volgend jaar waarschijnlijk of zeker weer bezoekt is ruim twee derde. Overigens bezoekt meer dan de helft van de Drechtsteden inwoners normaal gesproken al minstens 1 keer per maand de Dordtse binnenstad.**





# Ondernemers zien weinig effect

## Ondernemers zien niet of nauwelijks een positief effect van de Dordtse Decemberdagen.

Bijna alle ondernemers geven aan weinig of niets gemerkt te hebben van de Dordtse Decemberdagen met hun bedrijf. De helft heeft er wel op ingespeeld of speciale activiteiten voor ondernomen. Het effect van de Dordtse Decemberdagen op de hoeveelheid publiek en klanten is in de perceptie van ondernemers beperkt gebleven: ten opzichte van een 'normale decemberperiode' zijn er meer ondernemers die een negatief effect zien (minder publiek 30% en minder klanten 35%) dan een positief effect (18% en 12%). Of dit een invloed is van de Dordtse Decemberdagen of andere factoren een rol spelen zoals een landelijke tendens om minder winkels te bezoeken kunnen we op basis van dit onderzoek niet vaststellen.

(Bijna) de helft van de ondernemers schat in dat de omzet tijdens de DDD hoger was dan in december 2021 resp. november 2022. Van December 2021 mag verwacht worden dat dit een mindere maand was vanwege corona. November is in het algemeen een mindere maand dan december Slechts een klein deel van de ondernemers schrijft negatieve of positieve verschillen in omzet, ten opzichte van hiervoor genoemde periodes, dan ook toe aan de Dordtse Decemberdagen.

Ruim twee van de vijf ondernemers vinden de Dordtse Decemberdagen belangrijk voor herhaalbezoek aan de Dordtse binnenstad, een derde voor herhaalbezoek aan het eigen bedrijf. Het eerste percentage is relatief hoog in vergelijking met het percentage ondernemers dat aangeeft dat er een positief effect is geweest van de DDD op publiek en klanten. Ondernemers die DDD belangrijk vinden voor herhaalbezoek vinden vaker dat de DDD goed zijn voor het imago van Dordrecht en dat het positief is voor het eigen bedrijf als er in Dordrecht veel evenementen worden georganiseerd.

3 van de 5 ondernemers hebben extra kosten gemaakt voor de Dordtse Decemberdagen: het grootste deel nauwelijks of een beetje extra kosten. Slechts een derde van de ondernemer die extra kosten hebben gemaakt geeft aan dat het meer opgeleverd heeft dan gekost.

## Draagvlak onder ondernemers voor voortbestaan onder voorwaarde van grote aanpassingen.

Ondanks de negatieve evaluatie van de huidige editie van de Dordtse Decemberdagen vindt ruim de helft van de ondernemers dat dit evenement moet blijven bestaan, maar wel met grote aanpassingen. Een derde vindt dat het in de huidige opzet niet moet blijven bestaan. Ideeën die onder meer worden geopperd zijn:

- Een (combi met een) kerstmarkt: zowel bij ondernemers als bij inwoners pleit een deel voor een kwalitatievere, kleinere kerstmarkt, dus niet de kerstmarkt van de laatste jaren voor Corona.
- Grootstere aanpak in het algemeen en van specifieke activiteiten zoals het Dwaalspoor, de lichtshow, de winterpleinen
- Meer (kerst) sfeer creëren: door meer aankleding, meer samenhang tussen activiteiten (bv activiteiten organiseren rond een bepaald verhaal of thema) of meer concentratie (minder verspreid).
- Uitbreiding/vernieuwing van activiteiten: meer muziek, terugkeer schaatsbaan, nieuwe foto-objecten, etc.
- Aantrekken van (ook) meer bezoekers overdag, zodat de winkels meer profijt hebben.
- Communicatie laten aansluiten op werkelijkheid (dit jaar zijn de gewekte verwachtingen niet waargemaakt).



# Discussie

Met de Dordtse Decemberdagen beoogt de organisatie een evenement neer te zetten dat voor lokale ondernemers extra bezoekers genereert en herhaalbezoek aan de Dordtse binnenstad stimuleert door sfeerbeleving, service en verrassende- en spannende projecten/momenten. Uit het uitgevoerde evaluatieonderzoek komt naar voren dat de Dordtse Decemberdagen van dit jaar lang niet voor alle bezoekers en ondernemers aan de verwachtingen hebben voldaan: door de spreiding van de activiteiten, de voor het gevoel sobere opzet van sommige activiteiten en het gebrek aan samenhang werd de verwachte sfeer volgens velen niet gerealiseerd en bleef het verrassingselement beperkt. Tegelijkertijd spreekt het idee van dit binnenstad evenement rond de kerstperiode een groot deel van het publiek, inwoners en ondernemers wel aan. Een volgende editie mag volgens hen echter wel meer brengen: meer (kerst)sfeer, meer verrassing, meer samenhang, meer levendigheid in de stad (samenkomen van activiteiten). Inwoners en ondernemers hebben hiervoor diverse concrete ideeën aangedragen (zie ook de conclusies).

De Dordtse Decemberdagen verschilt onder meer van de kerstmarkt als het gaat om: invulling van het evenement, flexibiliteit in opzet, spreiding van activiteiten door de binnenstad, de duur van het evenement (4 weken i.p.v. een weekend) en zijn meer regionaal georiënteerd en minder landelijk. Tegelijkertijd bestaat wel de behoefte om de resultaten van de Decemberdagen te vergelijken met de kerstmarkt. Voorgaande verschillen, de omstandigheden die wezenlijk anders zijn (corona, inflatie) en de andere onderzoeksopzet (en andere vraagstellingen) die noodzakelijk waren, maakt vergelijking erg lastig. In deze rapportage hebben we beide evenementen desondanks toch naast elkaar gezet, maar het is belangrijk bovenstaande in gedachten te houden. De resultaten zijn niet vergelijkbaar en hoeven ook niet vergelijkbaar te zijn, gezien de verschillende doelstellingen:

- De Dordtse Decemberdagen trekken zoals beoogd een meer regionaal publiek aan: meer **bezoekers** uit Dordrecht (DDD: 50%, kerstmarkt: 29%) en de Drechtsteden (DDD: 24%, kerstmarkt: 18%) dan bij de kerstmarkt. Een logisch gevolg is dat de Dordtse Decemberdagen vooral terugkerende bezoekers aantrekt. Voor 14% van de bezoekers die niet in Dordrecht wonen was dit hun eerste bezoek aan de Dordtse binnenstad. Bij de kerstmarkt bezocht 22% Dordrecht voor het eerst.
- De vraag over intentie tot herhaalbezoek aan **bezoekers** is bij de Dordtse Decemberdagen anders gesteld dan in de tijd van de kerstmarkt: er is bij de vraagstelling bij de DDD een specifieke periode aangegeven en meer antwoordopties dan bij de kerstmarkt. Van de bezoekers van de Dordtse Decemberdagen die niet uit Dordrecht komen en die er maar heel weinig komen (1 keer afgelopen jaar of minder vaak) is 6% zeker van plan binnen 1 a 2 jaar de Dordtse binnenstad nogmaals te bezoeken, 17% waarschijnlijk en 53% misschien. Bezoekers van de kerstmarkt die van buiten Dordrecht hier voor de eerste keer waren óf er maar heel weinig komen zeggen in overgrote meerderheid zeker (90%) of misschien (8%) van plan te zijn Dordrecht in de nabije toekomst nog eens te bezoeken. Het lagere percentage bij de Dordtse Decemberdagen zeker, waarschijnlijk of misschien herhaalbezoek kan (deels) verklaard worden door meer geïnterviewde bezoekers die wel in de Dordtse binnenstad waren, maar die niet op de hoogte waren van de DDD en ook voor een andere reden de binnenstad hebben bezocht en ook geen DDD activiteiten hebben ondernomen.
- Het percentage volwassen **inwoners** van de Drechtsteden dat bekend is met de DDD en in de binnenstad is geweest tijdens de Dordtse Decemberdagen is 46%. De helft hiervan geeft aan dat het evenement bijgedragen heeft aan één of meer bezoeken. Het percentage volwassen inwoners dat de kerstmarkt heeft bezocht in 2018 is 38%.
- 51% van de **ondernemers** heeft ingespeeld op of speciale activiteiten ondernomen tijdens de Dordtse Decemberdagen. 77% van de ondernemers heeft ingespeeld op de kerstmarkt.
- De Dordtse Decemberdagen zijn volgens 34% van de **ondernemers** (erg) belangrijk voor herhalingsbezoek aan hun bedrijf. De kerstmarkt is volgens 63% van de ondernemers een beetje of erg belangrijk voor het bedrijf.
- Zowel bij de evaluatie van de kerstmarkt als bij de evaluatie van de DDD zijn aan **ondernemers** enkele stellingen voorgelegd.
  - *Dordrecht kan zich beter met andere evenementen promoten in de regio.* Bij de Dordtse Decemberdagen is 44% het eens met deze stelling, bij de kerstmarkt 17%.
  - *Als ondernemer in de binnenstad meer last dan plezier van ...* . Bij de Dordtse Decemberdagen is 3% het eens met deze stelling, bij de kerstmarkt 15%.
  - *... is goed voor het imago van Dordrecht.* Bij de Dordtse Decemberdagen is 62% het eens met deze stelling, bij de kerstmarkt 81%.
- Tot slot het draagvlak voor het voortbestaan: Bij de Dordtse Decemberdagen vindt 5% van de **ondernemers** dat het evenement moet blijven bestaan zoals het nu is, 58% vindt dat het moet blijven bestaan met kleine maar vooral grote aanpassingen. Bij de kerstmarkt in 2018 vond 33% van de ondernemers dat deze moest blijven bestaan zoals het ongeveer was en 47% dat deze moest blijven, maar dat er wel wat veranderd moest worden.

# Praktische verbeterpunten DDD

- Belangrijk is om de belofte over de Dordtse Decemberdagen in de communicatie overeen te laten stemmen met de werkelijkheid: een (groot) deel van de ondernemers en bezoekers had er meer van verwacht.
- Meer samenhang in de activiteiten. Dit kan op verschillende manieren: het meer laten aansluiten van activiteiten op elkaar (bv winterpleinen langs de route van het Dwaalspoor), maar ook door alle activiteiten op te hangen aan een thema en dit door de hele binnenstad door te trekken (voorbeeld: Charles Dickens Deventer).
- Winterpleinen meer aankleden, met chalets met kerstspullen in brede zin, live muziek, kerstbomen, etc.
- Het toevoegen van een kwalitatieve, voor iedereen toegankelijke kerstmarkt of kerstmarktjes verspreid door de stad die wel verbonden met elkaar zijn.
- Het Dwaalspoor; minder grote gaten tussen verlichte objecten (dus minder grote afstand of meer objecten), meer afwisseling statische verlichting en bewegende projecties.
- Door het toevoegen van een overkoepelend thema, kan niet alleen een lichtroute, maar ook een verhalenroute overdag toegevoegd worden, bv met behulp van herkenbare objecten in etalages. Dat levert ook meer publiek voor de winkels op.
- Wisselend foto-object zodat het verrassingselement blijft.
- Mensen onderweg toegang geven tot de activiteiten die er op dat moment zijn: bv een QR codes in de stad naar de website waarop te zien is wat er op dat moment te doen is en wat de locatie is.
- Levendigheid creëren:
  - Samen laten vallen van activiteiten: DDD-activiteiten meer concentreren of samen laten vallen met andere activiteiten of een kerstmarkt, openingstijden winkels verruimen zodat deze ook op andere, mogelijk drukke momenten open kunnen (onder voorwaarde dat ondernemers hier aan mee willen werken).
  - Een kinderroute (bv speurtocht in de etalages) met prijsuitreiking met live muziek, waarbij scholen prijs kunnen winnen met hun klas > betrekken van scholen om meer kinderen met ouders naar de stad te trekken.
  - In samenspraak met horeca soort 'happen en stappen' organiseren (vb Roosendaal afgelopen jaar met bingo kaart). Ook op het moment dat het wat minder weer is trek je mogelijk meer mensen, omdat ze ook regelmatig binnen kunnen zitten.
  - Een schaatsbaan toevoegen.



# Bekendheid Dordtse Decemberdagen

**Driekwart van de aangesproken bezoekers is op de hoogte van het plaatsvinden van de Dordtse Decemberdagen voorafgaand aan het huidige bezoek.**

Bezoekers is tijdens hun bezoek gevraagd of ze voorafgaand aan het bezoek wisten van het plaatsvinden van de Dordtse Decemberdagen: 76% wist hier vóór zijn of haar bezoek vanaf. Hoe verder weg men woont, hoe minder bekend het evenement is. Verder zijn de Dordtse Decemberdagen minder bekend in de leeftijdsgroep tot en met 29 jaar dan in de leeftijdsgroep 30-39 jaar. De bekendheid onder bezoekers loopt op gedurende de periode dat het evenement plaatsvindt: van 54% in week 49 2022 en 73% in week 50 tot en met 86% in week 1, 2023.

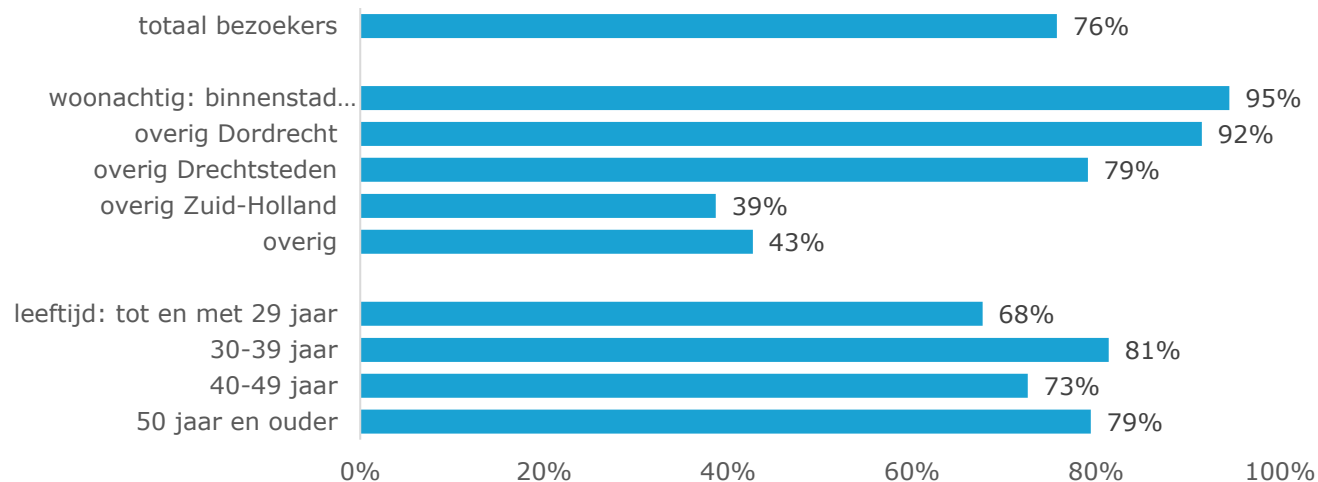
**Naast eerder bezoek, is online/sociale media het meest genoemd als manier waarop bezoekers gehoord hebben over de Dordtse Decemberdagen.**

Bezoekers die vóór hun bezoek wisten van de Dordtse Decemberdagen is gevraagd hoe ze van de Dordtse Decemberdagen hebben gehoord. De meeste bezoekers hebben erover gehoord door een eerder bezoek (54%). 35% heeft berichtgeving online of op sociale media gezien. 22% heeft het uit een krant of tijdschrift: 50+plussers vaker (32%) dan jongeren tot 29 jaar (14%). Bij 'anders namelijk' wordt nog genoemd dat men het evenement kent van andere jaren. Kanttekening bij deze vraag is dat de ervaring leert dat het geheugen niet altijd betrouwbaar is. In onderstaande tabel is te zien dat gedurende de DDD verschillende informatiebronnen 'top of mind' zijn.

	Week 49	Week 50	Week 51	Week 52	Week 1
Eerder bezoek DDD	24%	49%	69%	76%	42%
Online/sociale media	0%	43%	33%	66%	22%
Krant/tijdschrift	0%	7%	9%	2%	58%
Familie/vrienden	29%	13%	24%	0%	5%
Radio/tv	0%	21%	5%	0%	2%
Aankondiging Scrooge	43%	1%	5%	0%	5%
buitenreclame	10%	10%	2%	0%	2%

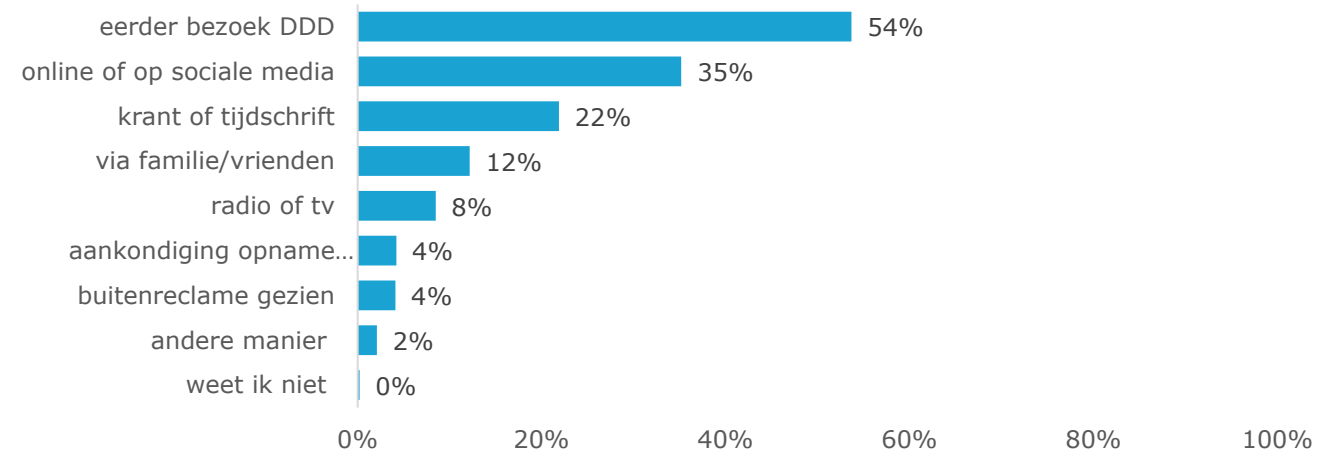
## Bekend met Dordtse Decemberdagen

### Vóór bezoek bekend met plaatsvinden Dordtse Decemberdagen



### Wijze waarop gehoord over Dordtse Decemberdagen

Basis: respondenten die voor hun bezoek wisten van de DDD; n=566\*



\* Alleen als de basis van een grafiek niet de totaalgroep is wordt de basis vermeld.

**Slechts 8% van de aangesproken bezoekers was voorafgaand aan hun bezoek wel op de hoogte van de Dordtse Decemberdagen, maar niet van één of meer van de voorgelegde activiteiten.**

Bezoekers die voorafgaand aan hun bezoek wisten van de Dordtse Decemberdagen, is gevraagd van welke activiteiten zij op de hoogte waren voorafgaand aan hun bezoek. Gemiddeld noemt men 6 activiteiten waarvan men op de hoogte is. Bezoekers die in Dordrecht wonen zijn van meer activiteiten op de hoogte (binnenstad 6, rest Dordt 7) dan bezoekers die niet in Dordt wonen (Drechtsteden 5, Zuid-Holland 4 en elders 5). Jongere bezoekers zijn van minder activiteiten op de hoogte dan oudere bezoekers (jonger dan 39 5 activiteiten, 40-49 jaar 6-7 activiteiten).

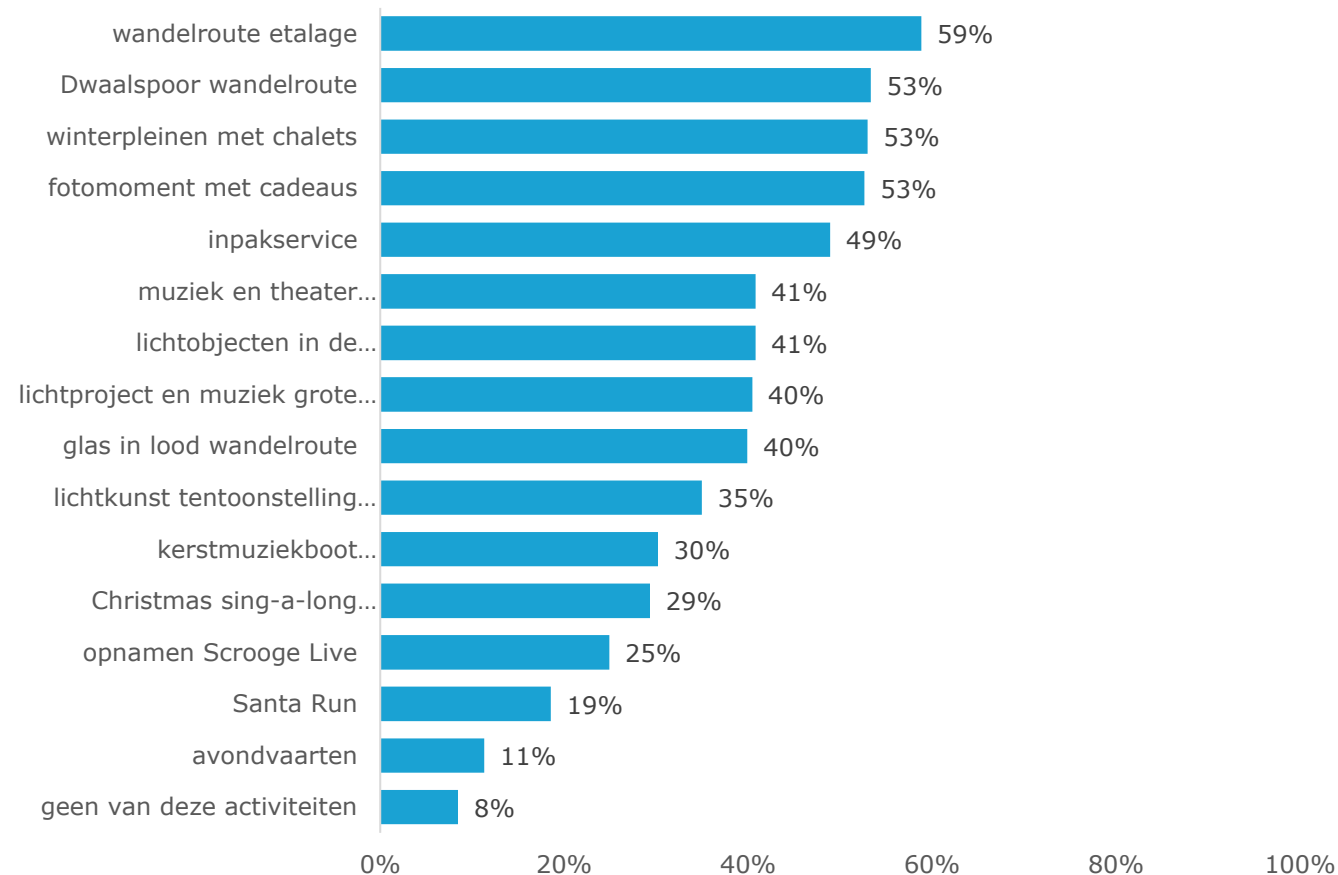
8% zegt van geen van de activiteiten op de hoogte te zijn, 5% bevestigt alle activiteiten.

Meest bekend zijn de wandelroute langs de etalages, de Dwaalspoor wandelroute, de winterpleinen met chalets en het fotomoment met cadeaus: meer dan de helft van de bezoekers was vooraf van deze activiteiten op de hoogte.

## Activiteiten DDD bekend

### Activiteiten DDD waarvan op de hoogte vóór bezoek

Basis: respondenten die vóór hun bezoek wisten van de DDD; n=566



**Vier op de vijf inwoners van Dordrecht hebben gehoord van de Dordtse Decemberdagen, zo blijkt uit onderzoek na afloop van het evenement. Binnen de overige Drechtsteden is dit bijna drie op de vijf inwoners.**

Ook inwoners van de Drechtsteden (lid van de bewonerspanels) is na afloop van de Dordtse Decemberdagen gevraagd of ze gehoord hebben van de Dordtse Decemberdagen. Onder inwoners van Dordrecht heeft 83%, van de Dordtse Decemberdagen gehoord. Binnen de overige Drechtsteden is dit 56%. Bij de overige Drechtsteden is de bekendheid het hoogst in Zwijndrecht en het laagst in Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam.

**De meeste inwoners hebben gehoord van de DDD via dagbladen/tijdschrift en via online/sociale media.**

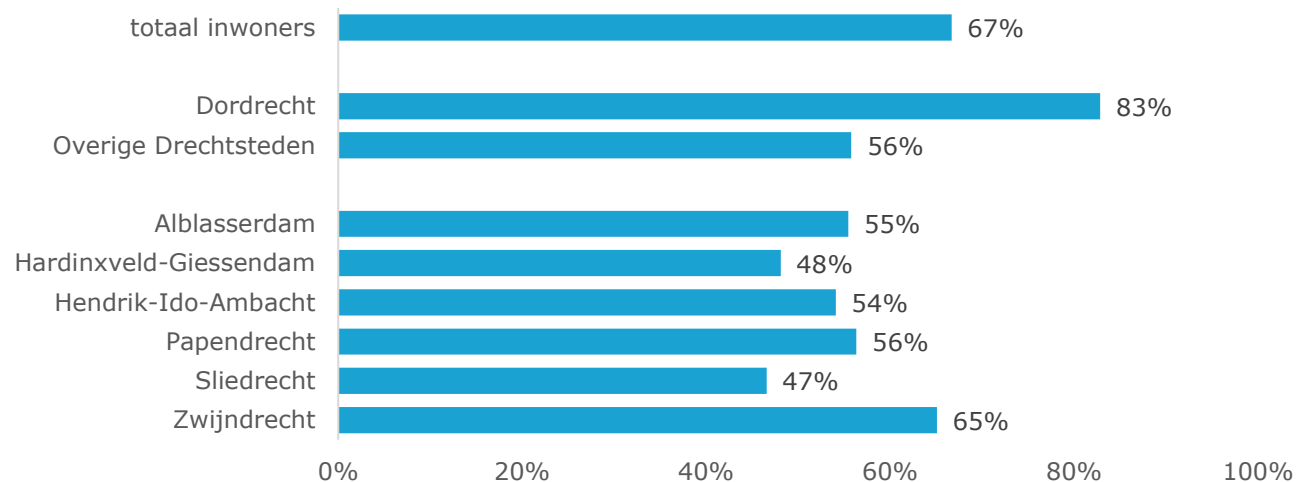
Inwoners die gehoord hebben van de Dordtse Decemberdagen is gevraagd hoe zij hierover gehoord hebben. Dordtenaren noemen gemiddeld iets meer informatiebronnen ( 2,3) dan inwoners van de overige Drechtsteden (1,7). Het meest genoemd worden (aankondiging in) krant of tijdschrift (56%) en online of op sociale media (49%).

Krant/tijdschrift, radio/tv, buitenreclame en een bezoek aan de binnenstad tijdens de DDD worden meer genoemd door Dordtenaren (respectievelijk 65%, 9%, 28% en 46%) dan door inwoners van de andere Drechtsteden (46%, 4%, 10% en 26%).

Door inwoners van 50 jaar en ouder wordt meer dan door jongere inwoners de krant/tijdschrift (70% vs 41%) en radio/tv (8% vs 5%) als bron genoemd. Terwijl oudere inwoners minder vaak als bron noemen: online/sociale media (40% vs 59%), buitenreclame (16% vs 23%) en een bezoek aan de binnenstad tijdens de DDD (27% vs 45%).

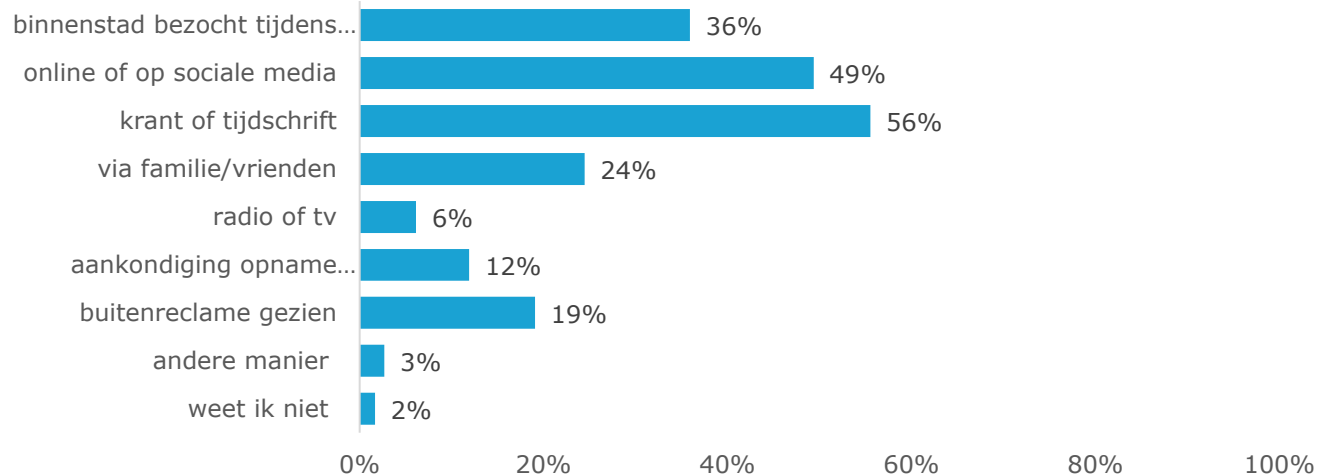
## Bekend met Dordtse Decemberdagen

**Inwoners Drechtsteden die gehoord hebben van de Dordtse Decemberdagen (gevraagd na afloop DDD)**



**Wijze waarop gehoord over Dordtse Decemberdagen**

Basis: respondenten (inwoners) die na afloop van DDD wisten van de DDD; n=1265





**Inwoners van de Drechtsteden die bekend zijn met de Dordtse Decemberdagen en die de binnenstad bezocht hebben tijdens het evenement, hebben vooral gehoord over de Dwaalspoor wandelroute, het lichtproject met muziek bij de grote kerk en de Santa Run.**

Inwoners die gehoord hebben van de Dordtse Decemberdagen (gevraagd na afloop van de DDD) en de binnenstad bezocht hebben tijdens de DDD, is gevraagd van welke activiteiten zij op de hoogte zijn en welke ze bezocht hebben. Op deze pagina is het percentage weergegeven dat op de hoogte is van de verschillende activiteiten: de rangordening is gebaseerd op aflopende bekendheid onder bezoekers (zie pagina14).

Gemiddeld noemen regiobewoners die de Dordtse Decemberdagen bezocht hebben 7 activiteiten waarvan men op de hoogte is. Inwoners van Dordrecht zijn gemiddeld van meer activiteiten op de hoogte (8) dan inwoners uit de overige Drechtsteden (7). Inwoners jonger dan 50 jaar zijn van minder activiteiten (7) op de hoogte dan oudere inwoners (8).

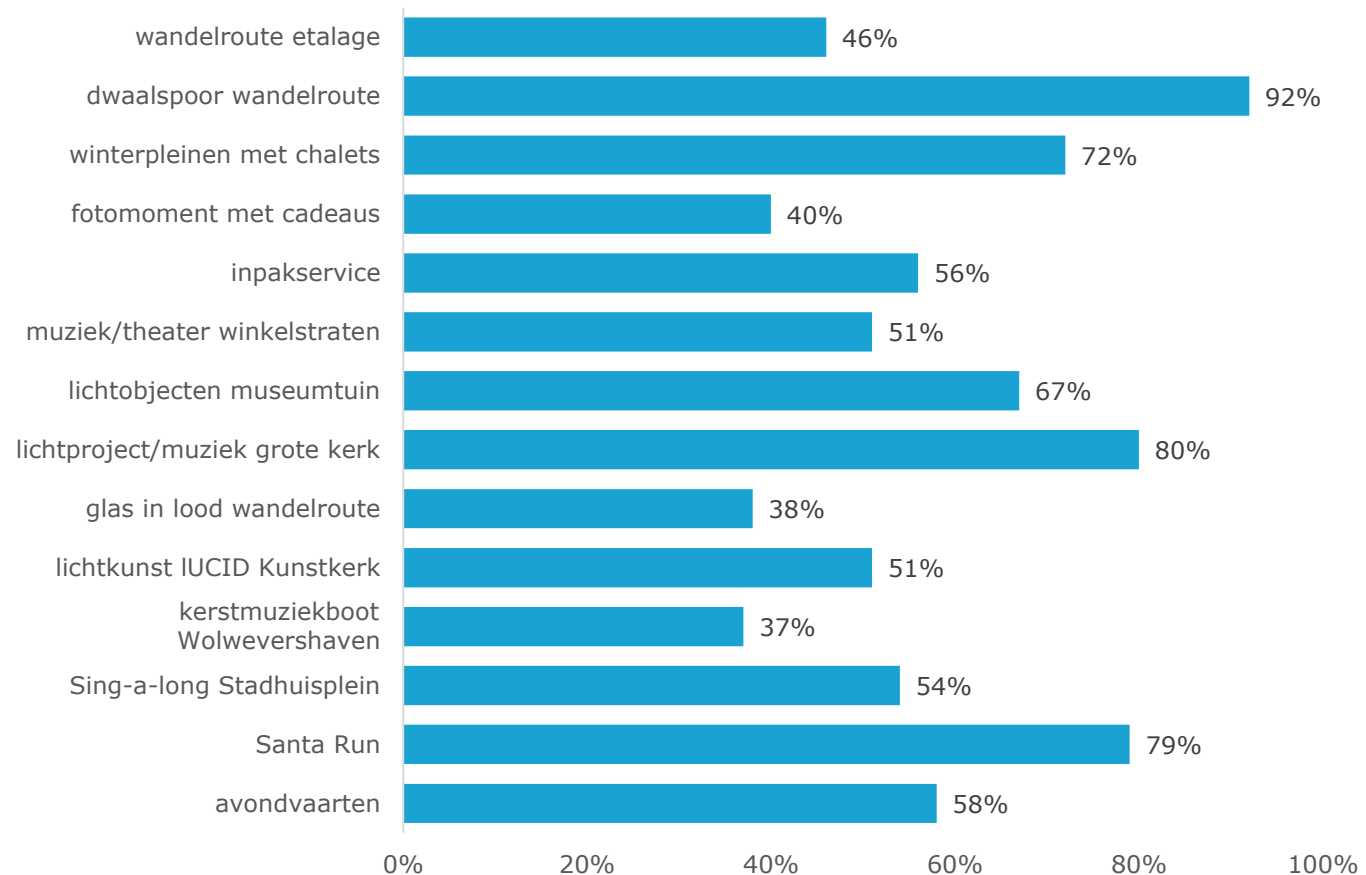
5% zegt van geen van de activiteiten op de hoogte te zijn.

Meest bekend zijn de Dwaalspoor wandelroute, het lichtproject met muziek bij de grote kerk en de Santa Run.

## Activiteiten DDD bekend

### Activiteiten DDD waarvan op de hoogte (gevraagd na afloop van DDD)

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=841







# Bezoek Dordtse Decemberdagen



Voor bijna twee vijfde van de aangesproken bezoekers zijn de Dordtse Decemberdagen één van de aanleidingen voor hun bezoek aan de Dordtse binnenstad.

Bezoekers is gevraagd wat de aanleiding van hun bezoek aan de Dordtse binnenstad is. 78% noemt een combinatie van redenen.

Voor de meeste bezoekers (binnen alle leeftijdsgroepen) is *lunch/koffie drinken* en *café bezoek of een terrasje pikken* één van de redenen. Voor 37% zijn de *Dordtse Decemberdagen* een aanleiding: 30% omdat ze erover gehoord of gelezen hebben (algemeen), 24% vanwege een specifieke activiteit tijdens de Dordtse Decemberdagen.

Bij bezoekers jonger dan 29 jaar is *gehoord over de Dordtse Decemberdagen* minder vaak een aanleiding voor het bezoek. Door bezoekers ouder dan 50 jaar wordt vaker een *bezoek aan theater/muziek/bioscoop etc.* (21%) en minder vaak *afgesproken met bekenden in de binnenstad* (14%) genoemd als aanleiding

Bij bezoekers uit Dordt en de overige Drechtsteden is vaker dan bij bezoekers van elders een aanleiding: *shoppen zonder doel* (54%), *lunchen/koffie drinken* (68%), *café-/terrasbezoek* (66%) en de *Dordtse Decemberdagen* (algemeen (34%) en specifiek (30%)).

Voor bezoekers van buiten Dordrecht is *afspreken met bekenden* (35%) of *meegevraagd door familie* (26%) vaker een aanleiding voor het bezoek en minder vaak *bioscoop/culturele instelling ed.* (9%).

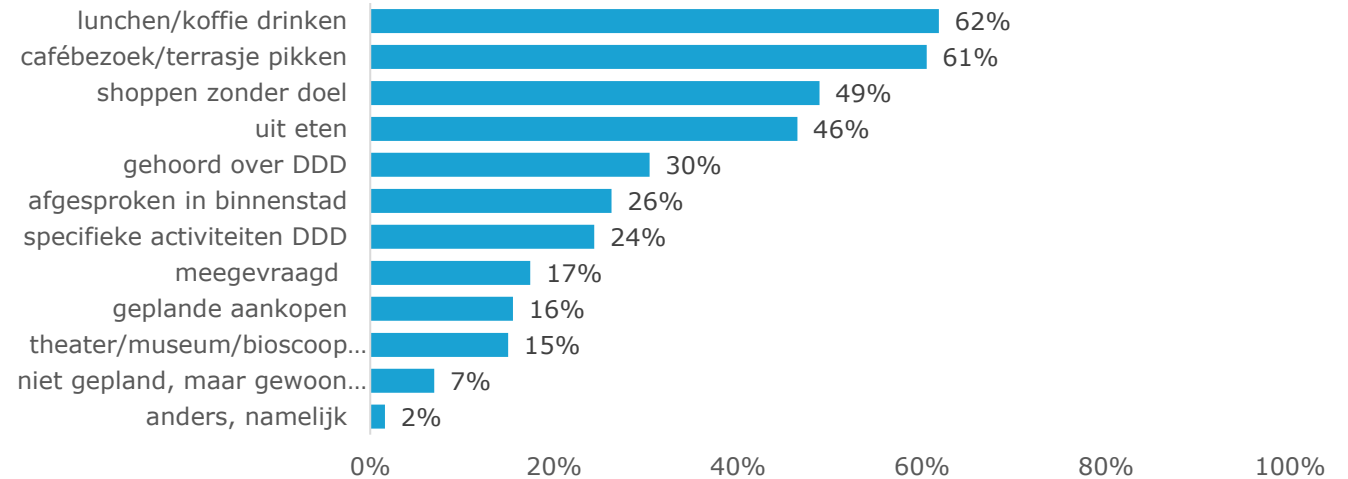
**Bij vier op de vijf bezoekers die voorafgaand aan hun bezoek wisten van de Dordtse Decemberdagen, hebben deze dagen bijgedragen aan de keuze om de Dordtse binnenstad te bezoeken.**

Na de vraag over de aanleiding van hun bezoek is ook nog specifiek doorgevraagd of de Dordtse Decemberdagen bijgedragen hebben aan de keuze die dag de Dordtse binnenstad te bezoeken. Dit is alleen gevraagd aan respondenten die wisten van de Dordtse Decemberdagen, voorafgaand aan het bezoek. 79% geeft aan dat de Dordtse Decemberdagen een bijdrage hebben geleverd: dit is 60% van alle bezoekers.

Bij personen in de leeftijd 40 jaar en ouder spelen de Dordtse Decemberdagen vaker een rol bij het bezoek aan de binnenstad dan bij jongeren tot en met 29 jaar.

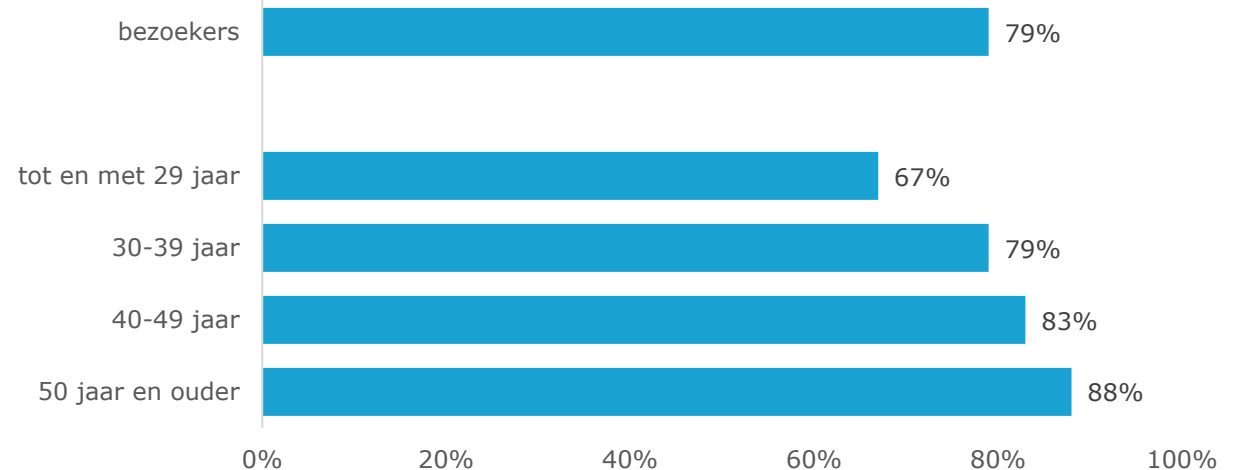
## Bezoek DDD

### Aanleiding bezoek Dordtse binnenstad



### Hebben de Dordtse Decemberdagen bijgedragen aan keuze bezoek

Basis: respondenten die voor hun bezoek wisten van de DDD; n=566





**Dordtse Decemberdagen en de kerstmarkt worden door elkaar gehaald: beiden hebben inwoners naar eigen zeggen relatief vaak bezocht de afgelopen 5 jaar.**

Ook in de vragenlijst voor inwoners uit de Drechtsteden (bewonerspanels) is ingegaan op het bezoekgedrag van de Dordtse binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen. Voordat specifiek is ingegaan op de Dordtse Decemberdagen, is gevraagd naar de bezoekfrequentie in de afgelopen 5 jaar tijdens evenementen, waaronder Dordtse Decemberdagen. Er is hier niet bij vermeld hoe vaak een evenement in de afgelopen 5 jaar heeft plaatsgevonden.

Dordt in Stoom (67%), De Dordtse Kerstmarkt (61%), de Dordtse Decemberdagen (52%) en Big Rivers (49%) zijn het meest bezocht. De Dordtse Decemberdagen en de Dordtse kerstmarkt lijken wel door elkaar te worden gehaald: bij beide evenementen is een deel van de inwoners alle keren (5 jaar) geweest.

Logischerwijs is het aandeel bezoekers bij alle evenementen hoger onder inwoners van Dordrecht dan van de overige Drechtsteden. De Dordtse kerstmarkt en Dordt in Stoom trekken relatief het grootste aandeel publiek uit de Drechtsteden. De carnavalsoptocht, de boekenmarkt en Dord(recht) Pakt Uit het minst. De Dordtse Decemberdagen trekken ook relatief iets minder regionaal (Drechtsteden) publiek.

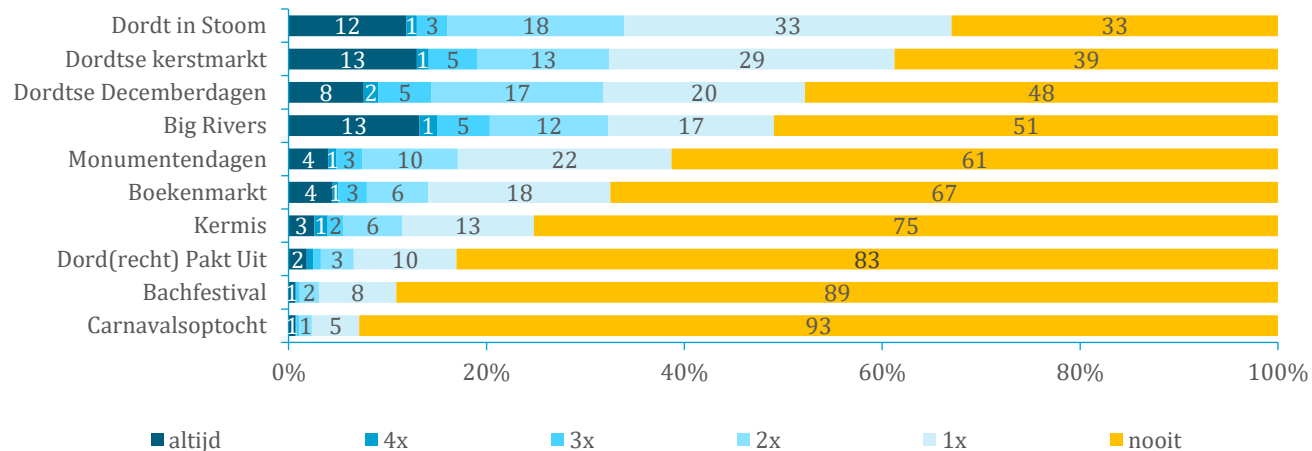
Ook binnen Dordrecht zelf zien we kleine verschillen: bij Big Rivers, de Monumentendagen, de boekenmarkt, Dord(recht) Pakt Uit, de Dordtse Decemberdagen en het Bachfestival zijn er verhoudingsgewijs meer bezoekers onder inwoners van de binnenstad dan uit de rest van de stad.

En er zijn verschillen tussen leeftijdsgroepen: een iets groter aandeel 50- dan 50+ inwoners bezoekt de Dordtse Decemberdagen (56% vs 48%), Dord(recht) Pakt Uit (20% vs 13%) en de kermis (33% vs 17%). Terwijl de monumentendagen (44% vs 33%) en de boekenmarkt (40% vs 25%) meer door 50+ dan door 50- inwoners worden bezocht.

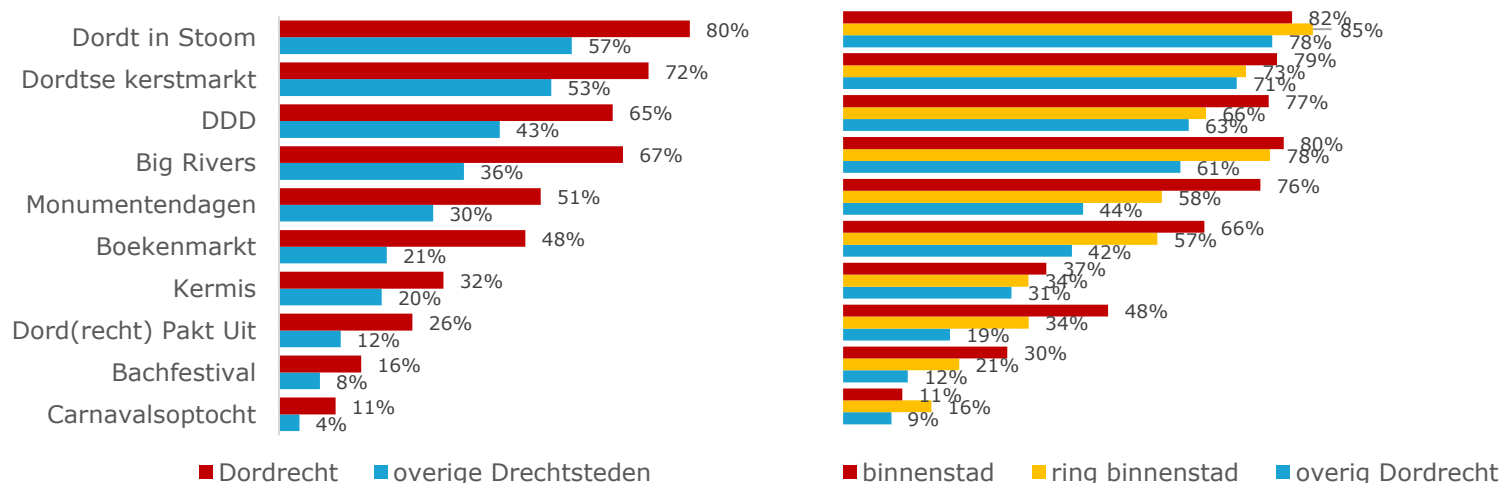
Andere evenementen die relatief vaak bij 'anders namelijk' worden genoemd, omdat men ze regelmatig bezoekt zijn: Pasar Malam, Rockabilly, Schuim bierfestival, Voorstraat Noord Festival, Wantijpop, Wantijlive, Koningsdag, Dwaalspoor/verlichting in december/lichtjestour, Cellofestival (Dordt in Cello), Cultuurnacht, Cultuur op de Hoek en Drechtstadloop.

## Bezoek DDD

### Frequentie evenementen bezocht afgelopen 5 jaar



### % Inwoners evenementen bezocht afgelopen 5 jaar





Vier van de vijf inwoners uit Dordt bekend met de DDD en drie van de vijf uit de overige Drechtstedengemeenten hebben de binnenstad van Dordt tijdens de Dordtse Decemberdagen bezocht.

Aan inwoners die gehoord hebben van de Dordtse Decemberdagen is gevraagd hoe vaak ze de binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen hebben bezocht. 79% van de inwoners uit Dordt die over de DDD gehoord hebben, heeft de binnenstad bezocht tijdens de DDD. Van de inwoners uit de overige Drechtsteden heeft 60% van de inwoners die op de hoogte waren van de DDD het evenement bezocht.

Het aandeel inwoners dat de Dordtse binnenstad tijdens de DDD meerdere keren heeft bezocht is -logischerwijs- onder bewoners van de binnenstad hoger dan vanuit andere wijken.

In deze vraag ging het om het bezoeken van de Dordtse binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen, dit wil niet zeggen dat de Dordtse Decemberdagen de aanleiding was, of dat ze activiteiten hebben bezocht van de Dordtse Decemberdagen. Van de ondervraagde inwoners uit Dordt heeft 50% ook daadwerkelijk activiteiten bezocht van de Dordtse Decemberdagen, onder inwoners uit de overige Drechtsteden is dit 25% (zie ook pagina 22).

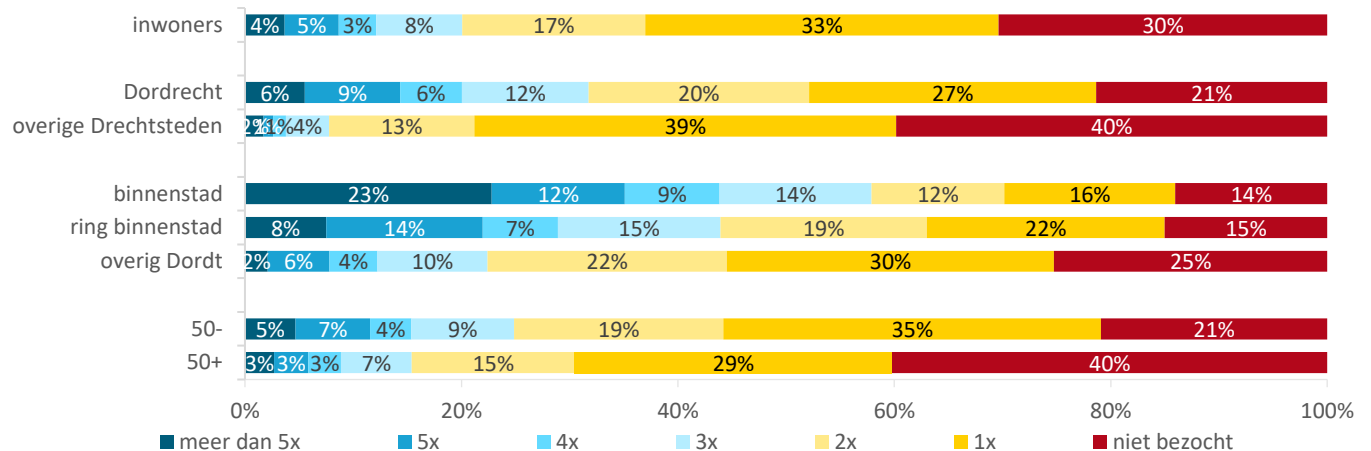
**"Geen zin in en hoorde dat het niet zo bijzonder was, koude ongezellige regenavonden op momenten dat wij konden"**

Inwoner overig Dordt, 50-59 jaar, bezoekt 1 keer per maand Dordtse binnenstad

## Bezoek DDD

### Frequentie bezoek Dordtse binnenstad tijdens Dordtse Decemberdagen

Basis: inwoners die gehoord hebben van de Dordtse Decemberdagen; n=1262



### Reden binnenstad niet bezocht tijdens DDD (n=378)

Weer (8%)

Verwachte drukte (3%)

vervoer/parkeergelegenheid (3%)

Geen interesse (17%)

Geen tijd/niet van gekomen (22%)

Persoonlijke omstandigheden oa ziekte, slecht ter been (12%)

Niet speciaal genoeg/ vorig jaar geweest (3%)

Gehoord tegenvallen (3%)

Geen kerstmarkt (2%)



### Bij bijna een kwart van de inwoners hebben de Dordtse Decemberdagen bijgedragen aan de keuze tot één of meer bezoeken aan de binnenstad.

Inwoners die bekend zijn met de Dordtse Decemberdagen en de binnenstad tijdens het evenement hebben bezocht, is gevraagd of de Dordtse Decemberdagen hebben bijgedragen aan de keuze de binnenstad te bezoeken. Dit is bij 50% van hen het geval; dit betekent dat bij 23% van de ondervraagde inwoners de Dordtse Decemberdagen een rol hebben gespeeld bij de keuze de binnenstad te bezoeken (bij inwoners uit Dordt: 31%; bij inwoners uit de overige Drechtsteden: 17%).

Inwoners waarbij de DDD hebben bijgedragen aan hun bezoek geven als toelichting vooral het Dwaalspoor/de lichtjes route. Ook inwoners die de wandelroute of de lichtjes/het lichtspektakel noemen, zullen deels het Dwaalspoor bedoelen. Met het lichtspektakel zal echter ook verwezen worden naar de lichtshow. Andere activiteiten (zoals LUCID, de museumtuin, de Santa Run, etc.) worden slechts door een enkeling genoemd en zijn gegroepeerd onder '(specifieke) activiteiten DDD'. Tot slot worden ook de gezelligheid en de sfeervolle uitstraling tijdens de DDD genoemd als redenen om de binnenstad te bezoeken.

Inwoners waarbij de DDD niet hebben bijgedragen aan hun bezoek, geven als toelichting vooral aan dat ze de binnenstad om andere redenen hebben bezocht. Sommigen hebben bij hun bezoek niets gemerkt van de Dordtse Decemberdagen. Ook zijn er die zich afvragen wat de DDD inhouden. 9% geeft aan dat de Dordtse Decemberdagen tegenvielen of dat ze gehoord hebben dat ze tegenvielen: uit een deel van deze antwoorden blijkt dat de DDD, ook al zeggen ze van niet, toch wel een aanleiding is geweest voor bezoek.

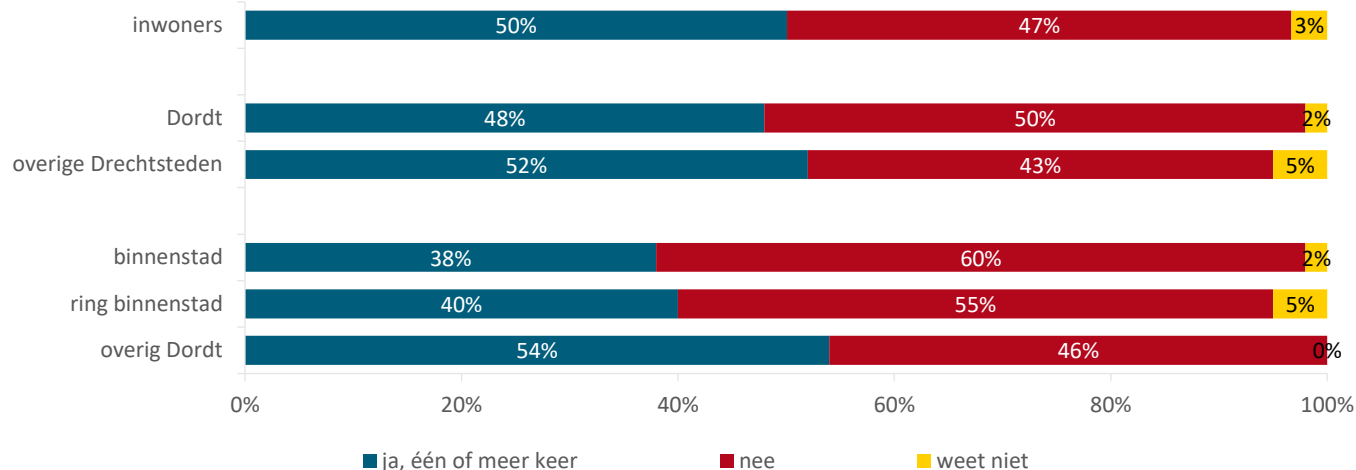
**"Het was me niet duidelijk wat de Dordtse Decemberdagen inhielden. Wat ik er van hoorde trok mij niet. En in de stad zag ik er niets van behalve wat houten keetjes"**

*Inwoner Dordt, ring binnenstad, >=60 jaar, 4x binnenstad bezocht, DDD geen bijdrage*

## Bezoek DDD

### Hebben DDD bijgedragen aan keuze de Dordtse binnenstad te bezoeken

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=864



### Toelichting op bijdrage DDD aan keuze om Dordtse binnenstad te bezoeken

Basis: inwoners die binnenstad tijdens de DDD hebben bezocht en waarbij DDD hebben bijgedragen aan bezoek; n=400

Dwaalspoor/lichtjesroute (26%)

wandelroute(6%)

lichtjes / lichtspektakel (4%)

(Specifieke) activiteiten DDD (4%)

Benieuwd/nieuwsgierig (5%)

tegenvallen (3%)

Gezellig/sfeervol (8%)

Met familie/vrienden (5%)

Met kinderen(4%)



***“Was gewoon een leuke tocht. Een keer zelf gelopen en nog twee keer met vrienden. De verspreiding van de chalets vond ik geen goed idee. Waarom niet concentreren in bijvoorbeeld de tuin van de Grote Kerk, het geheel gezellig aankleden en alleen live muziek van koren ten gehore brengen. Dan krijg je een beetje het gevoel van een echte kerstmarkt (zoals die in Duitsland) en niet die smakeloze meuk die we vroeger hier hadden.”***

inwoner Dordt, binnenstad, 50-59 jaar, 3x binnenstad bezocht, DDD wel bijgedragen

***“Het maakt de stad net even wat gezelliger en je loopt toch weer even een andere route met leuke verhalen erbij.”***

inwoner Dordt, binnenstad, 20-29 jaar, 3x binnenstad bezocht, DDD wel bijgedragen

***“De kinderen wilden ondanks het slechte weer heel graag weer het Dwaalspoor lopen.”***

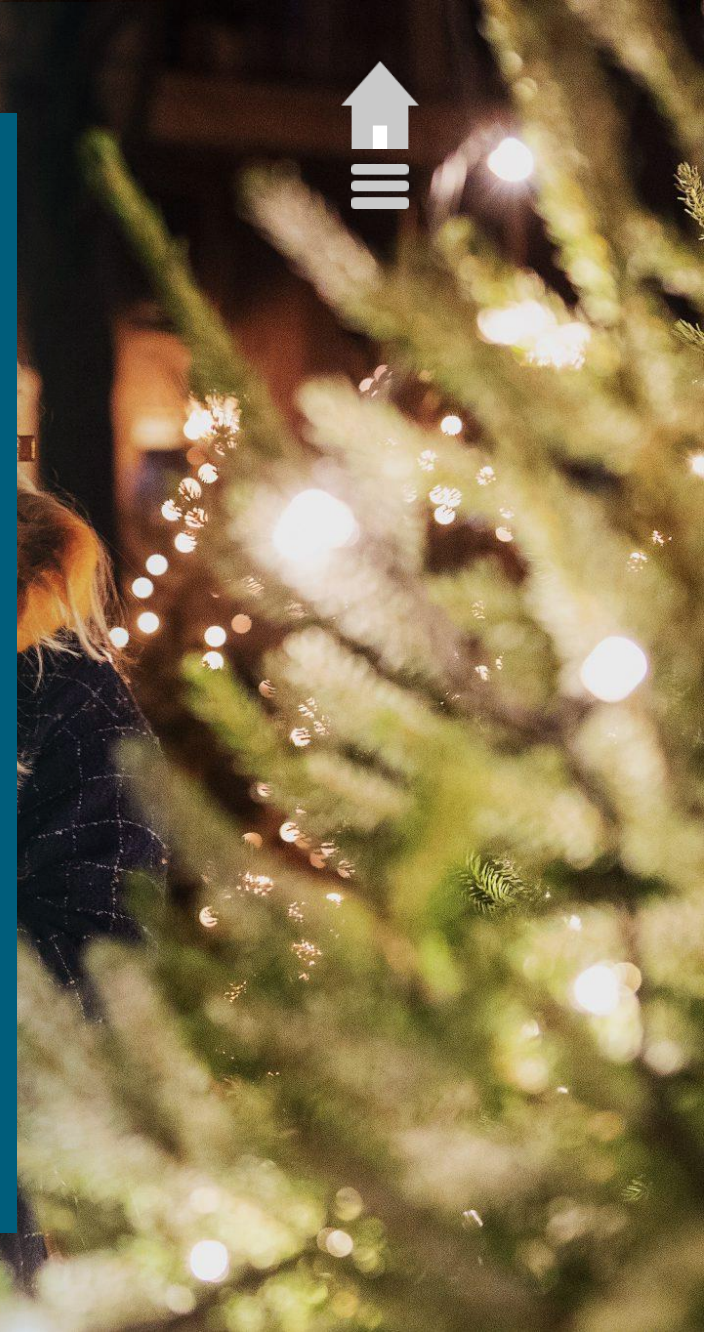
inwoner Dordt, ring binnenstad, 30-39 jaar, 3x binnenstad bezocht, DDD wel bijgedragen

***“De Kerstmarkt moet terug komen. DDD waren saai en geen leuke activiteiten.”***

inwoner Dordt, ring binnenstad, 30-39 jaar, 1x binnenstad bezocht, DDD niet bijgedragen

***“Mijn vrouw en ik zijn op zoek gegaan naar de betekenis van de Dordtse winterkerstdagen en hebben het niet echt kunnen vinden. Matige lichtjestour en paar kerst(drank)huisjes was het enige. Wellicht was er een heel programma om het thema, helaas niet bewust van geworden.”***

inwoner Dordt, binnenstad, 60-69 jaar, meer dan 5x binnenstad bezocht, DDD niet bijgedragen





# Bezoekers Dordtse Decemberdagen





### De helft van de aangesproken bezoekers van de Dordtse Decemberdagen komt niet uit Dordrecht.

De helft van de aangesproken bezoekers van de Dordtse Decemberdagen woont in Dordrecht: 20% in de binnenstad, 30% elders in Dordrecht. 24% van de bezoekers komt uit een van de andere Drechtstedengemeenten. In totaal komt 88% van de bezoekers uit Zuid-Holland.

### Bijna alle aangesproken bezoekers hebben in het afgelopen jaar de Dordtse binnenstad in hun vrije tijd bezocht (dit bezoek niet meegeteld).

Om een indruk te krijgen hoe bekend bezoekers zijn met de Dordtse binnenstad is gevraagd hoe vaak ze de Dordtse binnenstad bezoeken om er iets te doen in hun vrije tijd. Voor 7% van de aangesproken bezoekers was het hun eerste bezoek aan Dordrecht. 90% had de Dordtse binnenstad afgelopen jaar al eerder één of meer keer bezocht.

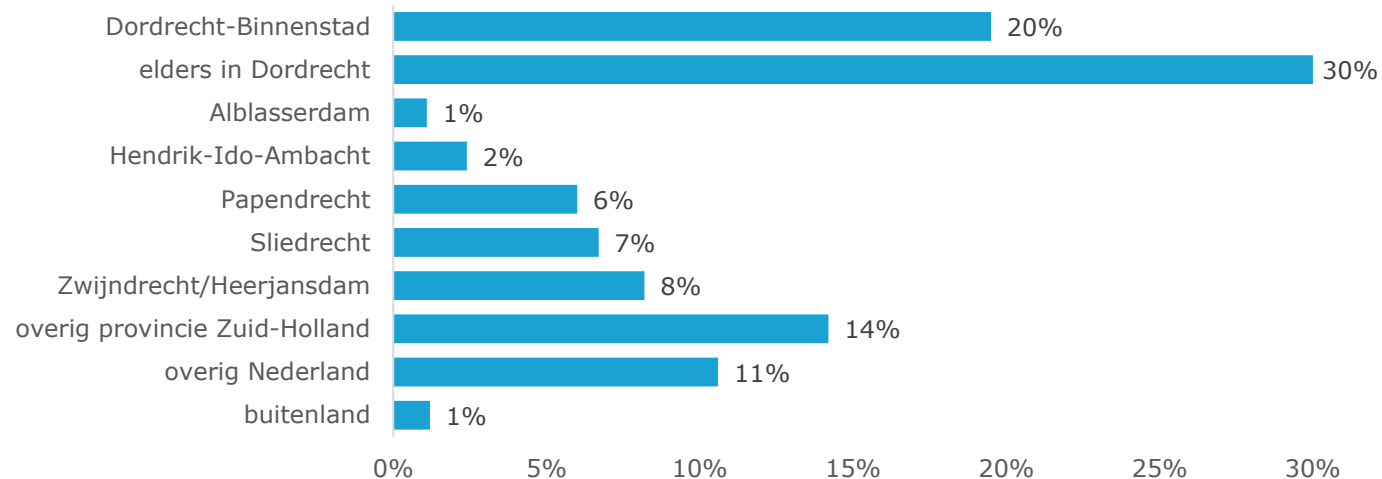
Bezoekers die in Dordrecht wonen, bezoeken de Dordtse binnenstad logischerwijs het vaakst. Maar ook de helft van de bezoekers uit de overige Drechtstedengemeenten bezoekt de Dordtse binnenstad minimaal één keer per maand. Bij bezoekers uit overig Zuid-Holland is dit 29%. Een grote groep bezoekers is gezien hun frequentie van bezoek goed bekend met de Dordtse binnenstad.

Van de aangesproken bezoekers die niet uit Dordrecht komen, bezoekt 14% Dordrecht voor het eerst.

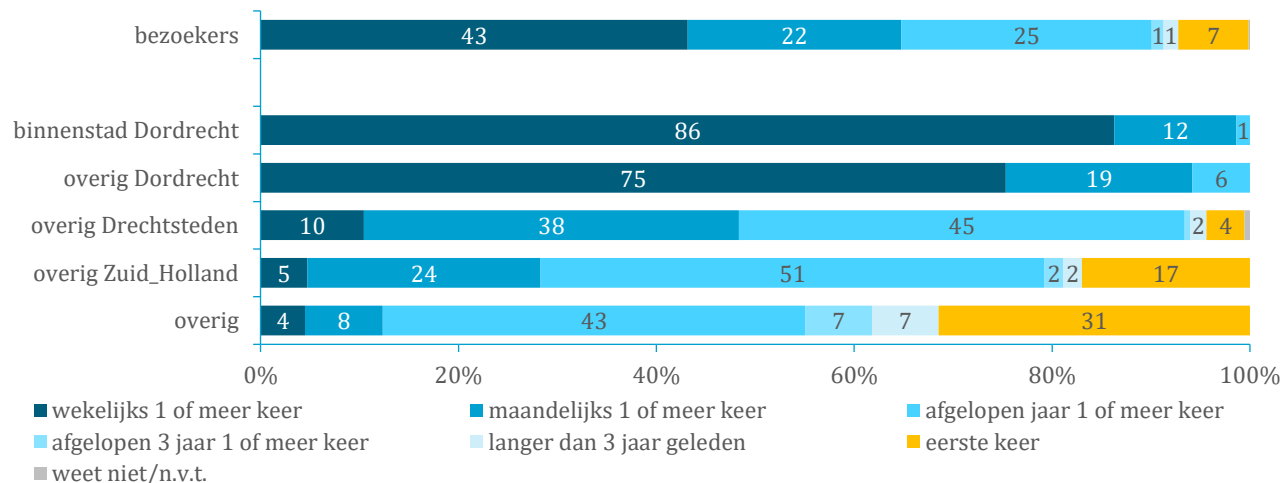
Van de 18 personen die de vervolgvragenlijst hebben ingevuld, heeft de helft het evenement met andere leden uit het huishouden bezocht, de helft (ook) met vrienden en een kwart (ook) met familie die niet tot het huishouden behoren.

# Bezoekers van DDD

## Herkomst bezoekers



## Frequentie bezoek binnenstad in vrije tijd







**Twee derde van de inwoners die de Dordtse binnenstad frequent bezoeken en een kwart van de inwoners die dit minder frequent doen heeft van de DDD gehoord en de binnenstad tijdens de DDD bezocht.**

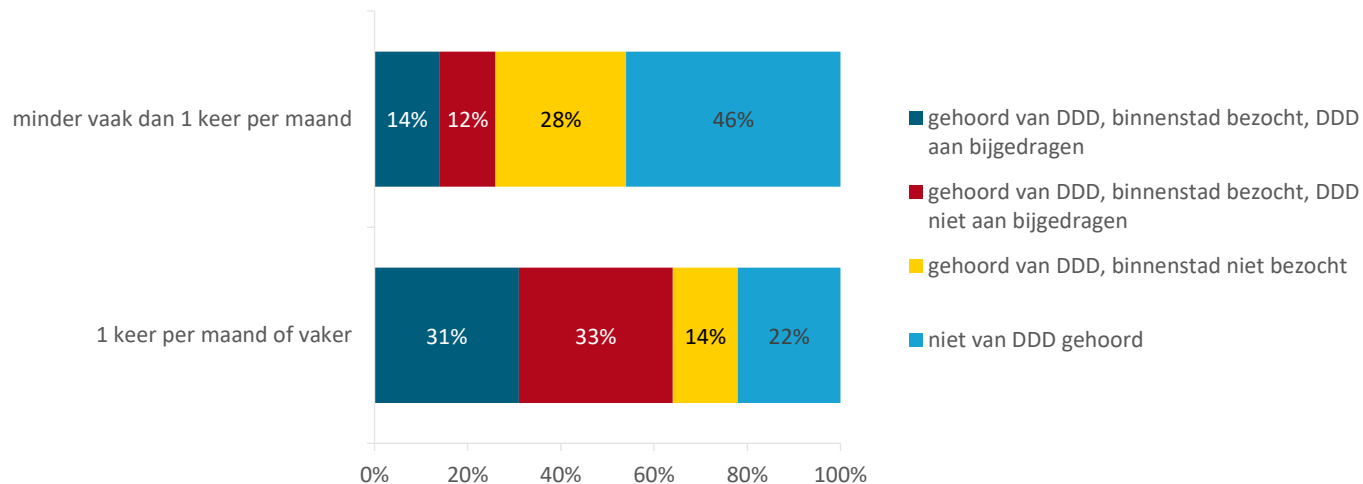
Inwoners van de Drechtsteden die normaal gesproken al wat vaker in de Dordtse binnenstad komen (1 keer per maand of vaker) hebben ook vaker gehoord van de DDD, hebben de binnenstad ook tijdens deze periode vaker bezocht en geven vaker aan dat de DDD bijgedragen hebben aan de keuze de binnenstad te bezoeken. Overall geldt dat zij ook meer activiteiten noemen die zij in de Dordtse binnenstad met enige regelmaat ondernemen.

Activiteiten waarvoor met enige regelmaat de binnenstad wordt bezocht, zijn vooral winkelen of uit eten gaan. Naast voorgelegde activiteiten waarvoor men met enige regelmaat naar de Dordtse binnenstad komt, worden bij 'anders' namelijk ook onder meer genoemd: een wandeling maken, vrijwilligerswerk, de markt, de bibliotheek, bezoek van familie/vrienden.

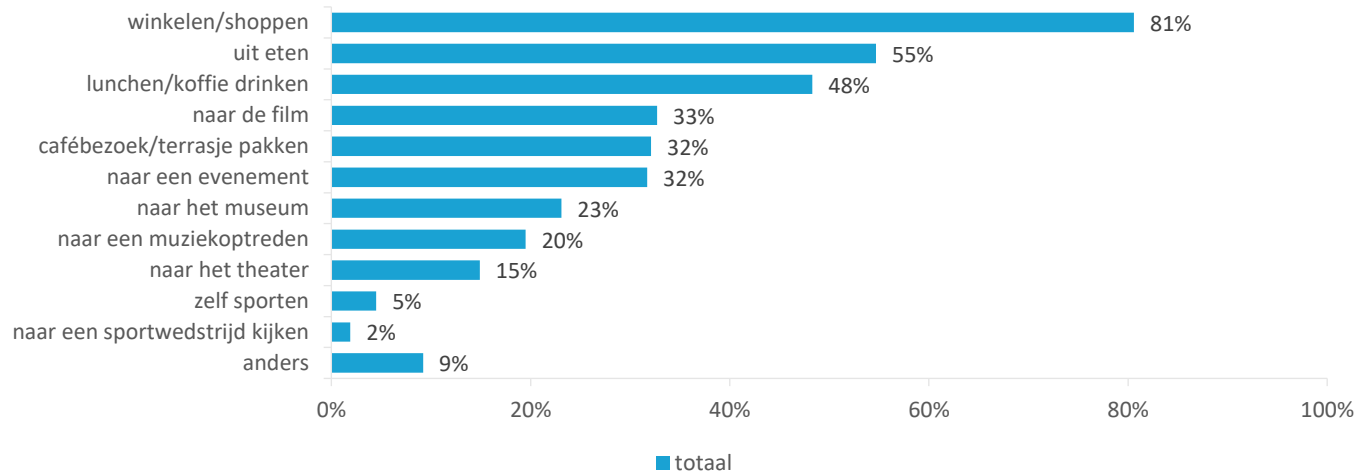
Inwoners jonger dan 50 jaar bezoeken de Dordtse binnenstad meer om uit eten te gaan (66% vs 45%), te lunchen of koffie te drinken (55% vs 44%), cafébezoek of een terrasje (42% vs 26%), een evenement (43% vs 33%) of een film (39% vs 27%) dan 50+ inwoners. Terwijl 50+'ers meer regelmatig de binnenstad bezoeken voor een museumbezoek (28% vs 19%).

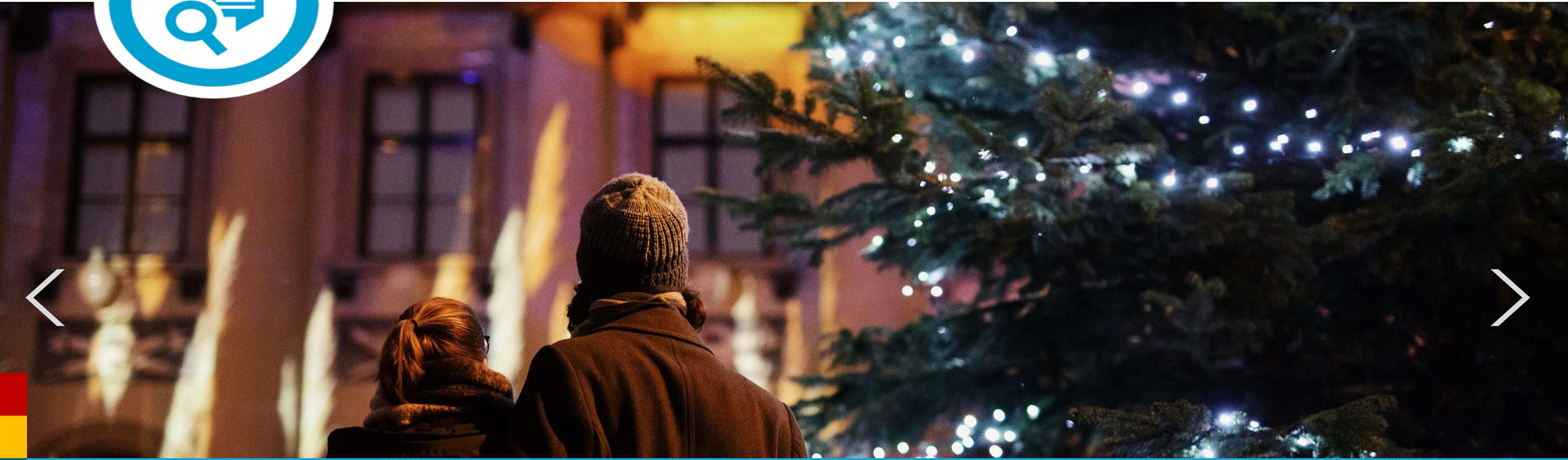
# Inwoners die DDD bezocht hebben

## Bekendheid en bezoek DDD naar frequentie bezoek Dordtse binnenstad in vrije tijd



## Activiteiten waarvoor de Dordtse binnenstad met enige regelmaat wordt bezocht





# Activiteiten Dordtse Decemberdagen



# Activiteiten DDD bezocht tijdens DDD

**De wandelroutes (etalage en Dwaalspoor), de winterpleinen en het fotomoment/de inpakservice worden het meest bezocht door bezoekers.**

Aan bezoekers is gevraagd welke activiteiten ze reeds hebben bezocht of nog willen bezoeken tijdens deze Dordtse Decemberdagen.

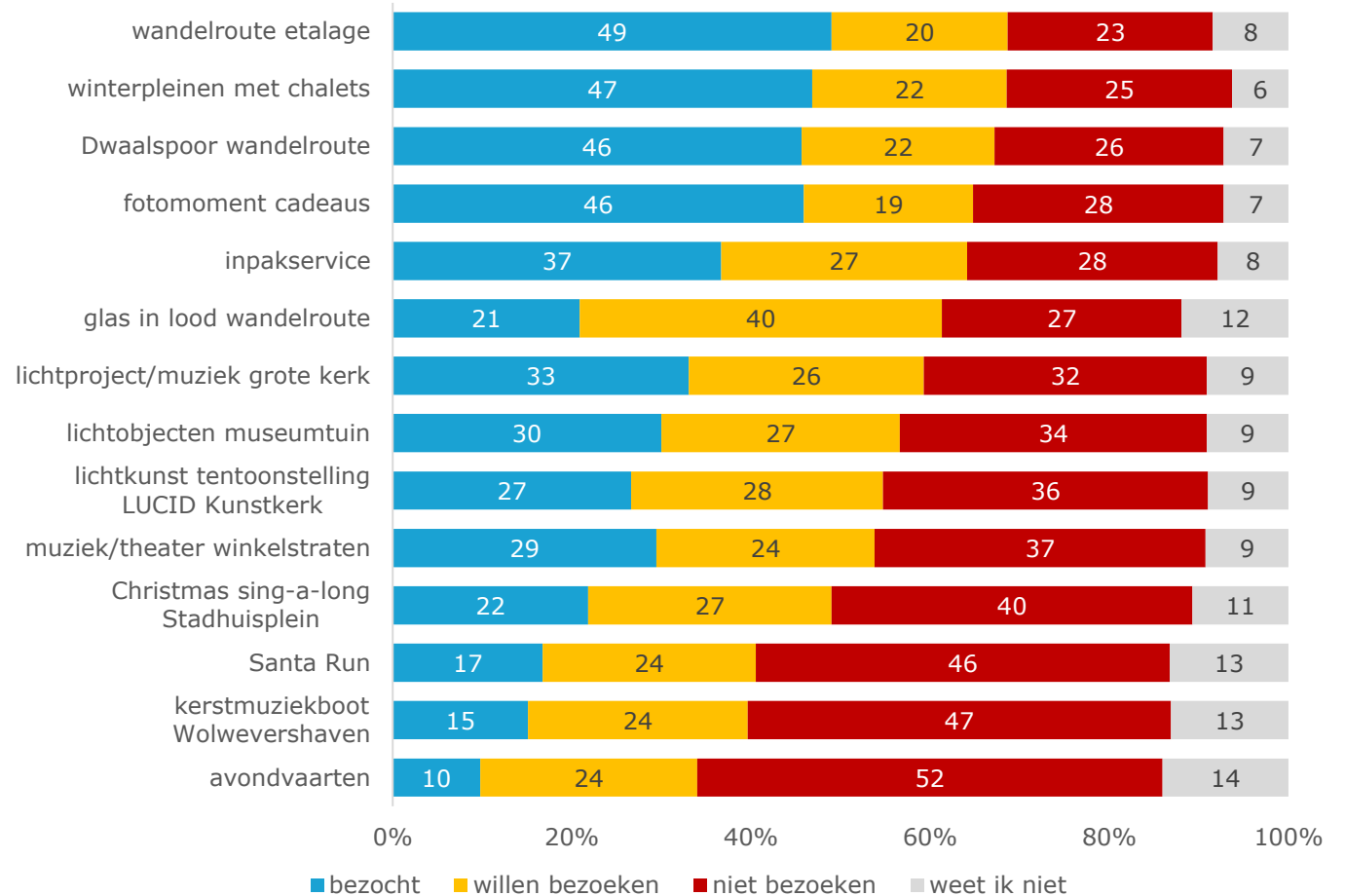
17,5% van de bezoekers heeft op het moment van het interview nog geen van de activiteiten bezocht, 13% heeft hier ook niet de intentie toe. 3,5% zegt alle activiteiten bezocht te hebben, inclusief intentie is dit 22%.

Gemiddeld noemt men 4 activiteiten die men heeft bezocht en nog eens 4 activiteiten die men wil bezoeken (gemiddelde over alle bezoekers, inclusief bezoekers die geen activiteit hebben bezocht).

Dordtenaren hebben meer activiteiten bezocht (6 activiteiten, inclusief intentie: 9) dan bezoekers uit de rest van de Drechtsteden (4 activiteiten, inclusief intentie: 8) en bezoekers ergens anders vandaan (2 activiteiten, inclusief intentie: 5-6). Jongere bezoekers tot en met 29 jaar (3 activiteiten, inclusief intentie: 7) hebben minder activiteiten bezocht dan oudere (5 activiteiten, inclusief intentie: 8-9).

Meest bezocht (gedaan, kijken naar of gebruik gemaakt van) zijn: de wandelroute langs de etalages (49%), de winterpleinen met chalets (47%), de Dwaalspoor wandelroute (46%) en het fotomoment met cadeaus (46%). Minst bezocht zijn de avondvaarten, de kerstmuziekboot en de Santa Run. Percentages van specifieke activiteiten die zijn bezocht zijn mogelijk beïnvloed door de locatie waar interviewers bezoekers hebben geselecteerd.

## Activiteiten DDD bezocht tijdens de DDD (niet alleen huidige bezoek)





### De Dwaalspoorwandelroute en het lichtproject/muziek grote kerk is door inwoners het meest bezocht.

Inwoners van de Drechtsteden die bekend zijn met de Dordtse Decemberdagen en de binnenstad hebben bezocht tijdens het evenement is na afloop van de Dordtse Decemberdagen gevraagd van welke activiteiten ze op de hoogte zijn en welke ze hebben bezocht.

Eerder is al ingegaan op het aantal activiteiten dat bekend is bij de inwoners van de Drechtsteden. 24% van de inwoners, bekend met de DDD en die de binnenstad tijdens het evenement hebben bezocht, heeft geen van de voorgelegde activiteiten bezocht. Het aantal activiteiten bezocht is gemiddeld: 2,5. Inwoners uit Dordt die tijdens de DDD in de binnenstad zijn geweest, hebben iets meer activiteiten bezocht (2,7) dan inwoners uit de rest van de Drechtsteden (2,2)

Eerder hebben we ook al benoemd welke activiteiten het meest bekend zijn bij inwoners, namelijk de Dwaalspoor wandelroute, het lichtproject met muziek bij de grote kerk en de Santa Run. De Dwaalspoor wandelroute (63%) en het lichtproject met muziek bij de grote kerk (47%) zijn ook het meest bezocht. Daarnaast zijn de lichtobjecten in de museumtuin door 36% en de winterpleinen met chalets door 28% van de inwoners van de regio bezocht.

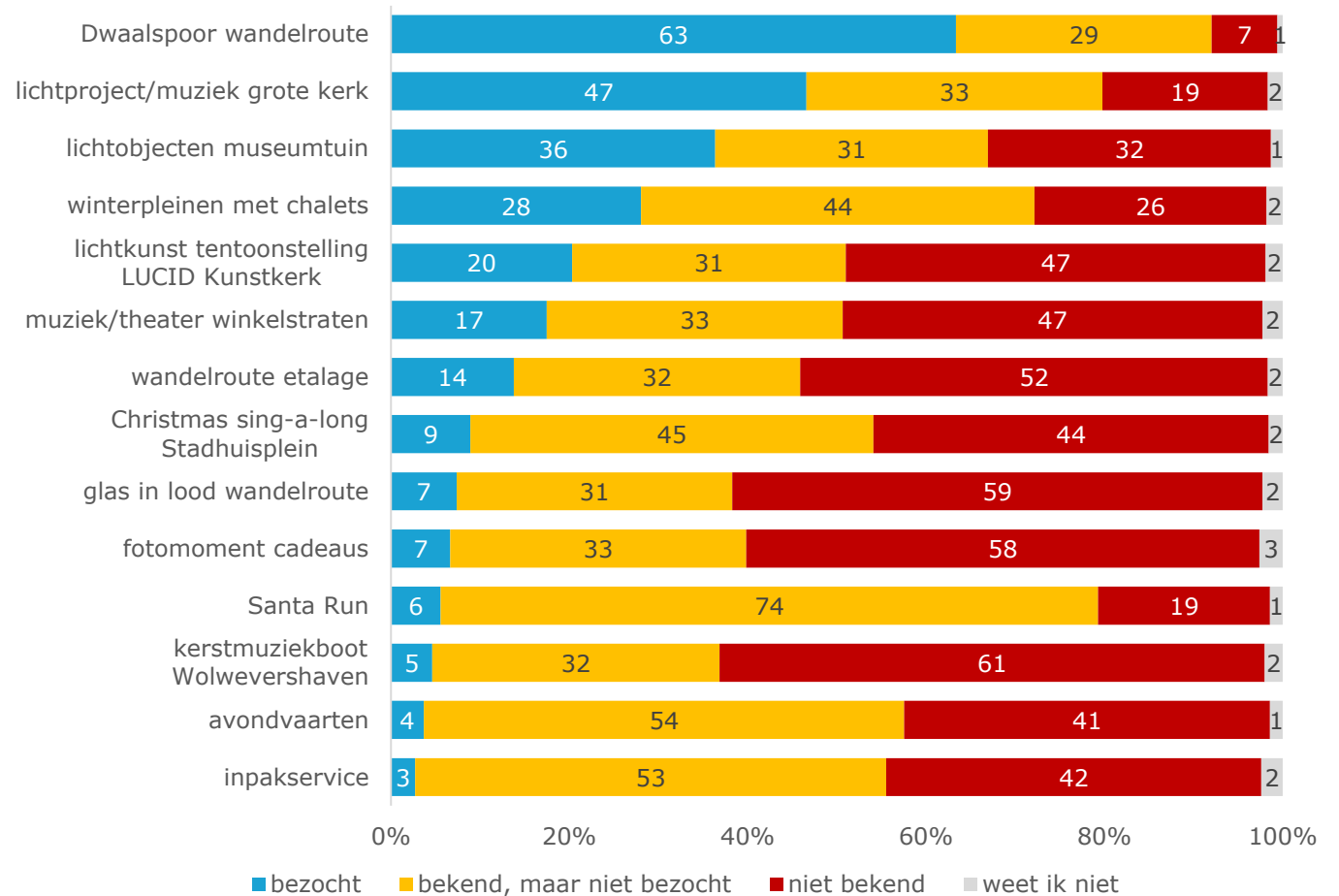
Inwoners uit Dordt hebben iets meer dan inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten het lichtproject met muziek grote kerk, de lichtobjecten in de museumtuin, de lichtkunsttentoonstelling, de Christmas Sing-a-long en muziek en theater in de winkelstraten bezocht. De wandelroute langs de etalages is juist door inwoners uit de rest van de Drechtsteden meer bezocht.

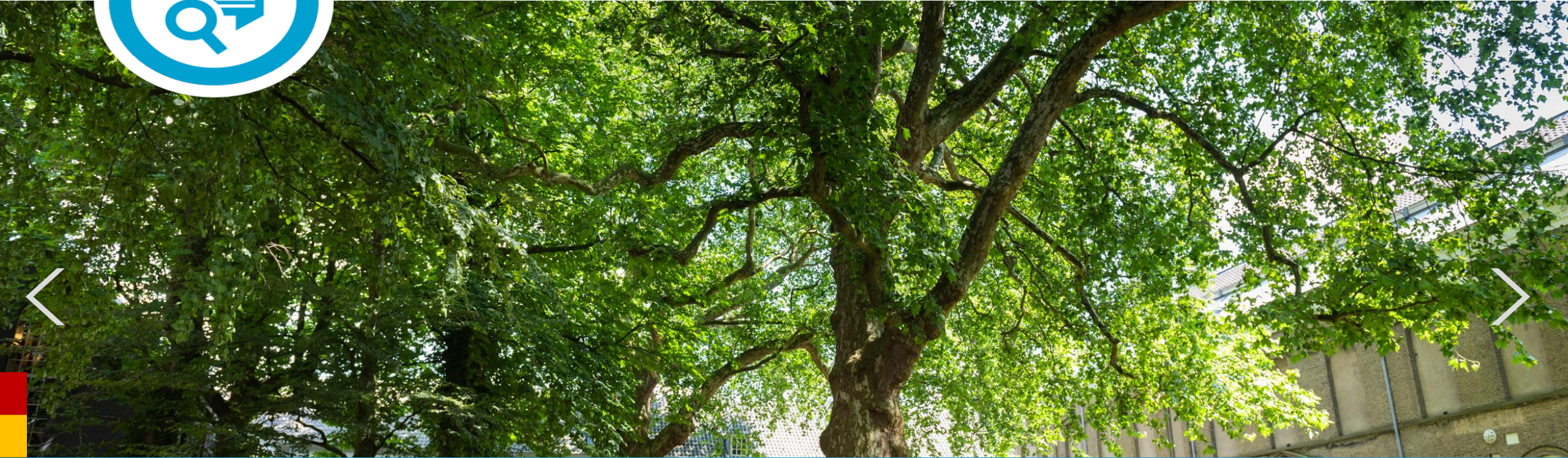
Inwoners in de leeftijd 50- bezoeken iets meer dan 50+ inwoners het fotomoment met cadeaus, de Dwaalspoor wandelroute, en kerstmuziekboot Wolwevershaven.

## Activiteiten DDD bezocht tijdens DDD

### Activiteiten DDD bezocht tijdens DDD

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=841





# Impact Dordtse Decemberdagen



# Activiteiten ondernomen tijdens bezoek

Meer dan de helft van de bezoekers heeft op het moment van het interview reeds iets gekocht bij een 'vaste' horecagelegenheid of in een winkel.

Bezoekers is ook gevraagd welke andere activiteiten ze tijdens hun bezoek die dag hebben ondernomen of nog van plan zijn te gaan doen. De meeste bezoekers hebben iets gekocht bij een 'vaste' horecagelegenheid (56%) of in een winkel (52%). 40% heeft iets gekocht bij een december chalet. Percentages kunnen ook hier beïnvloed zijn door de plaats waar de interviewers hebben gestaan.

23% heeft (nog) geen van de genoemde activiteiten gedaan, 1% is ook geen van de activiteiten van plan.

**Het aandeel bezoekers dat langer verwacht te blijven is hoger dan het aandeel bezoekers dat korter verwacht te blijven dan vooraf van plan.**

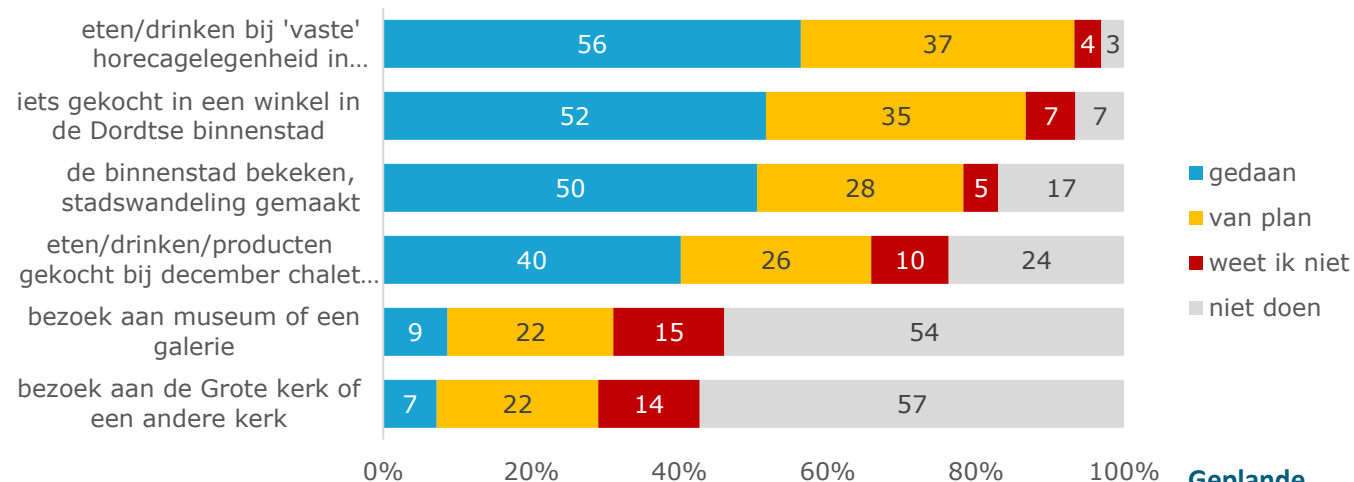
Het interview met bezoekers is tijdens hun bezoek afgenomen. Het verblijf duurt gemiddeld genomen reeds 1,5 uur op het moment van interview: in de bijlage is opgenomen hoe ver bezoekers zijn in het geplande bezoek op het moment van interview.

Omdat het interview tijdens het bezoek plaatsvond, kunnen we niet aangeven of bezoekers uiteindelijk daadwerkelijk langer of korter zijn gebleven dan van plan. Wel is de vraag gesteld of ze verwachten korter, langer of even lang te blijven als vooraf van plan. Bezoekers die hierop geen 'weet niet' hebben geantwoord is ook gevraagd hoe lang ze vooraf van plan waren te blijven in de binnenstad. Gemiddeld genomen zijn bezoekers van plan 2,5 uur te blijven. Hoe verder men weg woont, hoe langer men vooraf van plan is te blijven. Bezoekers jonger dan 40 jaar zijn vooraf minder lang van plan te blijven dan 40+ bezoekers.

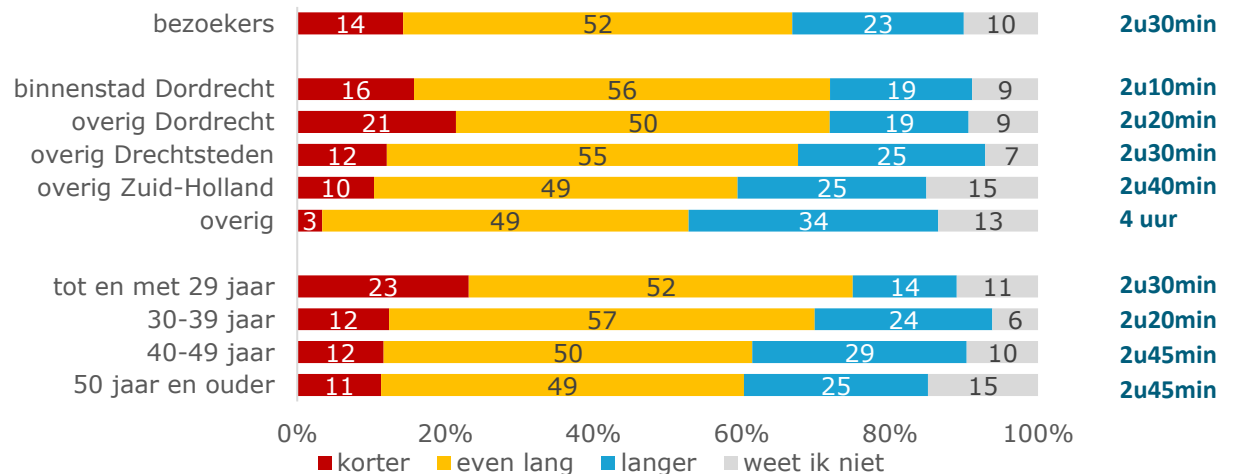
De helft van de ondervraagde bezoekers (52%) geeft aan ongeveer even lang te blijven als men vooraf van plan was, 14% verwacht korter te blijven en 23% verwacht langer te blijven. Het zijn vooral bezoekers die van verder weg komen die langer verwachten te blijven dan vooraf van plan. Het zijn vooral personen tot en met 29 jaar die verwachten korter te blijven.

Van de 18 bezoekers die de vervolgvragenlijst hebben ingevuld, geeft driekwart aan dat ze ongeveer even lang zijn gebleven als verwacht, bijna een kwart langer dan verwacht: "Het was verrassend leuk".

## Activiteiten ondernomen tijdens bezoek



## Verwachting korter, langer of even lang te blijven als vooraf van plan





# Verwachting uitgaven en herhaalbezoek

**Het aandeel bezoekers dat meer verwacht uit te geven is hoger dan het aandeel bezoekers dat minder verwacht uit te geven dan vooraf van plan.**

Op de vraag of men meer, minder of ongeveer even veel verwacht uit te geven als vooraf van plan spreekt de helft (49%) de verwachting uit ongeveer even veel uit te geven, 11% minder en 30% meer. Bij personen jonger dan 30 jaar is de groep die verwacht minder uit te geven groter dan bij de andere leeftijdsgroepen.

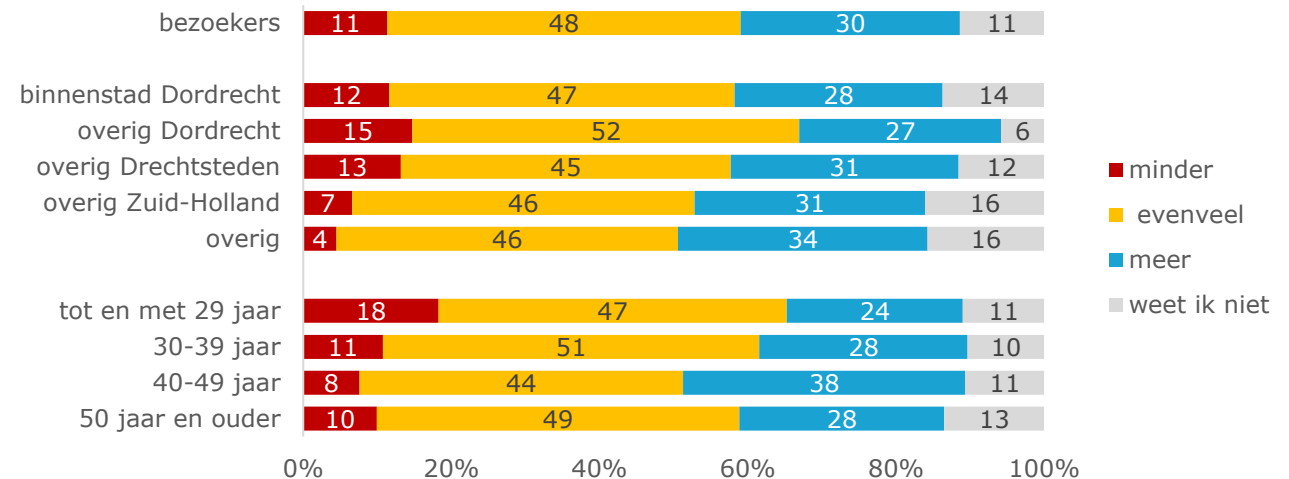
In de vervolgvragenlijst is de vraag gesteld of men meer/minder uitgegeven heeft dan verwacht: van de 17 personen die deze vraag hebben ingevuld, denken 12 evenveel te hebben uitgegeven als vooraf verwacht, 3 meer, 1 minder: "te weinig aanbod op de winterpleinen, winkels waren al dicht".

**Het aandeel bezoekers dat de binnenstad tijdens deze Dordtse Decemberdagen waarschijnlijk of zeker nogmaals van plan is te bezoeken is twee derde.**

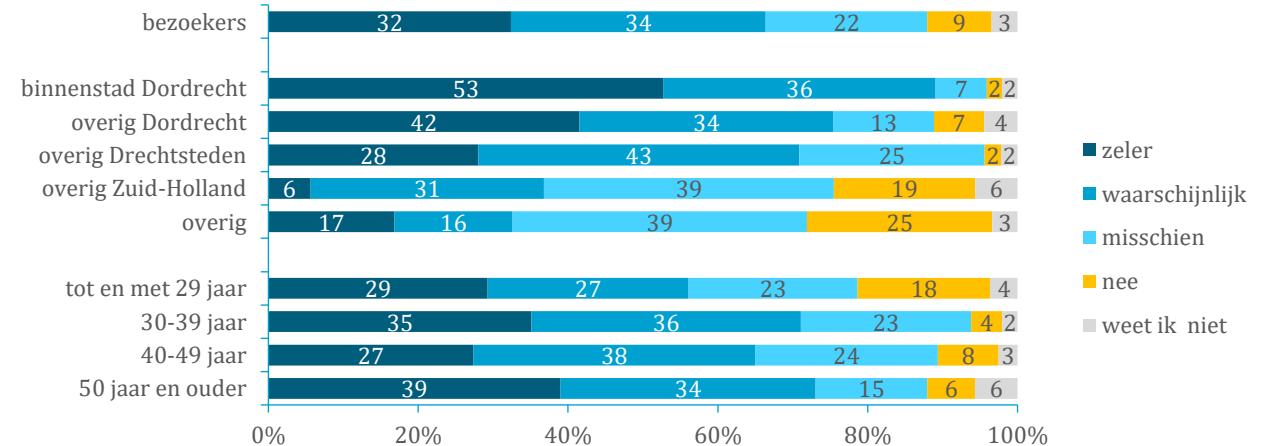
Bezoekers is gevraagd of zij van plan zijn om de Dordtse binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen nogmaals te bezoeken. 66% antwoordt hierop zeker of waarschijnlijk. 9% antwoordt van niet.

Het percentage bezoekers dat waarschijnlijk of zeker van plan is nogmaals de binnenstad te bezoeken is lager naarmate bezoekers verder weg wonen. Ook in de leeftijdsgroep tot en met 29 jaar is dit percentage lager.

## Verwachting minder, meer of evenveel uitgeven dan vooraf van plan



## Intentie herhaalbezoek Dordtse binnenstad tijdens DDD





**Ruim de helft van de bezoekers niet woonachtig in Dordrecht verwacht waarschijnlijk of zeker Dordrecht binnen 1 à 2 jaar nogmaals te bezoeken in hun vrije tijd: het betreft vooral bezoekers wonend in de andere Drechtstedengemeenten.**

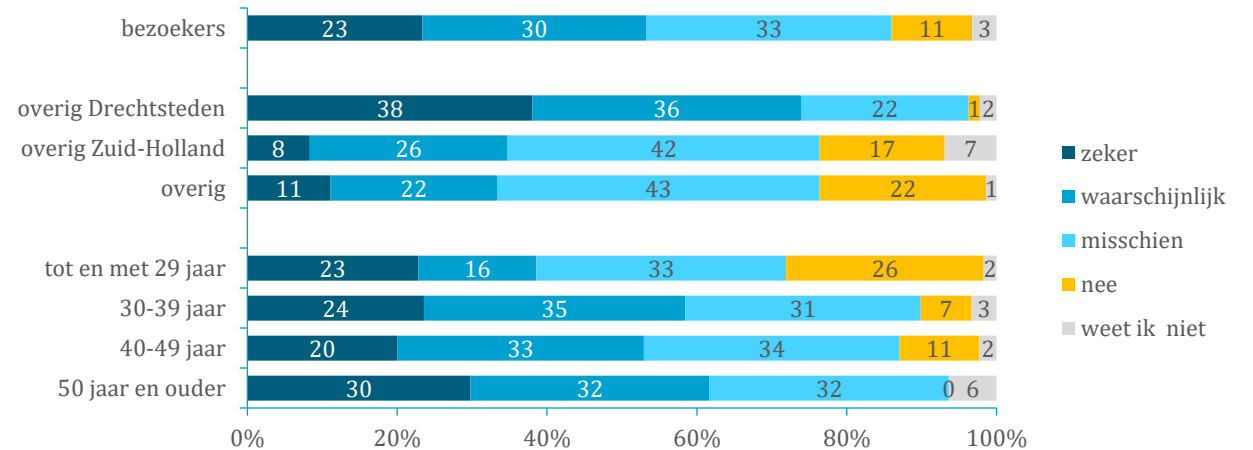
Bezoekers die niet in Dordrecht wonen en niet mee willen werken aan vervolgonderzoek hebben enkele vragen extra voorgelegd gekregen. Hieronder was de vraag of ze verwachten Dordrecht binnen 1 à 2 jaar nogmaals te bezoeken in hun vrije tijd. 23% geeft aan dit zeker te zullen doen en nog eens 33% waarschijnlijk. Vooral bezoekers uit de overige Drechtsteden verwachten Dordrecht zeker of waarschijnlijk nogmaals in hun vrije tijd te bezoeken (74%), bij de bezoekers uit de rest van Zuid-Holland en overig is dit lager: 33%-34%.

Van de bezoekers die niet in Dordrecht wonen, die niet meedoen aan vervolg onderzoek en die de Dordtse binnenstad niet frequent bezoeken (afgelopen jaar 1 keer of langer geleden) is 5% zeker, 17% waarschijnlijk en 53% misschien van plan Dordrecht binnen 1 à 2 jaar nogmaals te bezoeken.

## Activiteiten ondernomen tijdens bezoek

### Intentie herhaalbezoek in vrije tijd aan Dordrecht binnen 1 à 2 jaar (na DDD)

basis: bezoekers die niet in Dordrecht wonen en niet mee willen werken aan vervolgonderzoek (n=278)







# Impact voor ondernemers

**Bijna 9 op de 10 ondernemers hebben weinig of niets gemerkt van de Dordtse Decemberdagen met hun bedrijf. De helft heeft er wel op ingespeeld op speciale activiteiten voor ondernomen.**

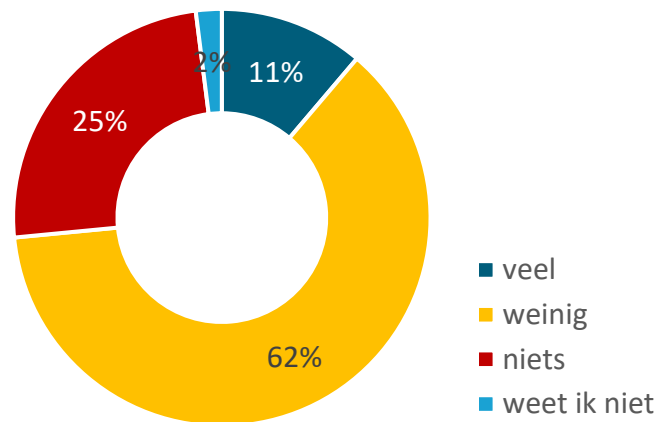
Om de impact van de Dordtse Decemberdagen voor ondernemers te achterhalen zijn verschillende vragen gesteld. Gestart is met de vraag of ze iets gemerkt hebben van de Dordtse Decemberdagen met hun bedrijf. Hierop antwoordt 11% 'veel', 62% 'weinig' en 25% 'niets'. De helft van de respondenten (51%) heeft wel ingespeeld op of speciale activiteiten ondernomen met de Dordtse Decemberdagen.

**Het effect van de Dordtse Decemberdagen op de hoeveelheid publiek en klanten is in de perceptie van ondernemers beperkt: ten opzichte van een 'normale decemberperiode' zijn er meer ondernemers die een negatief effect zien (minder publiek en minder klanten).**

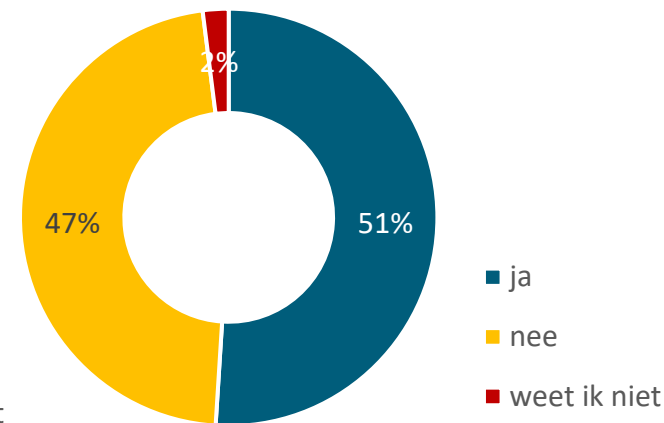
Op de vraag of er tijdens de Dordtse Decemberdagen meer, minder of evenveel publiek in hun straat was als tijdens een 'normale' december-periode schat 18% in dat er meer publiek was: 11% iets meer en 7% veel meer. 30% schat dat er minder publiek was: 9% iets minder en 21% veel minder. Als het gaat om klanten is het aandeel ondernemers dat inschat dat er minder klanten zijn geweest nog hoger (namelijk 35%) en dat er meer klanten zijn geweest lager (12%).

Op basis van de huidige vragenlijst kunnen we niet aangeven wat een 'normale december periode' voor de ondernemers betekent.

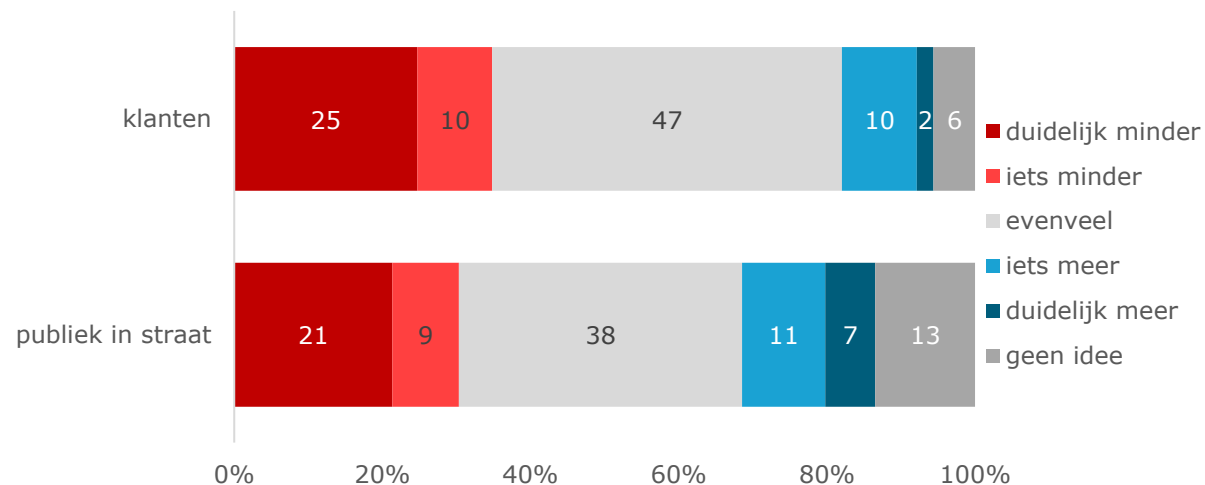
Mate waarin wat gemerkt van DDD met bedrijf



Ingespeeld op of speciale activiteiten ondernomen tijdens Dordtse Decemberdagen met bedrijf



Dordtse Decemberdagen ten opzichte van 'normale' december-periode





# Impact voor ondernemers

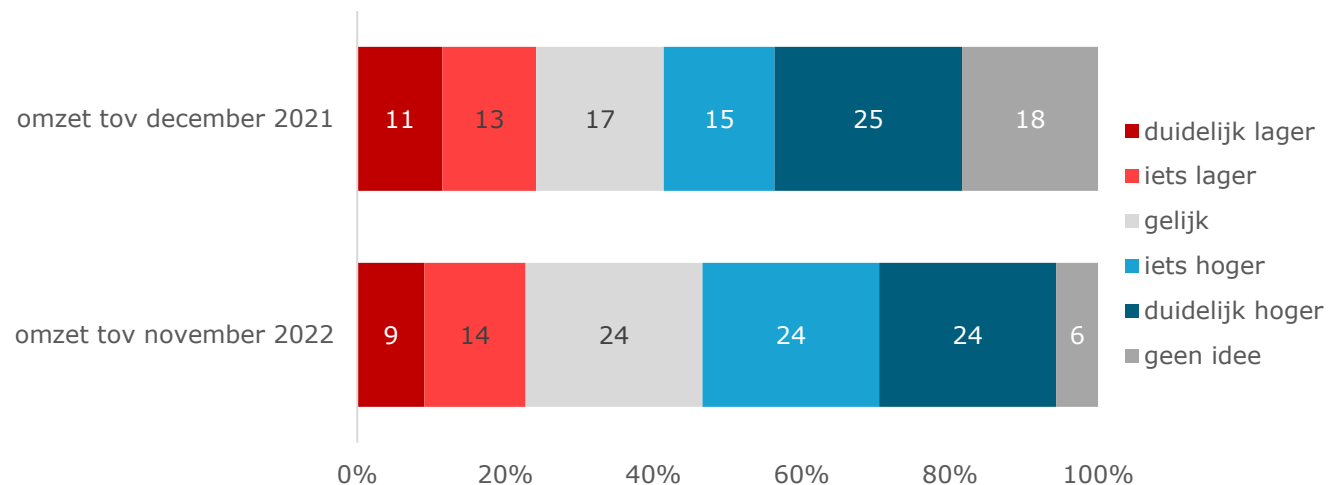
**(Bijna) de helft van de ondernemers schat in dat de omzet tijdens de DDD hoger was dan in december 2021, resp. november 2022: van beide maanden mag echter verwacht worden dat dit voor ondernemers mindere maanden waren.**

Ondernemers is ook gevraagd in te schatten hoe hoog de omzet was in vergelijking met twee periodes: november 2022 en december 2021 (corona periode). Dit is gedaan omdat dit de best vergelijkbare periodes zijn waarmee we dit jaar konden vergelijken: echter november is voor retailers vaak een mindere maand en in december 2021 ondervond men nog het effect van corona. Ten opzichte van deze, naar ervaring mindere maanden qua omzet, geeft 48% aan dat de omzet hoger was (in vergelijking met november 2022) en 23% slechter. Verder geeft 40% aan dat de omzet hoger was dan december 2021, 24% slechter.

**Slechts een klein deel van de ondernemers schrijft negatieve of positieve verschillen in omzet, ten opzichte van hiervoor genoemde periode, toe aan de Dordtse Decemberdagen.**

Zowel bij een negatief als bij een positief verschil in omzet is gevraagd in hoeverre het verschil in omzet is toe te schrijven aan de Dordtse Decemberdagen. Bij verschillen ten opzichte van november 2022 geeft 31% aan dat een klein of groot deel is toe te schrijven aan de DDD (bij hogere omzet is dit 33%, bij lagere omzet 26%). Bij verschillen ten opzichte van december 2021 geeft 21% aan dat een klein of groot deel is toe te schrijven aan DDD: bij hogere omzet 26%, bij lagere omzet 14%).

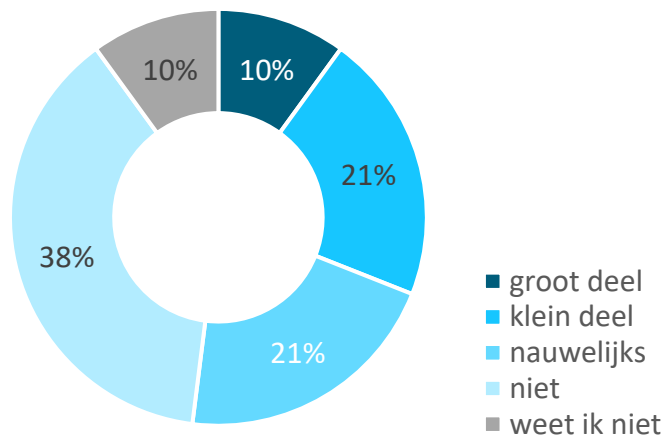
## Omzet tijdens de DDD



## Mate waarin verschil in omzet is toe te schrijven aan DDD

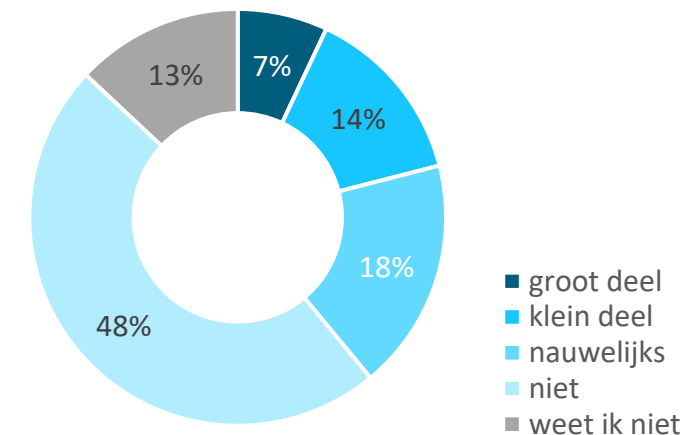
### Vershil met november 2022

basis: ondernemers met verschil in omzet (n=61)



### Vershil met december 2021

basis: ondernemers met verschil in omzet (n=56)





# Impact voor ondernemers

**Ruim twee van de vijf ondernemers vinden de Dordtse Decemberdagen belangrijk voor herhaalbezoek aan de Dordtse binnenstad, een derde voor herhaalbezoek aan het eigen bedrijf.**

Om het mogelijke effect van de Dordtse Decemberdagen zo goed mogelijk in kaart te brengen is ook gevraagd hoe belangrijk de Dordtse Decemberdagen zijn voor herhalingsbezoek aan de Dordtse binnenstad en het eigen bedrijf van de ondernemer. 44% vindt het (erg) belangrijk voor de Dordtse binnenstad, 34% voor het eigen bedrijf.

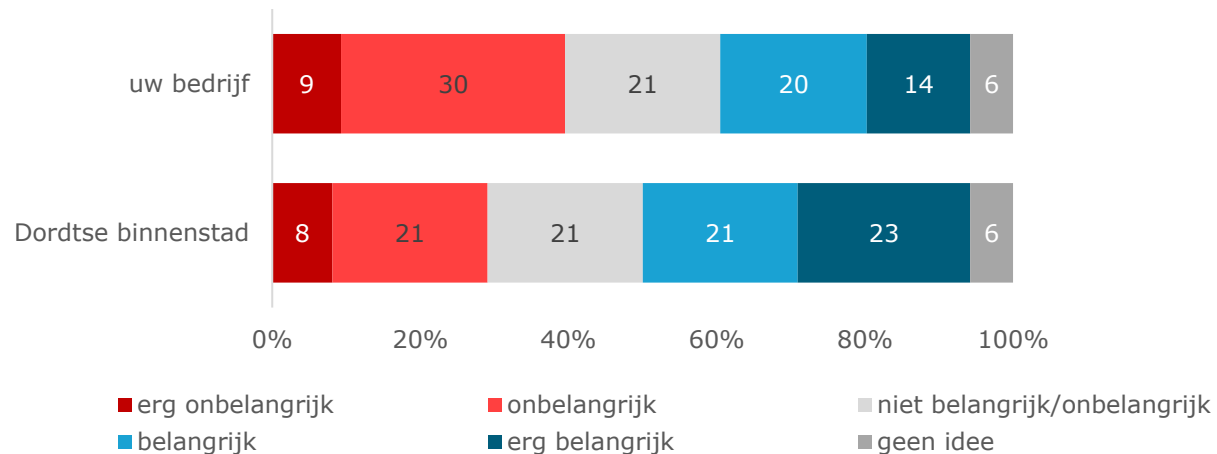
**3 van de 5 ondernemers hebben extra kosten gemaakt voor de Dordtse Decemberdagen. Slechts een derde hiervan geeft aan dat het meer opgeleverd heeft dan gekost.**

Ondernemers is gevraagd of ze tijdens de Dordtse Decemberdagen extra kosten hebben gemaakt en hoe deze kosten zich verhouden tot wat het hun bedrijf oplevert aan extra bezoekers, omzet, publiciteit, herhaalbezoek. 58% geeft aan extra kosten gemaakt te hebben: 11% veel extra kosten. Van deze 58% geeft 34% aan dat het meer heeft opgeleverd dan gekost.

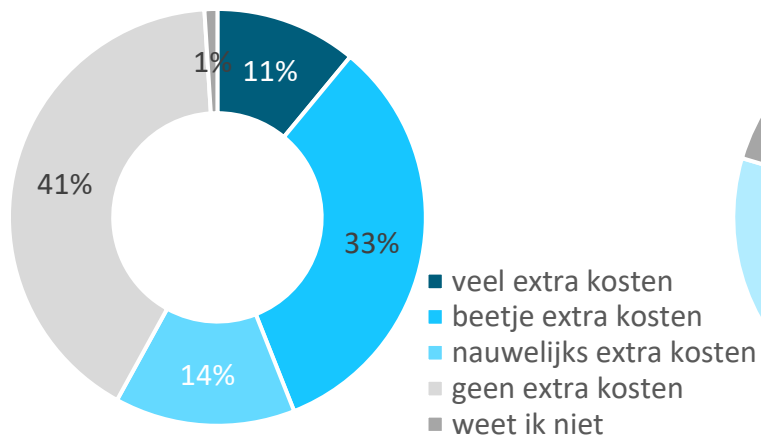
**Overlast hebben ondernemers niet of nauwelijks ervaren van de Dordtse Decemberdagen.**

Slechts 5% van de ondernemers (5 ondernemers) heeft overlast ervaren van de Dordtse Decemberdagen: 4 een beetje overlast, 1 veel overlast. Twee keer gaat het om versterkte muziek/geluid op straat/bij de weekmarkt. Eén ondernemer benoemt klachten van klanten over de Dordtse Decemberdagen. Een betere afstemming met ondernemers wordt als oplossing genoemd, maar ook grootsere Dordtse Decemberdagen (met kerstmarkt, grotere en meer sfeervolle winterpleinen)

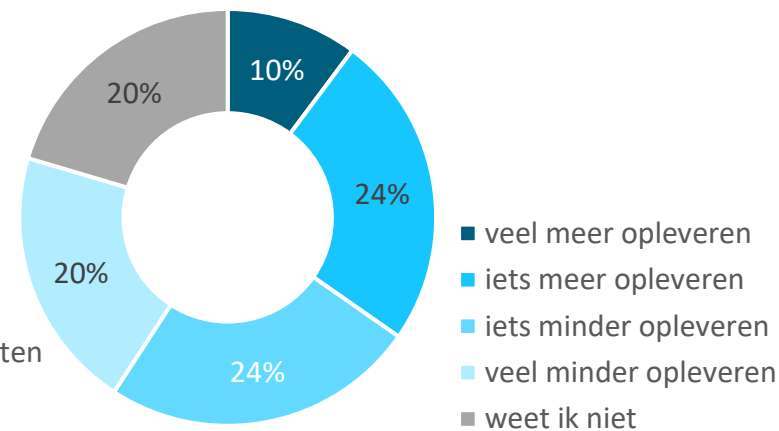
Belang van DDD voor toekomstig herhalingsbezoek aan ...



Extra kosten gemaakt voor DDD



Verhouding kosten – opleveren voor bedrijf  
Basis: ondernemers extra kosten gemaakt voor DDD (n=49)





# Impact voor ondernemers

Ruim 2 op de 5 ondernemers vinden dat Dordrecht zich beter met andere evenementen dan de Dordtse Decemberdagen kan promoten in de regio.

Ondernemers hebben ook een aantal stellingen voorgelegd gekregen over het effect van de Dordtse Decemberdagen.

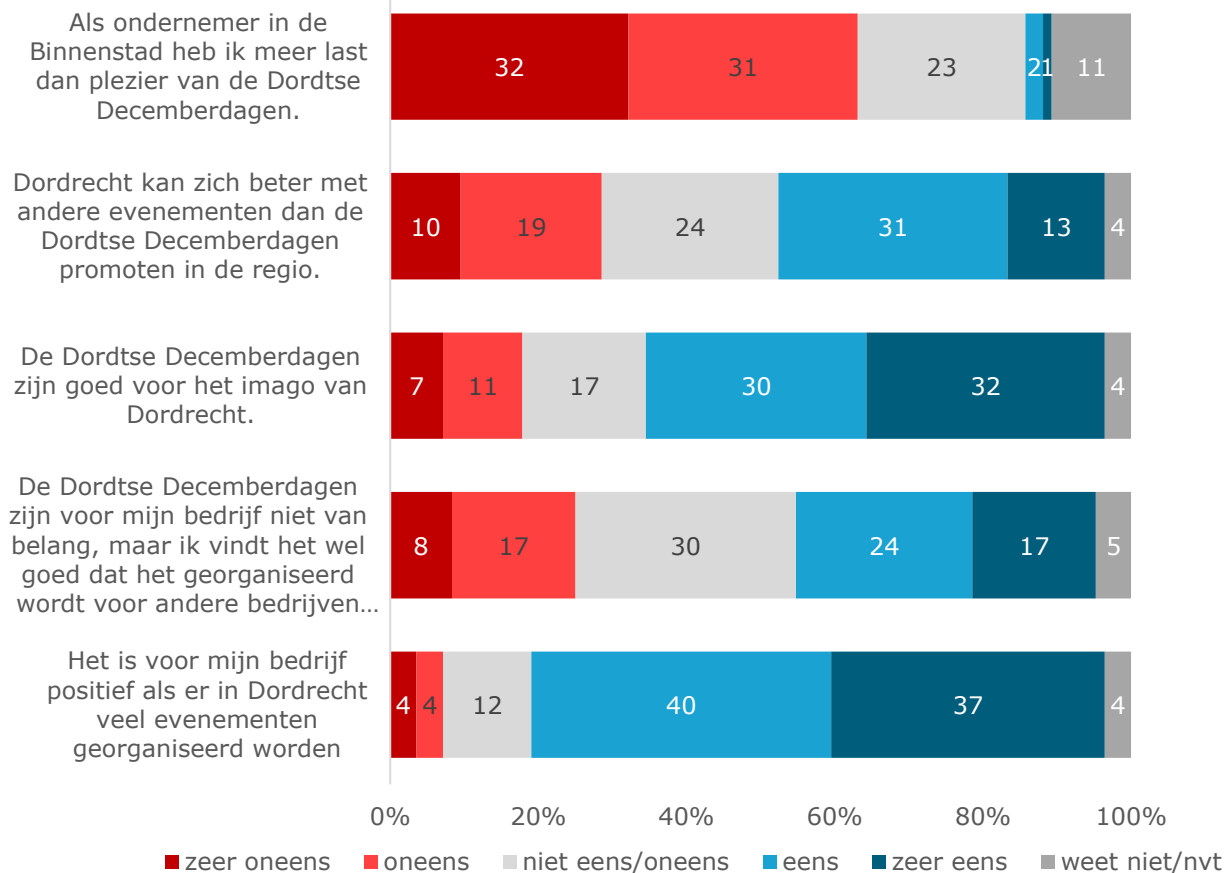
Ruim driekwart van de ondernemers bevestigt dat het goed is voor zijn/haar bedrijf dat er evenementen worden georganiseerd in Dordrecht.

62% vindt de Dordtse Decemberdagen goed voor het imago van Dordrecht en slechts 3% vindt dat de Dordtse Decemberdagen voor meer last dan plezier zorgen.

41% is het (zeer) eens met de stelling dat de Dordtse Decemberdagen voor het eigen bedrijf niet van belang zijn, maar dat het wel goed is dat het georganiseerd wordt voor andere bedrijven. 25% is het niet eens met deze stelling: dit kan betekenen dat men het wel relevant vindt voor het eigen bedrijf, maar ook dat het zowel voor het eigen bedrijf als voor andere bedrijven niet relevant is.

44% vindt dat Dordrecht zich beter met andere evenementen dan de Dordtse Decemberdagen kan promoten in de regio.

## Stellingen over impact DDD



### Driekwart van de inwoners bekend met DDD, heeft tijdens hun bezoeken aan de Dordtse binnenstad gedurende de Dordtse Decemberdagen wat gegeten of gedronken bij 'vaste' horeca of een aankoop gedaan in een winkel

Inwoners van de Drechtsteden, bekend met de DDD, is gevraagd welke activiteiten ze ondernomen hebben tijdens hun bezoek(en) aan de Dordtse binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen. Iets eten of drinken bij vaste horeca wordt het meest genoemd, gevolgd door een aankoop in een winkel en het bekijken van de binnenstad of een stadswandeling.

Iets gekocht in een winkel (78% vs 68%), bezoek weekmarkt (60% vs 30%), bezoek museum, Het Hof of een galerie (25% vs 17%), bezoek theater, bioscoop of muziektredens (31% vs 20%) worden meer genoemd door inwoners van Dordt dan door inwoners van de overige Drechtstedengemeenten.

Inwoners jonger dan 50 noemen meer dan oudere inwoners de binnenstad bekijken of een stadswandeling maken (74% vs 62%) en eten/drinken bij een vaste horeca locatie in Dordrecht (83% vs 72%). 50+ inwoners noemen juist meer dan 50- inwoners een bezoek aan het museum, Het Hof, of een galerie (26% vs 18%) en bezoek aan de grote Kerk of een andere kerk (25% vs 15%).

### Het aandeel bezoekers dat de binnenstad vaker denkt bezocht te hebben door DDD is hoger dan het aandeel inwoners dat er minder vaak de binnenstad door heeft bezocht.

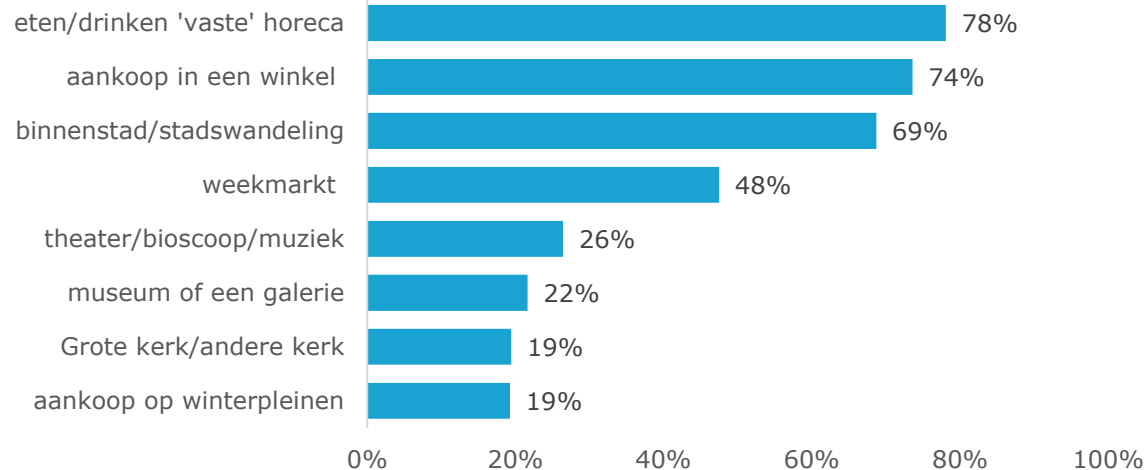
Om het effect van de Dordtse Decemberdagen in te schatten is ook gevraagd of men door de Dordtse Decemberdagen de binnenstad vaker of minder vaak heeft bezocht of dat het niet heeft uitgemaakt. 69% geeft aan dat het niet heeft uitgemaakt. 26% geeft aan dat ze hierdoor vaker de binnenstad bezocht hebben. Dit percentage verschilt niet tussen Dordtenaren en inwoner uit de overige Drechtstedengemeenten of leeftijdsgroepen.

# Activiteiten ondernomen tijdens bezoeken aan binnenstad tijdens DDD



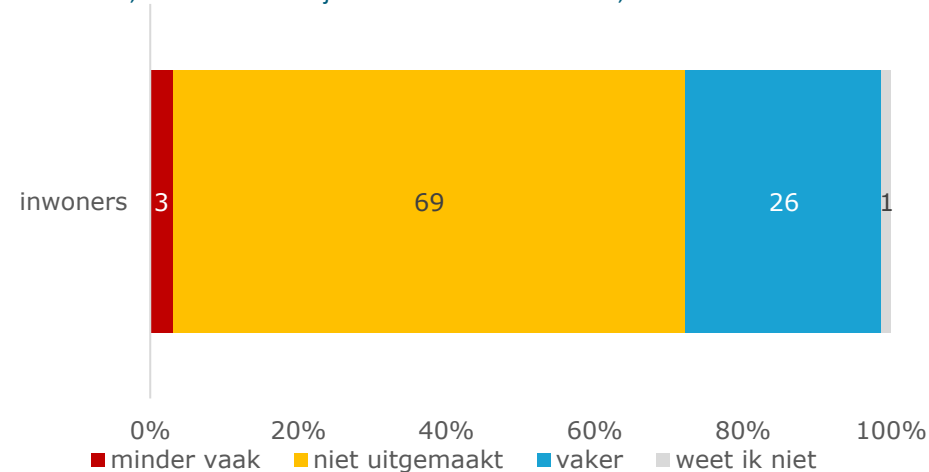
## Activiteiten ondernomen tijdens bezoeken aan DDD

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=784



## Dordtse binnenstad vaker, minder vaak bezocht door DDD of niet uitgemaakt

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=784



**Bijna 1 op de 5 inwoners bekend met de DDD die de Dordtse binnenstad hebben bezocht tijdens de Dordtse Decemberdagen denkt meer te hebben uitgegeven door de Dordtse Decemberdagen.**

Op de vraag of men door de Dordtse Decemberdagen meer of minder heeft uitgegeven in de Dordtse binnenstad antwoordt 18% meer. Veelal omdat men iets gegeten of gedronken heeft of cadeautjes heeft gekocht. Het percentage dat meer heeft uitgegeven verschilt niet tussen de leeftijdsgroepen en de inwoners uit Dordrecht of rest van de Drechtsteden.

**Het aandeel inwoners van de Drechtsteden dat de binnenstad tijdens eventuele Dordtse Decemberdagen volgend jaar waarschijnlijk of zeker weer bezoekt is 70%.**

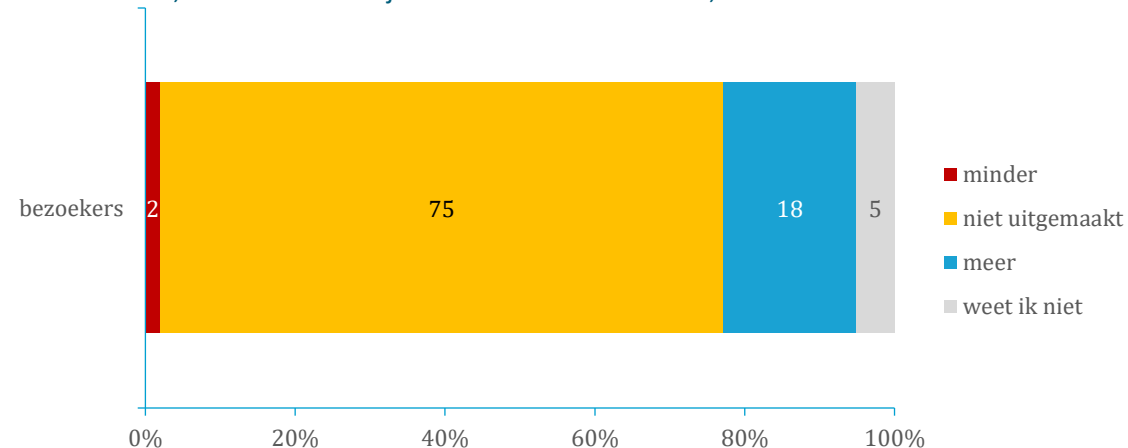
Inwoners van de Drechtsteden die dit jaar de Dordtse Decemberdagen hebben bezocht is gevraagd hoe waarschijnlijk het is dat ze volgend jaar de Dordtse Decemberdagen bezoeken als het weer wordt georganiseerd. 70% antwoordt zeker of waarschijnlijk. 7% antwoordt niet. Dit verschilt niet tussen Dordtenaren en inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten en tussen de twee leeftijdsgroepen 50+ en 50-.

## Tijd doorgebracht en uitgaven



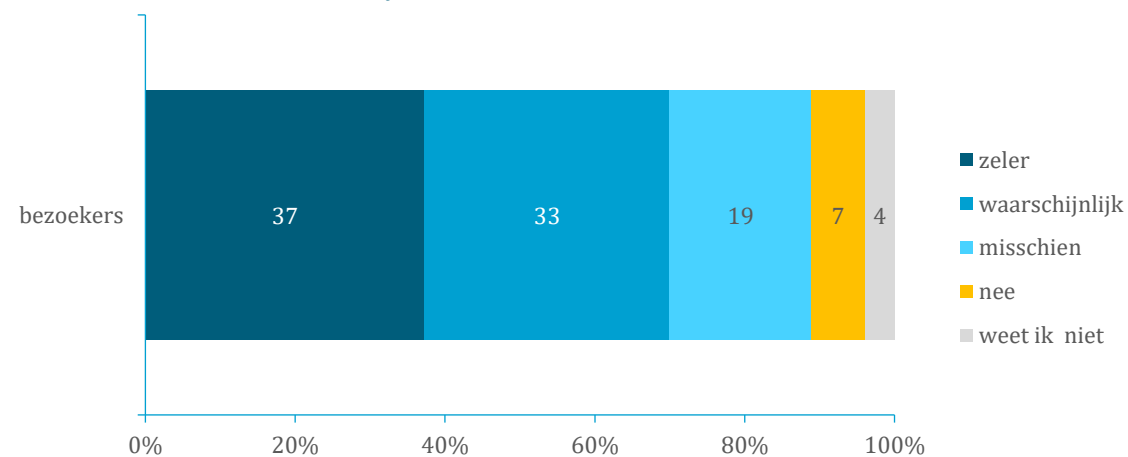
### Uitgaven in de Dordtse binnenstad door Dordtse Decemberdagen

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=782



### Herhaalbezoek DDD volgend jaar

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=772



**Bijna alle inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten bekend met DDD die de Dordtse Decemberdagen hebben bezocht, verwachten zeker of waarschijnlijk Dordrecht in de komende 3 maanden weer te bezoeken in hun vrije tijd.**

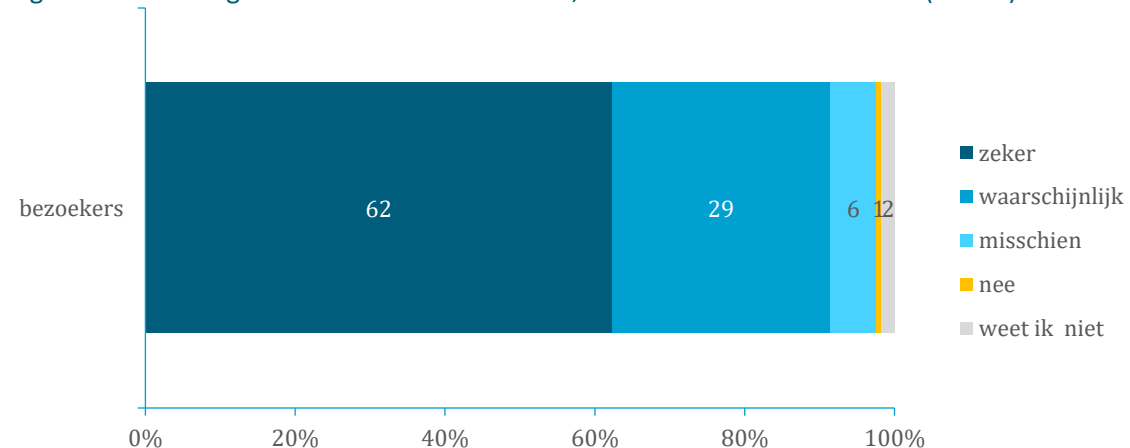
Inwoners uit de Drechtsteden, die niet in Dordrecht wonen, bekend zijn met de DDD en die de binnenstad dit jaar tijdens de Dordtse Decemberdagen hebben bezocht, is gevraagd hoe waarschijnlijk het is dat ze binnen 3 maanden Dordrecht weer bezoeken in hun vrije tijd. 91% antwoordt dat dit zeker of waarschijnlijk is.

## Intentie herhaalbezoek in vrije tijd

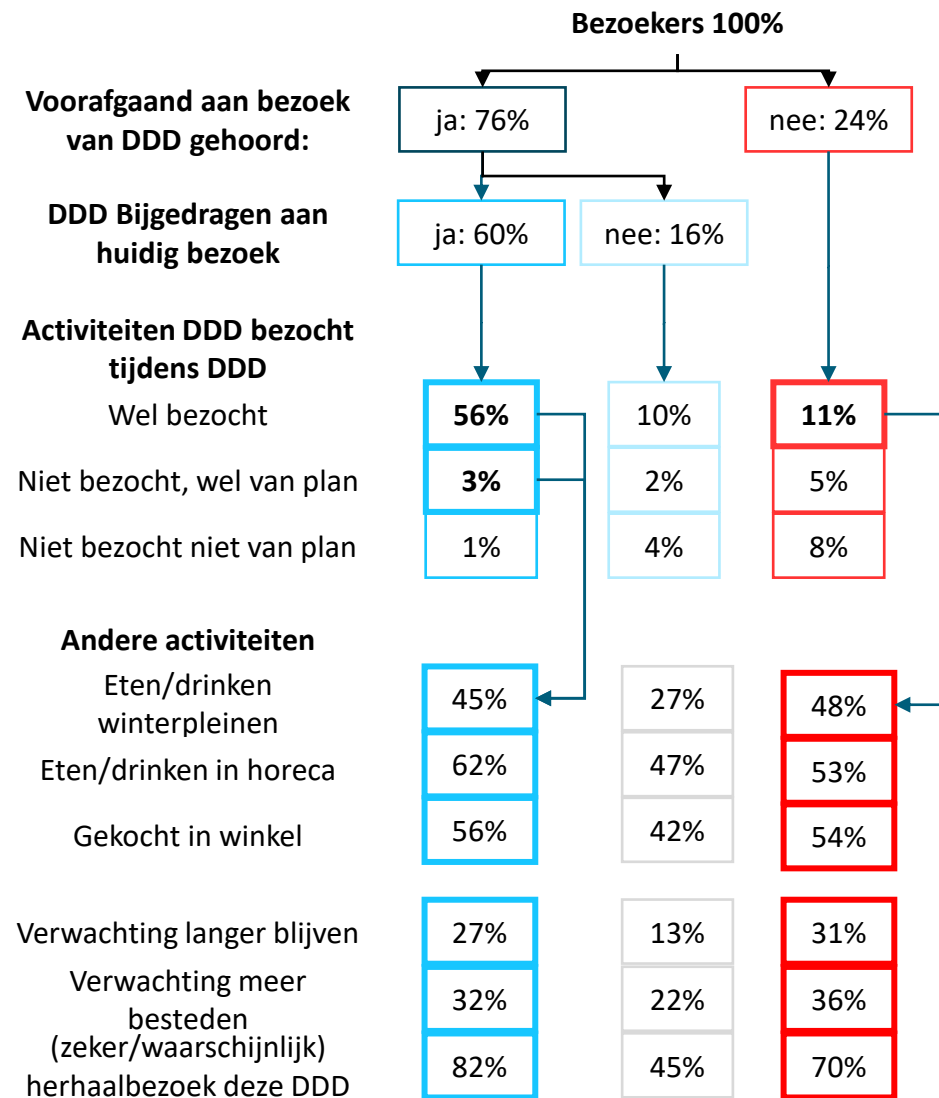


### Intentie herhaalbezoek in vrije tijd aan Dordrecht binnen 3 maanden

basis: inwoners overige Drechtstedengemeenten bekend met DDD, die de DDD hebben bezocht (n=224)

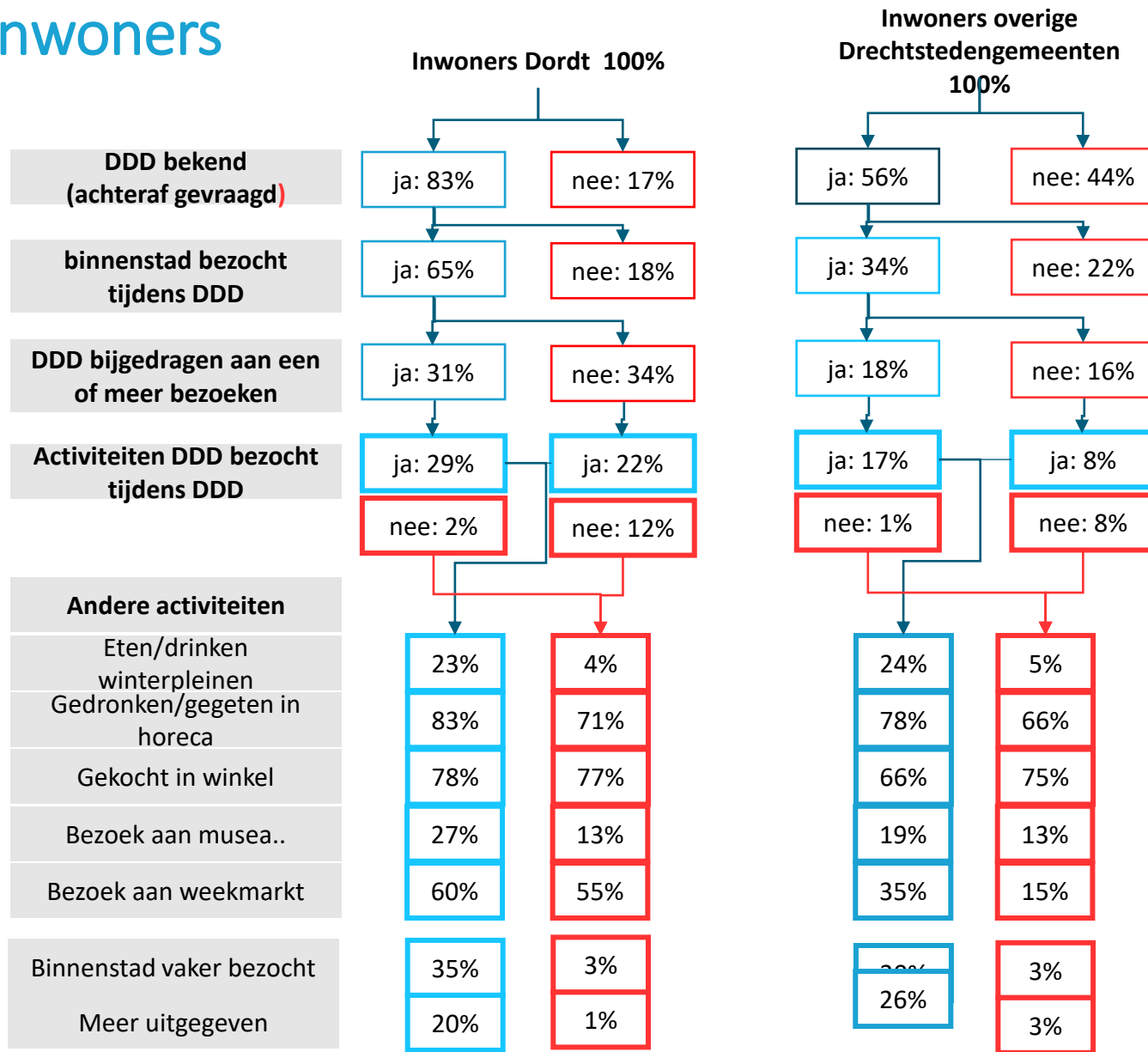


# Stoomschema impact bezoekers





# Stoomschema impact inwoners





# Waardering Dordtse Decemberdagen

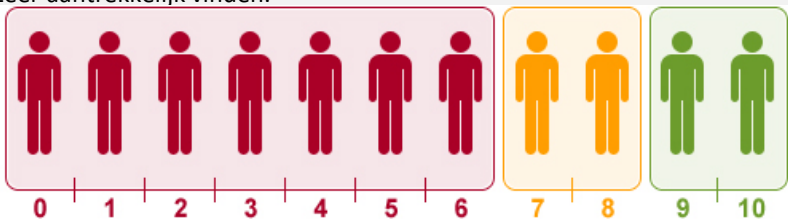
De Net Promotor Score onder bezoekers van de huidige editie van de Dordtse Decemberdagen is laag.

De Net Promotor Score kan worden gezien als een maatstaf voor tevredenheid. Bezoekers hebben op een schaal van 0 tot en met 10 kunnen aangeven hoe waarschijnlijk het is dat ze een bezoek aan de Dordtse Decemberdagen aanbevelen aan familie, vrienden of collega's. Personen met een score 9 of 10 worden gezien als promotors van het evenement, Personen met een score van 0 tot en met 6 als criticaster. Het % promotors – % criticasters geeft de NPS. De rapportageschaal is van -100 (alleen criticasters) tot 100 (alleen promotors).

De Net Promotor Score is vooral een relatieve maatstaf binnen een zelfde categorie, tussen groepen of in de tijd. Op dit moment kunnen we alleen vergelijken tussen groepen. De NPS voor bezoekers is 3: er zijn 3%-punten meer promotors (10%) dan criticasters (8%). Dit is absoluut gezien een vrij lage score. Het minst positief zijn bezoekers tot en met 29 jaar en bezoekers uit overig Zuid-Holland.

Aangesproken bezoekers vinden de Dordtse Decemberdagen en de sfeer in de binnenstad deze dagen overwegend aantrekkelijk, maar niet heel aantrekkelijk

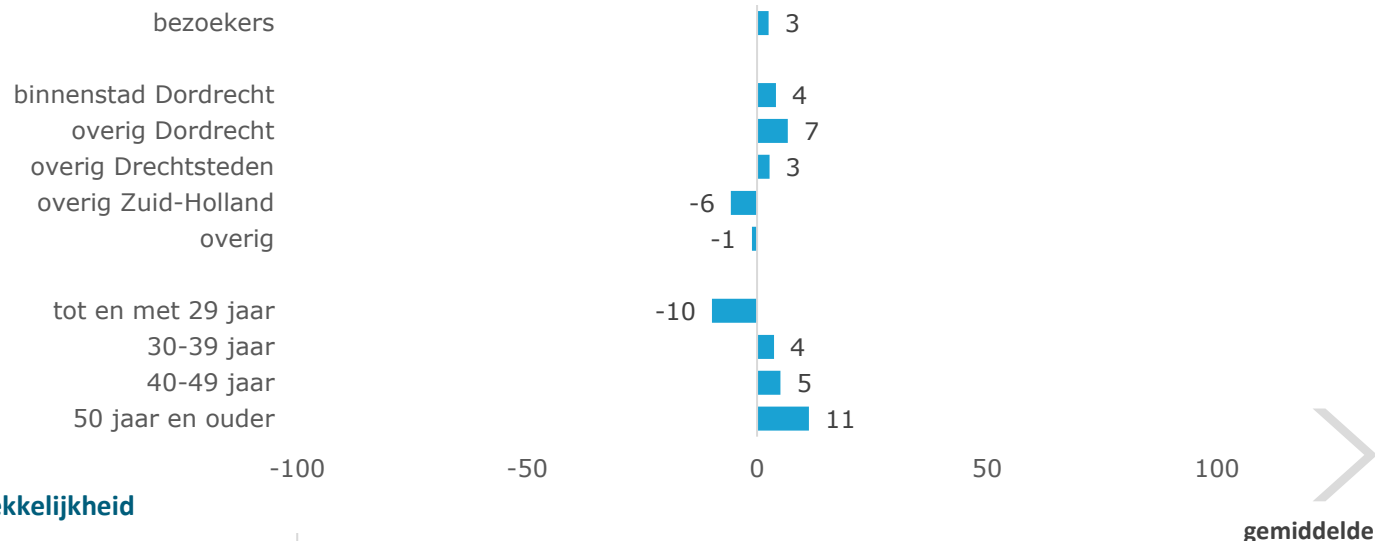
Er zijn nauwelijks bezoekers die de Dordtse Decemberdagen en de sfeer in de binnenstad tijdens deze dagen onaantrekkelijk vinden (score 5 of lager op een 10-puntschaal). Wel zijn er veel bezoekers die deze dagen en de sfeer tijdens deze dagen slechts licht aantrekkelijk vinden en weinig bezoekers die de dagen zeer aantrekkelijk vinden.



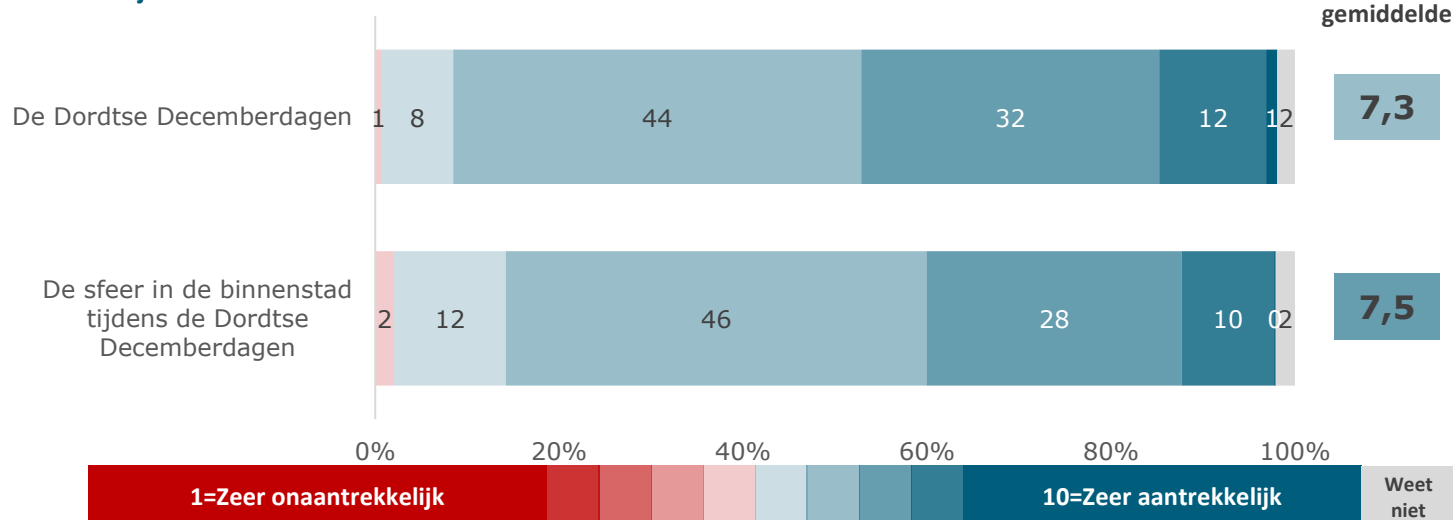
Net Promoter Score = % Promotors – % Criticasters

## Oordeel bezoekers

Net promotor Score = % promotors - % criticasters



### Aantrekkelijkheid





### Leukst aan Dordtse Decemberdagen – bezoekers Dordtse Decemberdagen

*“verlichting van Dwaalspoor. Muziek in Wolwevershaven was ook een groot succes.”*

*“Dwaalspoor en chalets met drankjes (die we overigens niet tegen zijn gekomen)”*

*“Dwaalroute, hoewel ik de route van vorig jaar mooier vond. Met name dat er toen meer bewegende beelden waren maakte het leuker. Nu was het vrij statisch. Dieptepunt: de veer bij de Groothoofdspoort.”*

*“Als de kwaliteit in orde is: Dwaalspoor. Het idee van de chalets is ook prima, maar moet nog wat meer bekendheid en omvang krijgen.”*

*“Sfeer in de stad. Is leuker dan kerstmarkt. Dat was z’n doel voorbij.”*

*“De versierde huizen, de lichtjes, Dwaallichten. Dordt is een mooie stad en als die stemmig verlicht is, is het er goed toeven.”*

*“Dat de stad leeft. Dat je jong en oud op pad ziet.”*

*“Ik vond er weinig sfeer in zitten. Helaas stelde het echt niet zoveel voor maar het idee is heel erg leuk en zou uitgewerkt kunnen worden tot een mooi groot evenement zoals ze dat nergens nog hebben in ons land. Veel licht geluid, sfeer, warmte, muziek en aparte dingen door de hele stad, vuurkorfjes etc. Mooie ijsbaan en winterterrassen terug erbij.”*

*“Het brengt mensen naar het centrum wat voor levendigheid zorgt (en voor omzet). En het is heel leuk dat er een winteractiviteit is. Mag van mij nog wel uitgebreid worden of hopelijk weer eens gecombineerd met de kerstmarkt voor lekker veel levendigheid en gezelligheid.”*

*“Het dwaallicht spoor en de chalets. Ik mis de Kerstmarkt echt enorm. Een korter dwaallicht spoor en meer chalets gecentreerd rond de kerstdagen ipv ver daarvoor zou echt leuk zijn. Met ook chalets met uitzonderlijk kerst spullen te koop. Zoals in Düsseldorf”*



**Hoewel ondernemers het goed vinden dat er iets georganiseerd wordt, was de huidige editie van de Dordtse Decemberevenementen het volgens hen niet qua sfeer en impact en sloot de uitvoering niet aan bij de verwachtingen.**

Ondernemers is via twee open vragen gevraagd wat zij positief en minder positief vinden aan de Dordtse Decemberevenementen. 44% noemt niets positiefs: 28% geeft geen antwoord en 16% antwoordt 'niets' of 'nauwelijks iets'. 12% benoemt wel positieve elementen 'maar ...'. 22% benoemt geen minder positieve elementen: dit zijn niet allemaal ondernemers die positief zijn.

Positief vinden ondernemers vooral:

- Er is (gezamenlijk) iets ondernomen of er is iets nieuws geprobeerd (28%). Een deel hiervan benoemt ook de potentie van het idee.
- De gecreëerde sfeer met versiering, verlichting, activiteiten (15%)
- Het aantrekken van (nieuwe) bezoekers naar de stad door het evenement (9%)
- (specifieke) activiteiten van de Dordtse Decemberevenementen (10%).

Minder positief vinden ondernemers vooral:

- Deze editie van de Dordtse Decemberevenementen had te weinig beleving en heeft niet aan de (gewekte) verwachtingen voldaan. Het was niet spectaculair genoeg en te verspreid (29%).
- Weinig activiteiten overdag, vooral activiteiten 's avonds na de sluitingstijd van winkels (23%). Dit betekent dat bezoekers overdag teleurgesteld werden, maar ook dat bezoekers die het evenement trekt geen extra bezoekers aan de winkels opleveren.
- In het verlengde van het voorgaande punt: de impact van de Dordtse Decemberevenementen was minder dan verwacht, bv bezoekers overdag en effect voor winkels (20%)
- De looptijd van (bepaalde activiteiten van) de Dordtse Decemberevenementen was te lang of niet in de goede periode, bv de winterpleinen vóór de vakantie en niet in de vakantie. (11%)
- Specifieke activiteiten die tegenvielen (17%): genoemd worden vooral Dwaalspoor ('sober'), een tegenvallende lichtshow en winterpleinen (minimaal, op verloren plekken, te ver uit elkaar, te laat op de dag open en te vroeg voor kerst dicht)
- Het ontbreken van (het effect van) een kerstmarkt (14%)

## DDD: positief en minder positief

***“Het idee om meerdere dagen activiteiten aan te bieden aan bezoekers, op meerdere plekken in de stad. De grote variatie in activiteiten. De gezelligheid van de houten huisjes op de Voorstraat. De mogelijkheid voor diverse partijen om iets toe te voegen.”***

ondernemer-detailhandel

***“Het toffe aan deze dagen is dat er een leuke manier is om de stad te ontdekken, echter gebeurt het ontdekken in de avond, dan zijn de winkels niet meer open, een mooie aanvulling zou een dag ontdekking zijn.”***

ondernemer - detailhandel

***“Het feit dat we anders durven kijken naar de invulling van een periode met veel potentie, anders dan de traditionele kerstmarkt waarin iedereen drie dagen lang overstroomt.”***

ondernemer - horeca

***“Het is het allemaal net niet. Overdag weinig van merken. Het gevoel van sfeer ontbreekt.”***

ondernemer-detailhandel

***“Het beeld naar buiten toe was beter dan de beleving in de stad zelf, waardoor veel mensen teleurgesteld waren. Ze dachten bij winterpleinen aan grotere gezellig ingerichte pleinen, niet aan 4 huisjes per plein.”***

ondernemer-detailhandel

***“De periode is te lang en er is ingezet op de verkeerde momenten. Houten huisjes die weg zijn voor de kerstdagen en de kerstvakantie.”***

ondernemer-detailhandel

***“Het was allemaal onduidelijk. Te ver uit elkaar. Weinig gezelligheid. Veel verwarring onder winkelend publiek wat er nu te doen was in de binnenstad.”***

ondernemer-persoonlijke verzorging

***“Het trekt te weinig bezoekers, er waren veel toeristen die vonden het vreselijk tegenvallen en saai, omdat ze voor een kerstmarkt kwamen die er niet was. Er was totaal geen sfeer.”***

ondernemer-horeca



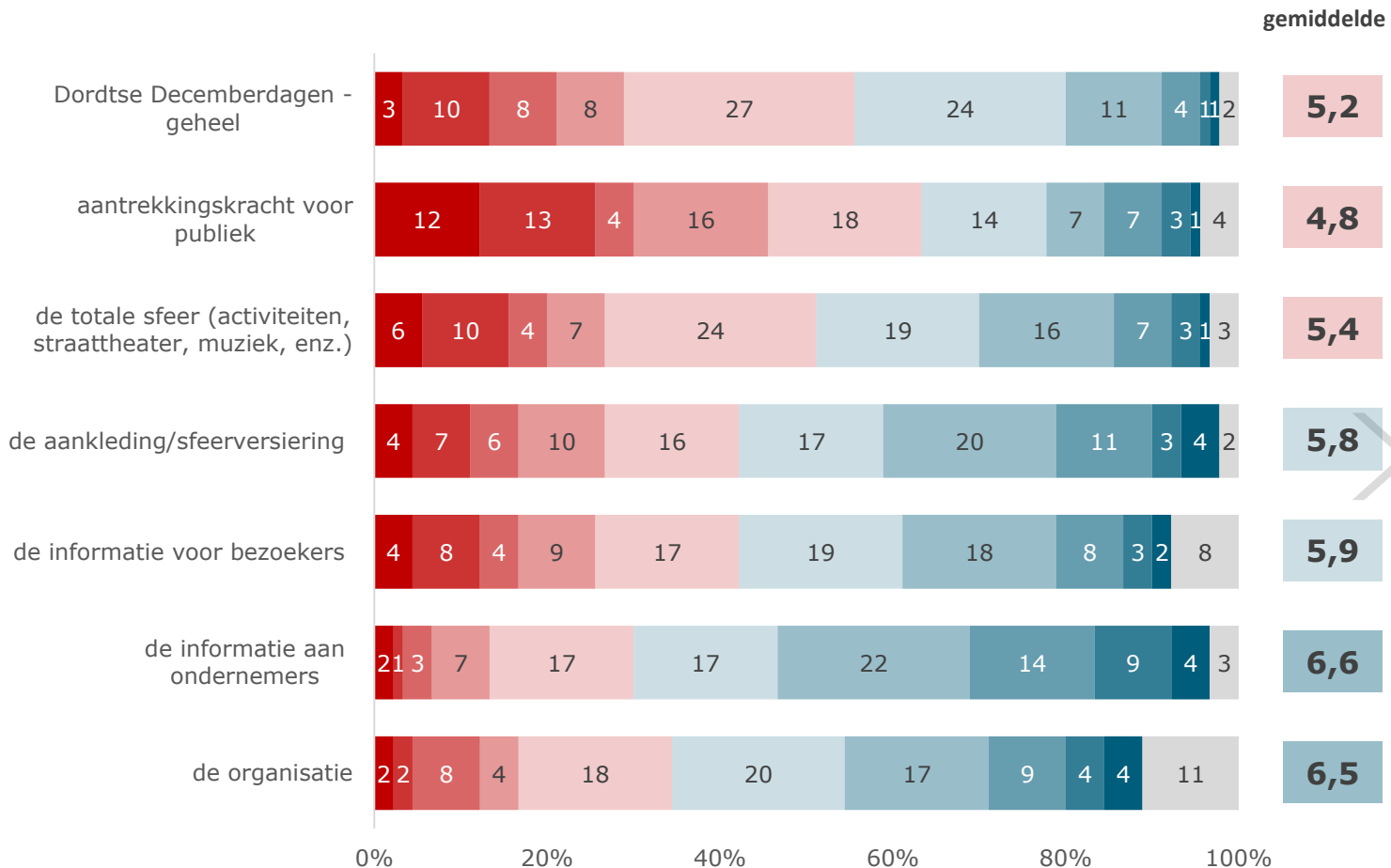
# Rapportcijfer aspecten DDD

Iets meer dan de helft van de ondernemers oordeelt overall negatief over de huidige editie van de Dordtse Decemberdagen: vooral de aantrekkingskracht voor het publiek en de sfeer scoort slecht.

Ondernemers is gevraagd om een rapportcijfer te geven over de Dordtse Decemberdagen als geheel en op een aantal elementen van de Dordtse Decemberdagen. De meerderheid van de ondernemers is negatief over de huidige editie van de Dordtse Decemberdagen als geheel (56%), de aantrekkingskracht voor het publiek (63%) en de totale sfeer tijdens de Dordtse Decemberdagen (51%).

Meest positief is men over de informatie aan ondernemers en de organisatie.

## Rapportcijfer DDD



### Inwoners van de Drechtsteden zijn over het algemeen positief in hun oordeel over de Dordtse Decemberdagen, maar niet zeer positief.

Inwoners bekend met de DDD, die een bezoek hebben gebracht aan de Dordtse binnenstad is gevraagd naar een rapportcijfer voor de Dordtse Decemberdagen als geheel. 11% heeft geen rapportcijfer gegeven.

Gemiddeld wordt een 7 gegeven. Slechts 10% geeft een 5 of lager. Inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten geven een iets hoger rapportcijfer dan Dordtenaren (7,4 vs 6,8). Er is geen verschil in rapportcijfer tussen de twee leeftijdsgroepen (50+ en 50-).

Ook over de informatievoorziening op en over de Dordtse Decemberdagen is het oordeel gevraagd aan inwoners die de Dordtse Decemberdagen bezocht hebben. 22% zegt geen van de informatiebronnen gezien te hebben. Twee derde van de inwoners die DDD bezocht hebben, heeft de website indordrecht.nl niet gezien. Bijna de helft heeft de website dordtsedecemberdagen.nl en social media over de Dordtse Decemberdagen niet gezien.

De website indordrecht.nl (5,9) wordt het minst positief beoordeeld, gevolgd door de informatie op straat (6,5). Inwoners in de leeftijd tot 50 jaar beoordelen de informatie over de Dordtse Decemberdagen op indordrecht.nl minder positief dan de inwoners in de leeftijd 50 jaar en ouder.

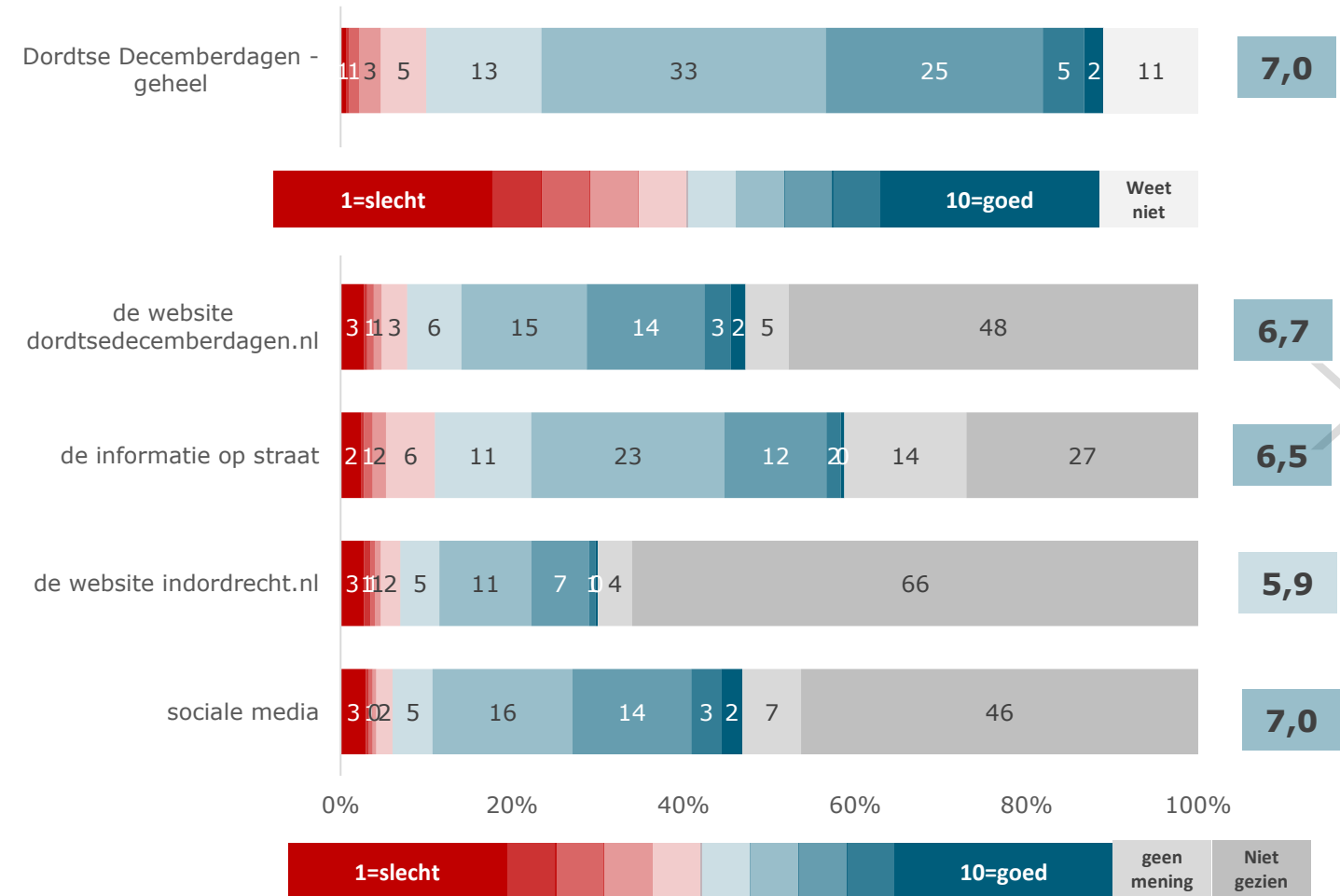
# Rapportcijfer (informatievoorziening) DDD



## Rapportcijfer DDD en informatievoorziening Dordtse Decemberdagen

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=773

gemiddelde



# Dordtse Decemberdagen

**Veel activiteiten of elementen die inwoners leuk vinden aan de Dordtse Decemberdagen (sfeer, Dwaalspoor, muziek, chalets) hebben dit jaar tegelijkertijd niet aan de verwachtingen voldaan.**

Naast een rapportcijfer voor de Dordtse Decemberdagen, is inwoners die de binnenstad hebben bezocht ook gevraagd wat ze het leukst vonden aan de Dordtse Decemberdagen, welke onderdelen niet geslaagd waren en wat men mist bij de Dordtse Decemberdagen.

Op de vraag wat men het leukst vond geeft 41% geen antwoord of heeft geen mening. 1% geeft aan niets leuks te vinden. Het Dwaalspoor/de verlichte panden/de wandelroutes en de (gezellige) sfeer worden verder het meest genoemd. 13% geeft tegelijkertijd aan dat het Dwaalspoor verbeterd moet worden: meer bewegende projecties, spectaculairder.

Een klein deel (10 personen; 1%) noemt verder dat leuk is dat men Dordt zo op een andere manier kan zien en dat Dordt een mooie achtergrond hiervoor is, de lichtshow, de lichtprojecties, de lichtobjecten (museumtuin), de avondvaarten/boottochten, de Sing-a-long en de variatie in activiteiten.

3% benoemt spontaan dat ze graag de kerstmarkt terug zouden zien. Tegelijkertijd geeft 2% (12 personen) spontaan aan het minder commerciële/massale karakter te waarderen.

Op de vraag welke onderdelen niet geslaagd zijn of niet hadden hoeven, geeft het grootste deel (81%) geen antwoord of geeft aan dat ze het niet weten of geen mening hebben. Dit kan zijn omdat ze weinig ervaringen hebben met de activiteiten van de Dordtse Decemberdagen, de variatie aan activiteiten volgens hen voor ieder wat wils biedt en wat men zelf niet interessant vindt wel interessant kan zijn voor een ander. 149 inwoners benoemen wel iets. Meest genoemd worden de winterpleinen met chalets in huidige vorm en het Dwaalspoor in de huidige opzet.

Tot slot: op de vraag wat men mist of graag toegevoegd wil zien, geeft 49% niets aan, weet het niet of zegt niets te missen. Meest gemist worden een kerstmarkt, een uitgebreider/spectaculairder Dwaalspoor met bewegende beelden, (live) muziek, een schaatsbaan en meer aangeklede winterpleinen.

leukst	Niet geslaagd	Missen
Dwaalspoor/lichtjes route (18%) in verbeterde vorm (13%) verlichte panden/boten (5%) wandelroutes (3%)	Chalets (winterpleinen) in de huidige vorm (4%)	Kerstmarkt in enige vorm (23%): 7% en kleinschalige kwalitatief goede kerstmarkt Duitse kerstmarkt).
Sfeer en gezelligheid (18%)	Het Dwaalspoor in de opzet van dit jaar (4%)	Dwaalspoor uitgebreider/met meer bewegende beelden (5%)
Aankleding (met licht) van straten en winkels 8%	De inpakservice (3%)	Meer (live) muziek (7%) bv koren, (rustige) livemuziek
Muziek (3%) oa muziekboot Wolwevershaven kerstconcertjes, koren	Alle activiteiten DDD/Liever kerstmarkt (3%)	Schaatsbaan (6%)
Reuring in de stad/mensen op straat - ook in de avond (3%)	Santa Run (2%)	Winterpleinen/chalets met meer aankleding (meer chalets, muziek, ) ruimere openingstijden/korter op kerst/ inclusief kerstkraampjes/centraler 4%
Chalets (3%)	Gebrek aan samenhang/sfeer (1% personen)	Communicatie (2%)
Lichtprojectie grote kerk (2%)	Fotomoment met pakjes (1%)	Sfeer (1%)
		Samenhang in activiteiten/ activiteiten minder verspreid bv chalets langs wandelroute (3%)





### Leukst aan Dordtse Decemberdagen – inwoners Drechtsteden

*“verlichting van Dwaalspoor. Muziek in Wolwevershaven was ook een groot succes.”*

*“Dwaalspoor en chalets met drankjes (die we overigens niet tegen zijn gekomen).”*

*“Dwaalroute, hoewel ik de route van vorig jaar mooier vond. Met name dat er toen meer bewegende beelden waren maakte het leuker. Nu was het vrij statisch. Dieptepunt: de veer bij de Groothoofdspoort.”*

*“Als de kwaliteit in orde is: Dwaalspoor. Het idee van de chalets is ook prima, maar moet nog wat meer bekendheid en omvang krijgen.”*

*“Sfeer in de stad. Is leuker dan kerstmarkt. Dat was z’n doel voorbij.”*

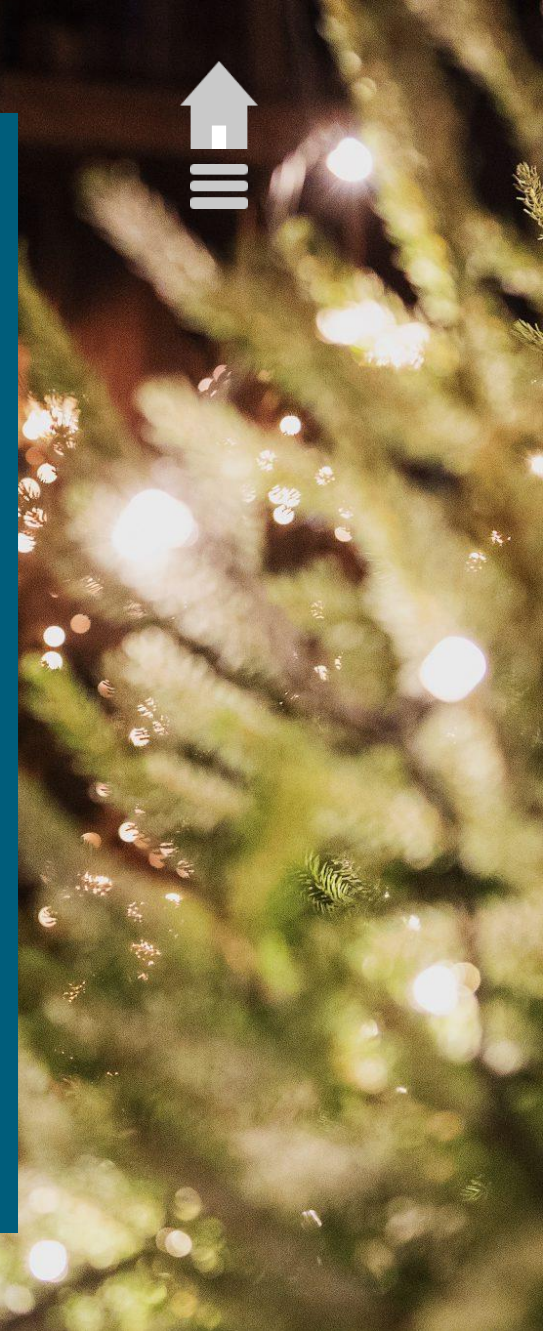
*“De versierde huizen, de lichtjes, Dwaallichten. Dordt is een mooie stad en als die stemmig verlicht is, is het er goed toeven.”*

*“Dat de stad leeft. Dat je jong en oud op pad ziet.”*

*“Ik vond er weinig sfeer in zitten. Helaas stelde het echt niet zoveel voor maar het idee is heel erg leuk en zou uitgewerkt kunnen worden tot een mooi groot evenement zoals ze dat nergens nog hebben in ons land. Veel licht geluid, sfeer, warmte, muziek en aparte dingen door de hele stad, vuurkorfjes etc. Mooie ijsbaan en winterterrassen terug erbij.”*

*“Het brengt mensen naar het centrum wat voor levendigheid zorgt (en voor omzet). En het is heel leuk dat er een winteractiviteit is. Mag van mij nog wel uitgebreid worden of hopelijk weer eens gecombineerd met de kerstmarkt voor lekker veel levendigheid en gezelligheid.”*

*“Het dwaallicht spoor en de chalets. Ik mis de Kerstmarkt echt enorm. Een korter dwaallicht spoor en meer chalets gecentreerd rond de kerstdagen ipv ver daarvoor zou echt leuk zijn. Met ook chalets met uitzonderlijk kerst spullen te koop. Zoals in Düsseldorf.”*





### Niet geslaagd van Dordtse Decemberdagen – inwoners Drechtsteden

*“Het mag juist allemaal wat uitbundiger. Het lichtspel bij de kerk was fantastisch maar de rest is best klein en op grotere afstand van elkaar. Zorg ook dat de bereikbaarheid beter wordt vanuit de buurgemeentes.”*

*“Locaties lagen ver uit elkaar. Als je niet bekend bent in de stad is de route lastig.”*

*“Kerstmarkt in de Grote kerk viel een beetje tegen, qua hoeveelheid stands en gezelligheid. Zeker vanwege toegangsprijs.”*

*“Winterpleinen waren wat sneu (of dicht). Zeker op doordeweekse dagen. Vooral Vriesestraat was zielig voor de ondernemers.”*

*“Die houten chalets zijn leuk, maar dan moet er omheen wel wat leuks te doen/zien zijn.”*

*“Jammer dat het niet duidelijker is wat er te doen is. Een bord waar de activiteiten opstaan bij bijv het station en begin van de statengang kan al extra info geven. Desnoods met een qr-code erop die je kan scannen om naar de site te gaan.”*

*“De rendieren waren niet geslaagd: het lampen twee kleuren idee was leuk alleen alle rendieren leken op elkaar dus was ‘t niet meer bijzonder je wist toch al wat je zou zien.”*

*“Lichtspoor was dit keer erg statisch had leuker gekund. We hebben de kerstmarkt echt gemist. De kerst horeca standjes waren leuk maar hebben de versterking van kerstmarkt stalletjes nodig. Misschien toch een 2 weken durende weihnachtsmarkt op pleintjes naar Duits voorbeeld maar wel pas starten na St Nicolaas. De Gentse winterfeesten kunnen ook als voorbeeld dienen....”*

*“Alles. Als je er geen effort van betekenis in wilt steken, doe dan gewoon helemaal niets. Maar probeer niet met een beetje marketing op het laatste moment knollen voor citroenen te verkopen. Sorry, gewoon weer een kerstmarkt. Niet hip of intellectueel, maar er komt wel volk op af.”*



### Missen op Dordtse Decemberdagen – inwoners Drechtsteden

*“Dwaalspoor meer conform de vorige editie. En weer een echte kerstmarkt, niet meer zo groot als afgelopen edities maar weer wat kleinschaliger waar dordtse restaurants buiten hun eten kunnen verkopen en niet commerciële partijen van buitenaf!”*

*“Een paar kleine kerstmarkten tussen de dwaallicht route bijvoorbeeld het hof vriesestraat, aardappelmarkt.”*

*“Het mag van mij wel wat groter, wat meer grote projecties zoals jaar 1 op stadhuis, wat meer grotere en drukker evenementen zoals een schaatsbaan en grotere kerstmarkt.”*

*“Ik vind het echt heel jammer dat de oude vertrouwde kerstmarkt geen onderdeel uitmaakt van de decemberdagen. Dat zou wel een kers op de taart zijn.”*

*“Meer chalets op het Scheffersplein. Meer richting de echte feestdagen. En een kerstmarkt. We hoeven zeker niet weer de grootste te zijn. Maar geen is geen optie. Plaats meer chalets, alleen kerstproducten en geen pannen of andere zoi. Laat de mooie binnenstad van Dordt maar eens echt stralen. Naast de prachtige belichting van het Dwaalspoor.”*

*“Ik zou het leuk vinden als alles zoveel mogelijk afgestemd is op elkaar ,dat er een soort verhaallijn inzit door Dordt heen, dus meer een geheel.”*

*“Dwaalspoor compactere route met om de paar honderd meter verrassende en creatievere lichtattracties.”*

*“Zonder meer winterplein met ijsbaan en optredens met muziek.”*

*“Meer lichtobjecten. Ook door de winkelstraten zodat er betrokkenheid wordt gecreëerd. Zorg ook dat er een soort kern is van activiteiten. ... Zorg dat alles open is. Wat is leuker om een gluhweintje te drinken bij een winterwandeling.”*

*“Schaatsbaan. Chalets op de route van Dwaalspoor ipv ernaast of überhaupt in de buurt.”*

*“Een reuzenrad, een ijsbaan en door heel de stad op verschillende plaatsen kerstkraampjes en horeca huisjes. Dus winterwonderland sfeer creëren!”*



**Naast de kerstmuziekboot, avondvaarten en Santa Run (waarbij het oordeel gebaseerd is op weinig bezoekers) worden de Christmas sin-a-long en het lichtproject met muziek bij de grote kerk het meest positief beoordeeld door inwoners die de activiteit bezocht hebben.**

Inwoners bekend met de DDD, die de binnenstad tijdens de DDD hebben bezocht, is gevraagd naar hun mening over activiteiten van de Dordtse Decemberdagen, ongeacht of ze de activiteit hebben bezocht. Hiernaast is een opsplitsing gemaakt in het oordeel over de activiteit, naar inwoners die de activiteit hebben bezocht en personen die de activiteit niet hebben bezocht. Deze laatste groep bestaat uit bezoekers van de Dordtse Decemberdagen die niet gehoord hebben van de activiteit, wel gehoord hebben van de activiteit en deze niet bezocht hebben of 'weet niet' hebben geantwoord op de vraag of ze over de activiteit gehoord hebben en bezocht hebben.

Het meest positief zijn bezoekers van de kerstmuziekboot, de avondvaarten en de Santa Run: echter deze oordelen zijn gebaseerd op een klein aantal bezoekers. Hierna zijn bezoekers van de Christmas sing-a-long, het lichtproject met muziek bij de grote kerk en tentoonstelling LUCID het meest positief.

Minst positief is men over de winterpleinen met chalets zowel inwoners die ze niet bezocht hebben als die ze wel bezocht hebben geven een relatief laag oordeel. Verder zijn bezoekers van de wandelroute etalage en de Dwaalspoor wandelroute relatief weinig positief.

Inwoners die de activiteiten lichtproject en muziek grote kerk, lichtkunst tentoonstelling LUCID Kunstkerk, Christmas Sing-a-Long Stadhuisplein, fotomoment cadeaus en Santa Run hebben bezocht, zijn positiever in hun oordeel over deze activiteiten dan inwoners die de betreffende activiteiten niet bezocht hebben.

Inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten zijn iets positiever over het fotomoment met cadeaus (7 vs 6,2), de inpakservice (7,3 vs 6,6) en de winterpleinen (6,9 vs 6,3) dan Dordtenaren. Inwoners jonger dan 50 zijn iets positiever over het fotomoment met cadeaus (6,7 vs 6,2) en de inpakservice (7,1 vs 6,5).

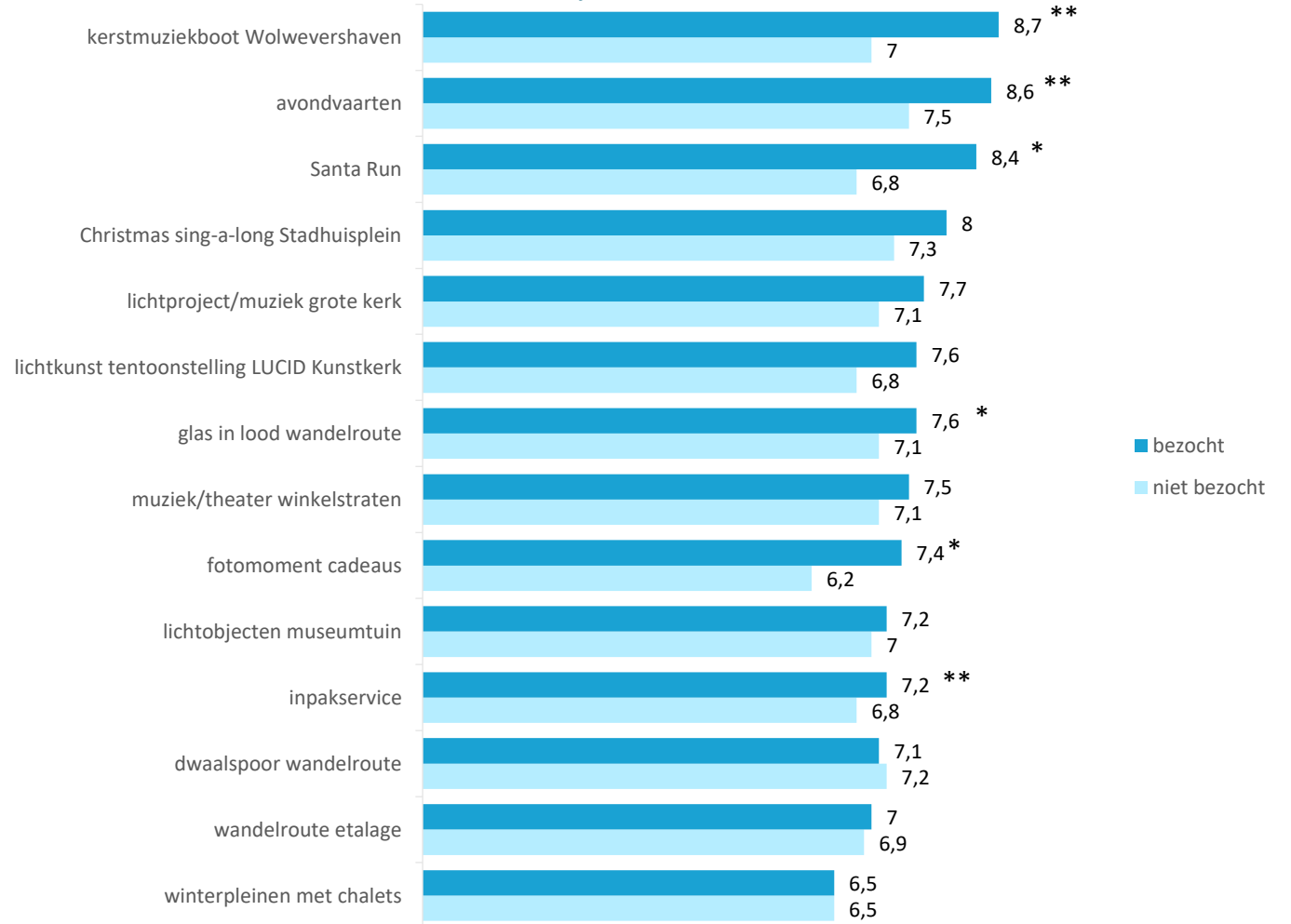
\* Kleine steekproefomvang (tussen 40 en 60)

\*\* zeer kleine steekproefomvang <40

## Oordeel activiteiten DDD

### Oordeel activiteiten DDD (1=zeer negatief, 10= zeer positief)

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben





# Aandeel met negatief oordeel activiteiten DDD

**Aandeel inwoners met negatief oordeel over activiteiten en de toelichting erbij**  
 Percentage inwoners met een mening die de activiteit een rapportcijfer 5 of lager geven

<p><b>Fotomoment met cadeaus – 22%</b>            Weinig toevoegen/niet aanspreken            ieder jaar hetzelfde</p>	<p><b>Santa Run–16%</b>            “niet aanspreken”            “blokkeert de toegang tot de stad”</p>	<p><b>Inpakservice – 15%</b>            Overbodig/niets toevoegen</p>
<p><b>Christmas sing-a-long–14%</b></p>	<p><b>Wandelroute etalage rendier–13%</b>            “Schijnen met lampje niet werken”            etalages summier versierd/rendieren saai            “Wandelroute onduidelijk aangegeven”</p>	<p><b>Kerstmuziekboot–12%</b></p>
<p><b>Lichtkunst LUCID Kunstkerk –11%</b>            “Tentoonstelling in Kunstkerk vond ik puberaal in            bepaalde uitingen over geloof en religie”            “niet begrepen”</p>	<p><b>Muziek/theater in winkelstraten –9%</b>            “sfeer missen”            “losse toevallige items”</p>	<p><b>Lichtobjecten museumtuin –9%</b>            Niet veel aan/meer verwacht/niet begrepen            tuin was gesloten/lichten waren niet aan</p>
<p><b>Glas in lood wandelroute– 9%</b></p>	<p><b>Avondvaarten–7%</b>            “avondvaart, één mooi lichtbeeld, verder niets            gezien.”</p>	<p><b>Lichtproject/muziek grote kerk–5%</b>            “Er werd hoog van de toren geblazen in de            aankondigingen, maar stelde inhoudelijk weinig            voor”</p>





**Winterpleinen – 25%**  
weinig sfeer/beleving  
te kleinschalig  
weinig samenhang  
openingstijden (niet allemaal open,  
periode open, tijden open)  
weinig publiek  
te weinig aangekleed (muziek, kerstsfeer)

*“Chalets staan veel te veel verspreid en beperkt open. Dit werkt niet en is niet echt gezellig. Centreer de chalets en houd daar activiteiten. Op die manier zijn het veel meer trekkers en krijg je meer gezelligheid.”*

*“Er werd enorm aandacht gegeven aan de chalets tijdens Dwaalspoor. Er zouden hapjes en drankjes te koop zijn. Wij gingen ook daarom op dinsdagavond naar het Centrum. Er was slechts 1 chalet open op het Scheffersplein. Alles gaf een mistroostig indruk.”*

*“winterplein na sluitingstijd, heel ongezellige uitstraling van veraf, kom je dichterbij, de mensen in de chalets waren aardig hoor, maar er hing totaal geen kerstsfeer, geen muziek, heel donker ook. Op het scheffersplein was er maar 1 open van de 4!! Aanfluiting.”*

**Dwaalspoor – 15%**

viel tegen  
minder indrukwekkend dan vorig jaar  
weinig spectaculair/sober (minder  
objecten, weinig projecties, meer  
statische verlichting)  
te verspreid

*“Dwaalspoor wandelroute was te versnipperd en de verlichting van de meeste objecten was weinig spectaculair. Dit onderdeel zou veel beter moeten worden uitgewerkt; het heeft zeker potentie.”*

*“De "lichtjes" vielen tegen dit jaar. Ik denk dat het komt door dat het voornamelijk gebouwen waren die uitgelicht waren. Eerder was er meer een voorstelling te beleven.”*

*“Eigenlijk is Dwaalspoor mij tegengevallen. Het was duidelijk minder dan vorig jaar. Tijdens mijn wandeling als gids ontving ik veel positieve reacties m.a.w. Dwaalspoor wordt veel interessanter wanneer bij de beelden uitleg wordt gegeven.”*

*“Omdat het niet te vergelijken is met vorig jaar. Toen hebben we genoten van diverse ( vele) bewegende lichtbeelden. Nu was er veel en veel minder te zien. ”*

*“Dwaalspoor viel tegen, helaas geen mooi verlicht stadhuis. Veel minder sfeer als verleden jaar. Jammer speciale avond met familie van veraf voor uitgetrokken.....”*

*“Ik vond het Dwaalspoor tegenvallen, voorgaande jaren vond ik de meeste projecties indrukwekkend nu maar een paar. Ik vond 't een gemiste kans dat de andere lichttentoonstelling over het hoge water niet was ingevoegd/verlengd met 't Dwaalspoor”*

**Inwoners, bekend met DDD en die binnenstad bezocht hebben, vinden de Dordtse Decemberdagen en de sfeer in de binnenstad deze dagen overwegend aantrekkelijk, maar niet heel aantrekkelijk**

Veel inwoners vinden de Dordtse Decemberdagen en de sfeer in de binnenstad en het aanbod aan activiteiten tijdens de DDD licht aantrekkelijk (score 6-8), een klein deel vindt het zeer aantrekkelijk (score 9-10). Ongeveer 1 op de 10 vindt de dagen, de sfeer en de activiteiten onaantrekkelijk (score 1-5). Het minst positief is men over de activiteiten tijdens de DDD.

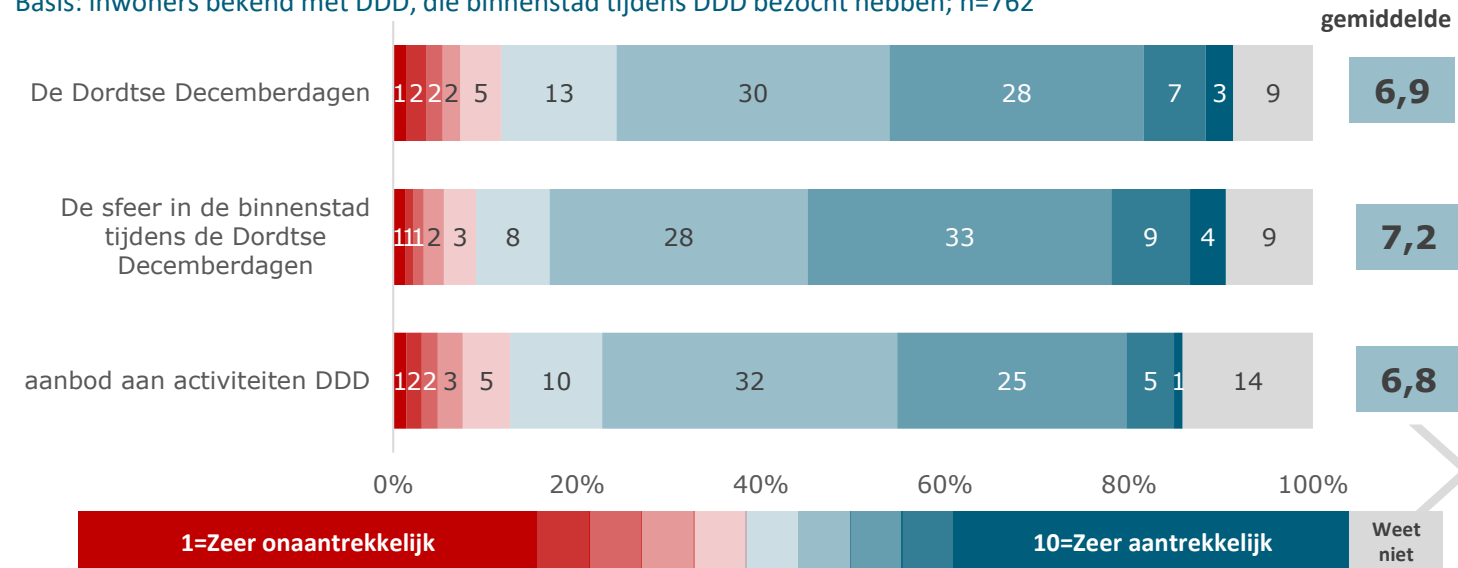
Inwoners van de overige Drechtstedengemeenten vinden de DDD (7,3 vs 6,7), de sfeer in de binnenstad (7,5 vs 7,1) en de aangeboden activiteiten (7,2 vs 6,6) tijdens de DDD aantrekkelijker dan inwoners uit Dordrecht.

# Aantrekkelijkheid DDD



## Aantrekkelijkheid

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=762







# Beleving Dordtse Decemberdagen

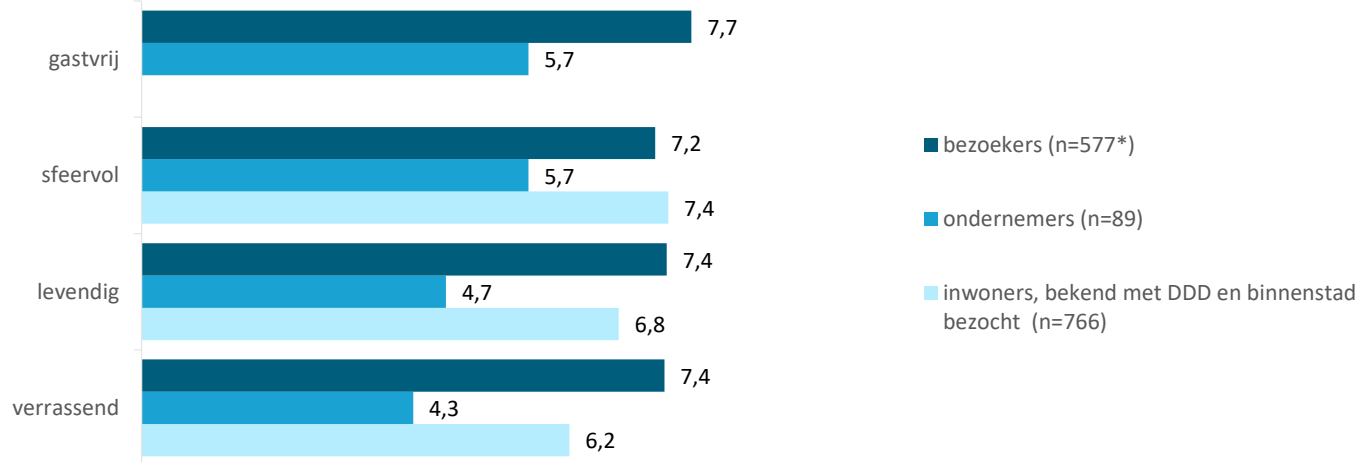
**Ondernemers zijn meer uitgesproken over de termen die passen bij de Dordtse binnenstad tijdens de DDD dan bezoekers en inwoners: ondernemers vinden levendig en verrassend gemiddeld genomen niet passen.**

Bezoekers, ondernemers en inwoners die bekend zijn met de DDD en de binnenstad bezocht hebben tijdens de DDD (bewonerspanel) is gevraagd in hoeverre ze enkele woorden bij de Dordtse binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen vinden passen. Gemiddeld genomen vindt men de voorgelegde termen goed bij de Dordtse binnenstad passen. Gastvrij past het meest volgens bezoekers en ondernemers. Aan inwoners is het woord 'gastvrij' niet voorgelegd.

Opvallend is ook dat ondernemers de termen minder goed vinden passen dan bezoekers en inwoners. Zij zijn vooral negatief als het gaat om levendig en verrassend.

## Beeld

**Mate van passen woorden bij Dordtse binnenstad tijdens DDD\*\***  
1=past helemaal niet, 10=past heel goed



\* Betreft alleen bezoekers, die niet mee willen werken aan een vervolgvragenlijst in de week na hun bezoek

\*\* gastvrij is bij inwoners niet voorgelegd



# Draagvlak Dordtse Decemberdagen onder ondernemers



# Draagvlak onder ondernemers

Ondanks de negatieve evaluatie van de huidige editie van de Dordtse Decemberdagen vindt ruim de helft van de ondernemers dat dit evenement moet blijven bestaan, maar wel met grote aanpassingen. Een derde vindt dat het in de huidige opzet niet moet blijven bestaan.

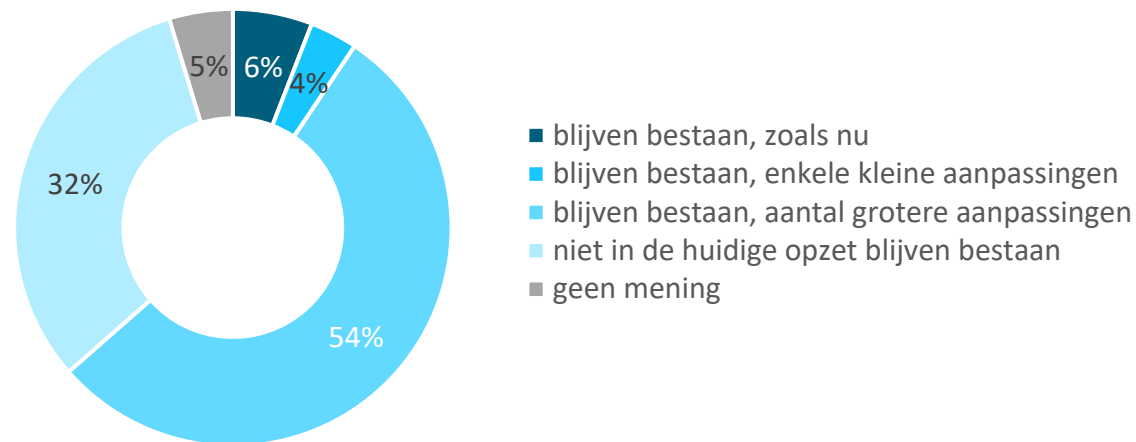
Door te vragen naar de mening van ondernemers over de toekomst van de Dordtse Decemberdagen krijgen we inzicht in het draagvlak onder ondernemers voor een vervolg van dit evenement. Slechts 6% (5 ondernemers) vindt dat de Dordtse Decemberdagen moeten blijven bestaan zoals het nu is. 54% is van mening dat er grote aanpassingen in de opzet gedaan moeten worden. 32% vindt dat het niet in de huidige opzet moet blijven bestaan: zij zien te weinig potentie in de huidige opzet.

Ondernemers die vinden dat de Dordtse Decemberdagen met (kleine of grote) aanpassingen moet blijven bestaan denken vooral aan:

- **Een (combi met een) kerstmarkt** (21%) omdat dit meer bezoekers (overdag) aantrekt en omzet verhogend werkt. De gedachten gaan vooral naar een kleinere, kwalitatieve kerstmarkt, bijvoorbeeld in samenwerking met lokale ondernemers, niet de grote kerstmarkt waar Dordrecht mee is geëindigd.
- **Grootsere aanpak** in het algemeen en van specifieke activiteiten (15%) zoals de verlichting bij het Dwaalspoor, de lichtshow, het aantal huisjes/concentratie van winterpleinen.
- **Meer (kerst)sfeer creëren** (14%) door meer aankleding of activiteiten te organiseren rond een bepaald verhaal/thema bv Anton Pieck, Scrooge. Als voorbeeld wordt hierbij Deventer genoemd.
- **Uitbreiding/vernieuwing van activiteiten** (13%) bv meer muziek/optredens, terugkeer van een schaatsbaan, kindercircus, nieuwe foto-objecten, levende kerststal/kerstdorp, to-do-activiteiten.
- **Aantrekken van meer bezoekers overdag** met activiteiten (12%), zodat de winkels meer profijt hebben. Een enkeling benoemt hierbij juist winkels 's avonds langer open en afstemming tussen winkeliers en horeca.
- **Marketing laten aansluiten op werkelijkheid** en hiermee voorkomen teleurstelling bij bezoekers (6%)

Ondernemers die vinden dat de Dordtse Decemberdagen niet in de huidige opzet moeten blijven bestaan, noemen vooral dat de huidige vorm te weinig toegevoegde waarde heeft/bezoekers trekt (16%), dat het groots aangepakt moet worden (7%) en dat de kerstmarkt terug moet komen (15%),

## Mening over de toekomst van de DDD



*“Winkeliers meer betrekken en opties bieden voor een sprankelende uitstraling. ( gebruik winkelpanden/gevels/vitrines voor een klein licht spektakel. Als is het maar een kleur) Dit geef meer eenheid aan de stad en zorgt ervoor dat iedereen van de stad mee doet. Zorg voor interessante activiteiten op het plein of bij lichtkunstwerken. Meer optredens, to-do”*

Ondernemer Horeca – DDD moet blijven bestaan, met een aantal grotere aanpassingen

*“Het werkte op deze manier helaas niet. Ik ben absoluut voor activiteiten en evenementen. Maar hier kwamen gewoon nauwelijks mensen op af. Dus of laten bestaan maar het echt groots aanpakken, of schrappen en weer de kerstmarkt nieuw leven in blazen.”*

Ondernemer Horeca – hoeft niet in de huidige opzet te blijven



*“Kijk naar Deventer. Daar wordt de binnenstad in de maand december omgetoverd in Charles Dickens-stijl. Dat is een visie. Niet enkel een elfje hier en een kerstboom hier en daar. Dordrecht zou kunnen denken aan Anton Pieck. 'Het Dordtse Pieck-fijn Festijn' oid.*

*Maak het mooiste gedeelte van de binnenstad (niet alleen het Achterom dus...maar ook de Voorstraat t/m de Nieuwe Haven) tijdens de maand december nóg mooier zodat je de grote ketens van het kernwinkelgebied, de colour locale buiten het kernwinkelgebied, horeca, cultuur én historie met elkaar combineert. Dordrecht onderscheidt zich door haar prachtige havengebied en eeuwenoude panden (met veelal kleine en charmante winkels); laat dat zien!*

*Maak (vooral ook overdag!) mooie routes waar mensen nieuwsgierig naar zijn (vooral buiten het kernwinkelgebied dus) om niet alleen de horeca in de avond maar ook winkels overdag te behagen.*

*En een kleine doch kwalitatieve kerstmarkt (met enkel Dordtse ondernemers) over de Groenmarkt en Grotekerksbuurt met een horecaplein aan de voet van de Grote Kerk (van vrijdagen t/m zondagen in de gehele maand december) lijkt mij een mooie en commerciële toevoeging aan de Dordtse Decemberdagen.”*

Ondernemer detailhandel – DDD moet blijven bestaan met aantal grote aanpassingen

*“Duidelijker communiceren naar de consument. En veel groter uitpakken en niet een paar pandjes uitlichten en paar houten kraampjes neerzetten is grote flop! Heb veel consumenten binnen gehad met de vraag waar de kerstmarkt was want dit was de verwachting bij de consument.”*

Ondernemer detailhandel – DDD moet blijven bestaan met aantal grote aanpassingen



# Overig

**Vooraf onder inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten zijn er meer inwoners die vinden dat de Dordtse binnenstad de afgelopen jaren minder aantrekkelijk is geworden.**

Inwoners die de Dordtse binnenstad in de afgelopen 3 jaar minimaal een keer hebben bezocht, is aan het begin van de vragenlijst gevraagd of de Dordtse binnenstad de laatste jaren aantrekkelijker of minder aantrekkelijk is geworden om te bezoeken. 26% van de inwoners uit de Drechtsteden vindt de stad aantrekkelijker geworden en 40% minder aantrekkelijk. Vooral onder inwoners die niet uit Dordrecht komen zijn er minder die de binnenstad aantrekkelijker vinden geworden om te bezoeken

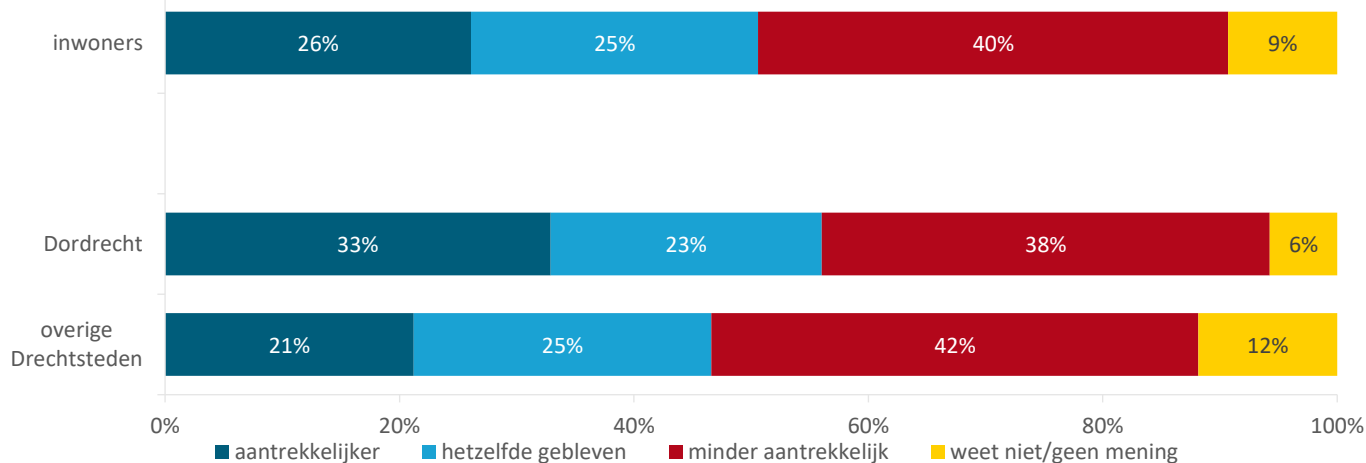
Verderop in de vragenlijst is, inwoners die op de hoogte zijn van de Dordtse Decemberdagen en de binnenstad tijdens deze dagen bezocht hebben gevraagd naar de aantrekkelijkheid van de Dordtse Decemberdagen, de Dordtse binnenstad en bepaalde voorzieningen in de binnenstad. In de afbeelding hiernaast worden de scores weergegeven voor de binnenstad en de voorzieningen in de binnenstad. 59% geeft de Dordtse binnenstad een 8 of hoger op aantrekkelijkheid. Minst positief is men over het aanbod aan winkels, meest positief over het aanbod aan gelegenheden om iets te eten.

Inwoners van de overige Drechtstedengemeenten zijn iets positiever dan Dordtenaren over het aanbod aan kunst en cultuur (8,2 vs 7,8) en het aanbod aan winkels (7,1 vs 6,7) dan de Dordtenaren.

## Aantrekkelijkheid Dordtse binnenstad

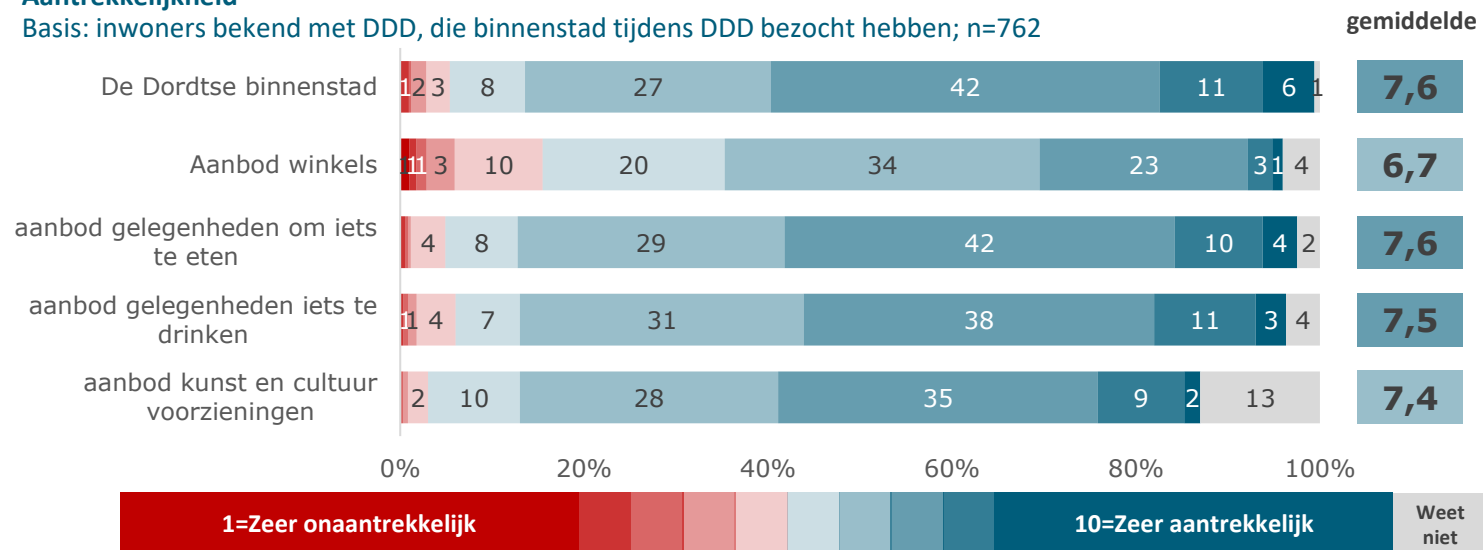
### Aantrekkelijkheid Dordtse binnenstad om te bezoeken – ontwikkeling afgelopen jaren

Basis: Inwoners die de Dordtse binnenstad in de afgelopen 3 jaar hebben bezocht; n=1796



### Aantrekkelijkheid

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=762



**54% vindt de bereikbaarheid van de binnenstad goed (score 8-10) tijdens de Dordtse Decemberdagen. 3 op de 5 inwoners (bekend met DDD, die binnenstad bezocht hebben tijdens het evenement) is op de hoogte van de gratis pendelservice, 1,5% heeft er gebruik van gemaakt.**

Inwoners bekend met de DDD, die de Dordtse Decemberdagen hebben bezocht geven gemiddeld een 7,3 voor de bereikbaarheid van de Dordtse binnenstad tijdens de Dordtse Decemberdagen:- 54% geeft een 8 of hoger, 12% een 5 of lager. De gemiddelde score voor bereikbaarheid verschilt niet tussen Dordtenaren en inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten.

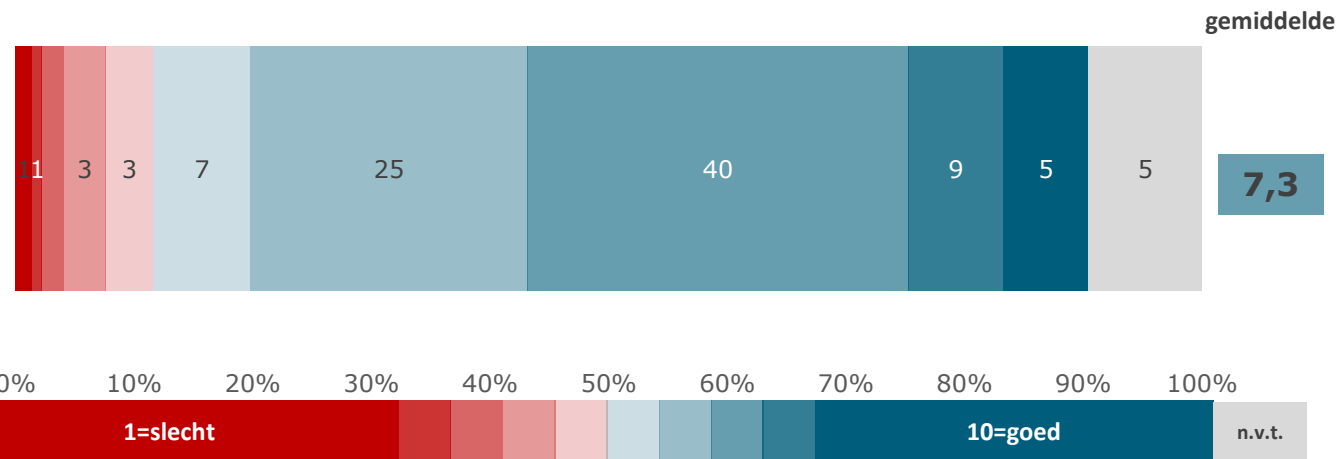
Tijdens de Dordtse Decemberdagen werden er in de weekends (extra) pendelbussen ingezet vanaf het parkeerterrein aan de Weeskinderendijk naar het centrum en vanaf parkeergarage Energiehuis naar het centrum.

De bekendheid van de pendelbus is 62%: 69% onder inwoners uit Dordrecht en 54% onder inwoners uit de overige Drechtstedengemeenten. Slechts een klein deel van de inwoners die op de hoogte waren van de pendelbus heeft hier ook gebruik van gemaakt: 1,5% (8 personen).

## Bereikbaarheid binnenstad

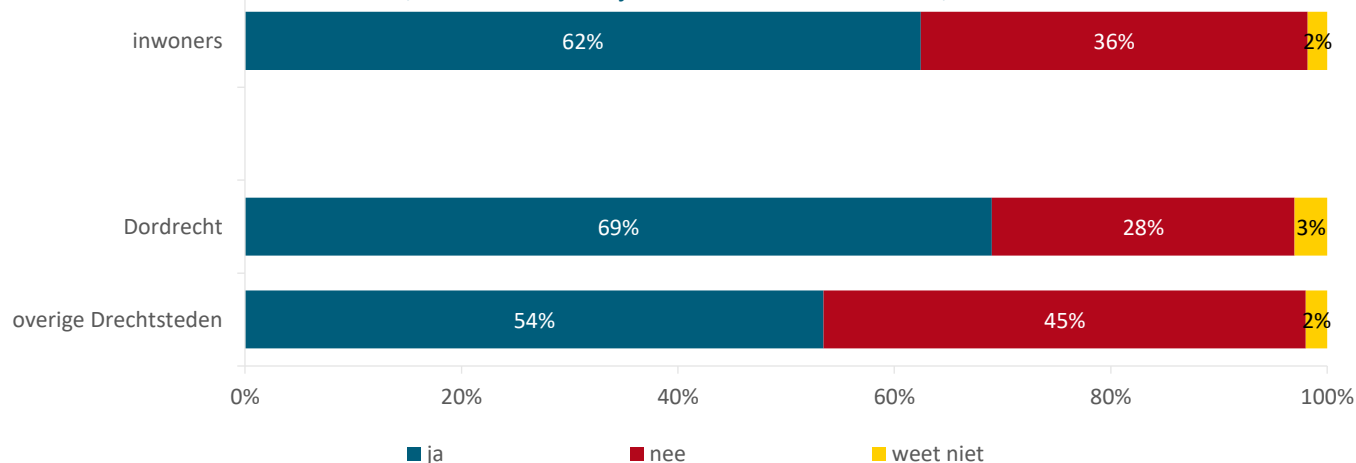
### Rapportcijfer bereikbaarheid Dordtse binnenstad tijdens DDD

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=859



### Op de hoogte van gratis pendelservice

Basis: inwoners bekend met DDD, die binnenstad tijdens DDD bezocht hebben; n=859







# Passanten tellingen

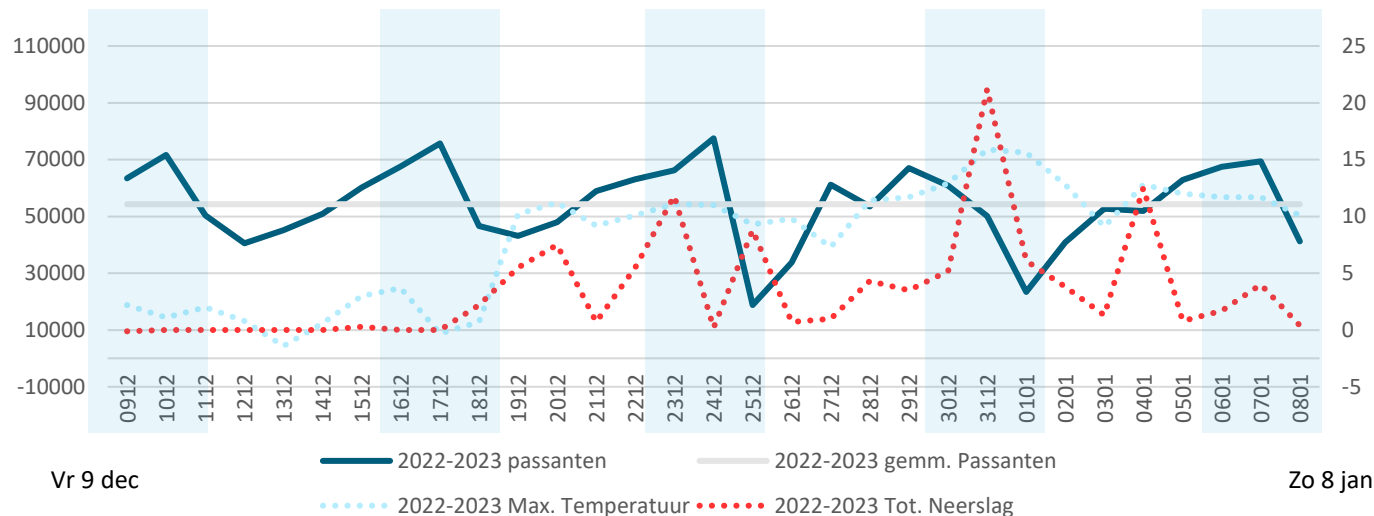
Het aantal passanten in de binnenstad is tijdens de huidige editie van de DDD 8% hoger dan de vorige editie.

Tot slot zijn de passantencijfers opgevraagd voor de periode van de Dordtse Decemberdagen dit jaar en vorig jaar.

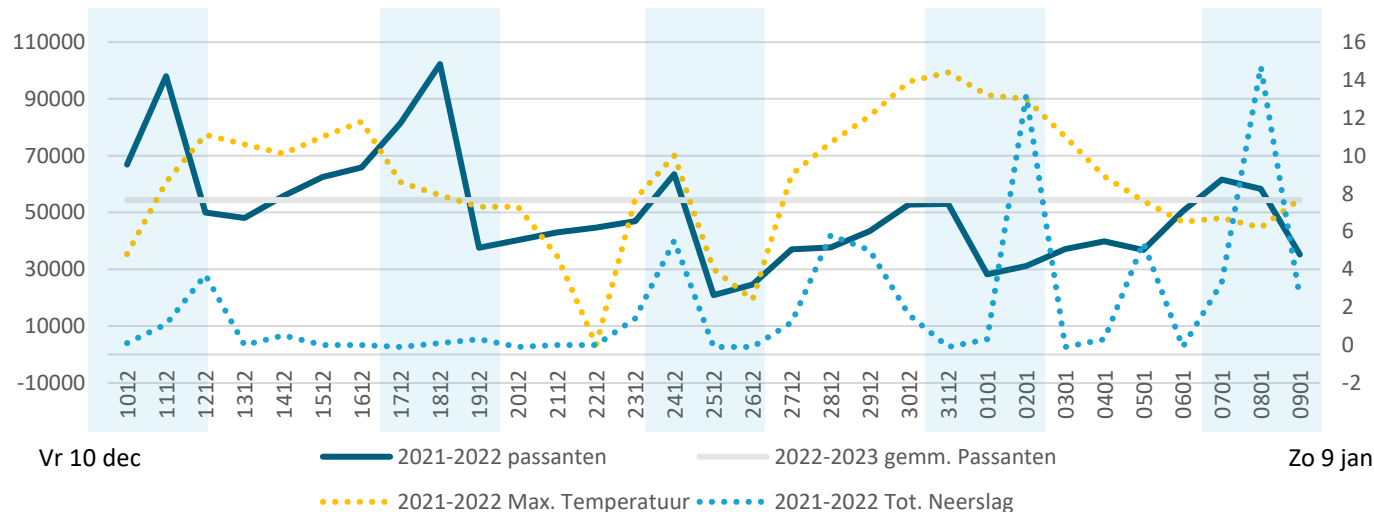
In totaal zijn er dit jaar (gemeten over alle meetpunten in de binnenstad in de periode 9 december-8 januari) 1.683.888 passanten geteld. Dit is 8% meer dan vorig jaar tijdens de Dordtse Decemberdagen (periode 10 december – 9 januari). Dit jaar was het aantal dagen met regen en de hoeveelheid regen hoger dan vorig jaar, bovendien was de gemiddelde temperatuur wat lager. Dit is mogelijk ook van invloed geweest op het aantal bezoekers en dus passanten.

# Passantentellingen Dordtse binnenstad

Aantal passanten totaal meetpunten Dordtse binnenstad, maximum temperatuur en neerslag 2022-2023



Aantal passanten totaal meetpunten Dordtse binnenstad, maximum temperatuur en neerslag 2021-2022



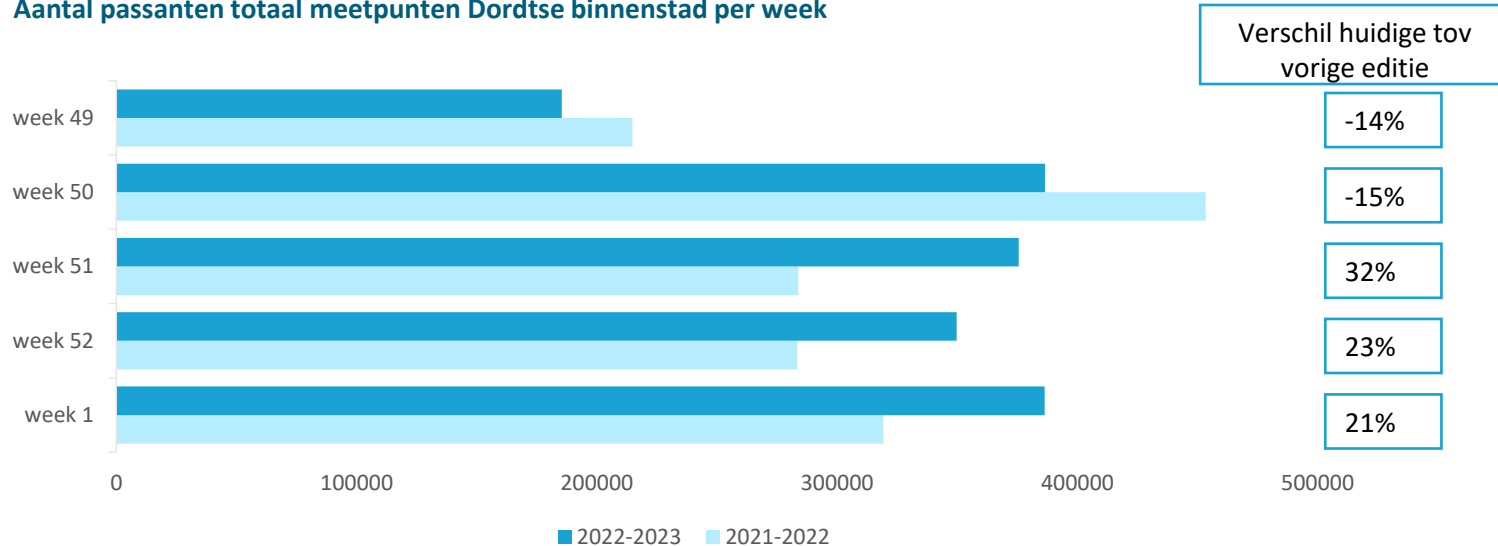
Het aantal passanten is de eerste twee weken lager dan vorig jaar, daarna hoger.

De eerste weken is het aantal passanten (gemeten over alle meetpunten van de binnenstad) dit jaar lager dan vorig jaar. In de weken erna is het aantal passanten juist hoger dan vorig jaar.

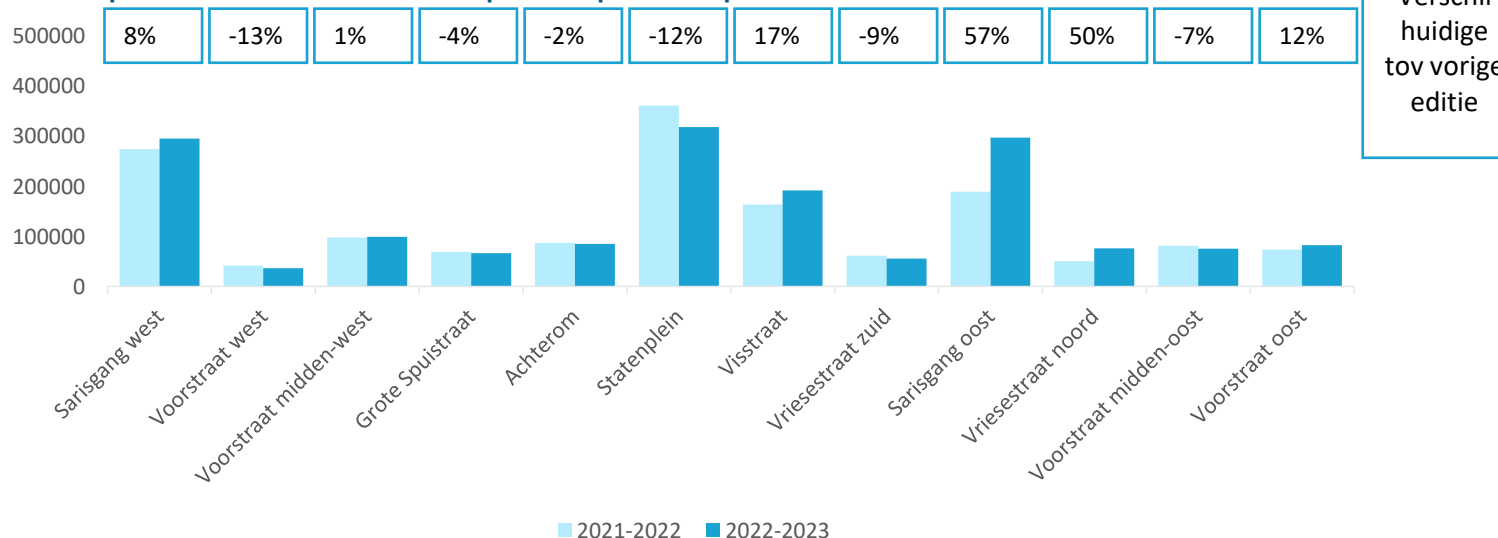
Over de gehele periode zijn vooral in de Sarisgang Oost, Vriesestraat Noord, Visstraat en Voorstraat Oost dit jaar tijdens de DDD meer passanten geteld dan vorig jaar.

# Passantentellingen Dordtse binnenstad

Aantal passanten totaal meetpunten Dordtse binnenstad per week



Aantal passanten Dordtse binnenstad per meetpunt voor periode DDD





# Bijlage: onderzoeksverantwoording



## Onderzoekopzet deelonderzoek publieksenquête bezoekers

### Methode

Vragenlijst afgenomen door interviewers, onder bezoekers van de Dordtse Decemberdagen tijdens hun bezoek.

Interviewers zijn verantwoordelijk voor 'random' selectie van respondenten op locatie: hierbij is voor zover mogelijk aangesloten bij tijden en locaties van evenementen.

Omdat bezoekers tijdens hun bezoek zijn geïnterviewd, kan het interview zowel aan het begin, in het midden of aan het einde van het bezoek hebben plaatsgevonden. In de figuur is hiernaast is te zien op welk moment van de geplande bezoekduur het interview ongeveer heeft plaatsgevonden.

### Veldwerkperiode

9 december 2022 t/m 8 januari 2023.

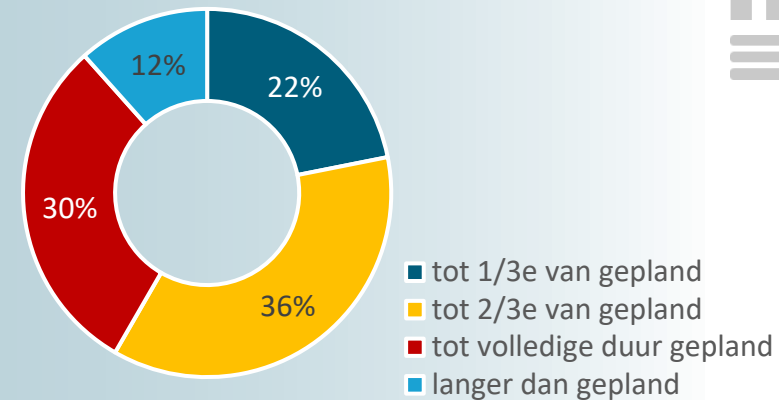
### Respons

De vragenlijst is ingevuld door 747 bezoekers van de Dordtse Decemberdagen. Er is spreiding aangebracht in dagen door-de-week en in het weekend en dagdelen (middag en avond).

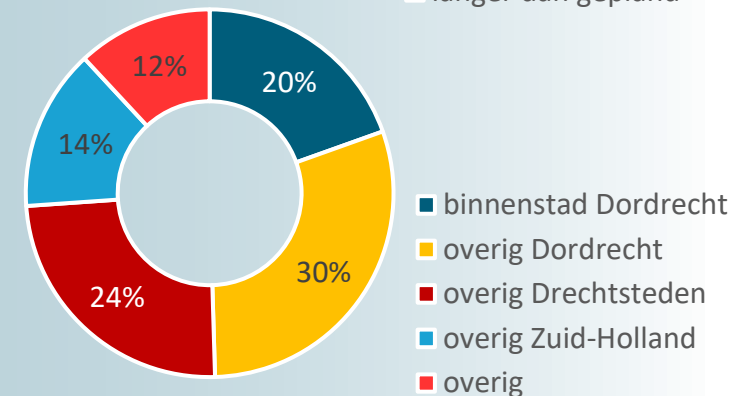
### Geen representatieve uitspraken voor bezoekers Dordtse Decemberdagen

Bij werving ter plaatse kan niet worden gegarandeerd dat de steekproef representatief is voor bezoekers van de Dordtse Decemberdagen.

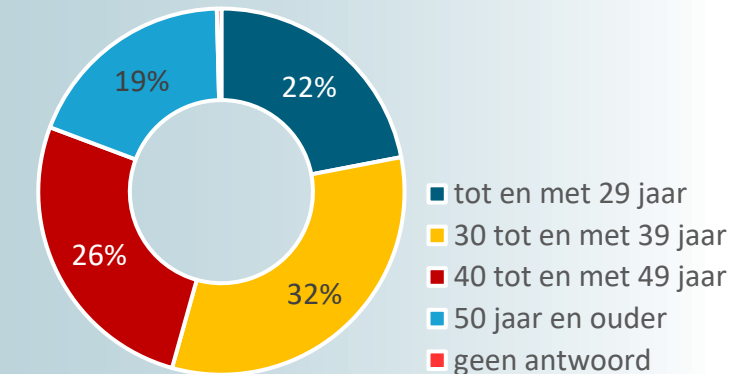
### Moment van interview: deel van geplande bezoekduur



### Herkomst



### Leeftijd





## Onderzoekopzet deelonderzoek ondernemers

### Methode

Een online vragenlijst onder ondernemers in de binnenstad die lid zijn van het POBD na afloop van de Dordtse Decemberdagen.

### Veldwerkperiode

10 januari 2023 t/m 28 januari 2023.

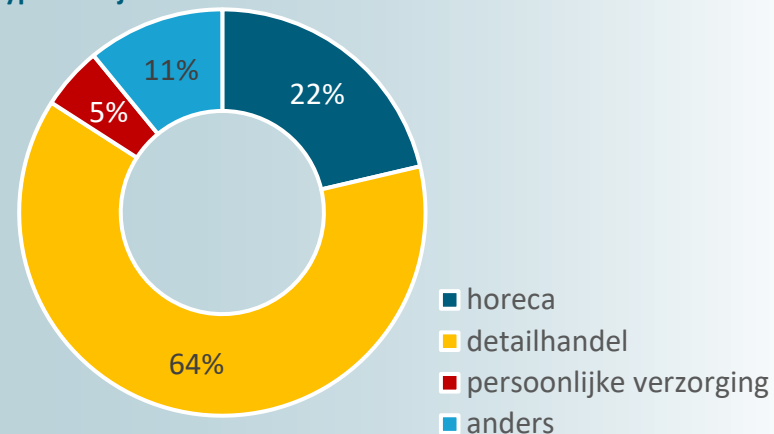
### Respons

In totaal zijn 388 ondernemers (leden van POBD) via e-mail benaderd. Hiervan hebben 98 ondernemers de vragenlijst geopend (25%) en 84 ondernemers de vragenlijst volledig ingevuld (22%). Iedereen die de vragenlijst minimaal tot vraag 4 (*Van 9 december tot en met 8 januari waren de Dordtse Decemberdagen. Hoeveel heeft u hiervan gemerkt met uw bedrijf?*) heeft ingevuld is meegenomen in de analyse: dit zijn 98 ondernemers (25%). 2 ondernemers geven zelf aan niet gevestigd te zijn in de Dordtse binnenstad, zij hebben de vragenlijst wel volledig ingevuld en zijn wel bij de analyse betrokken.

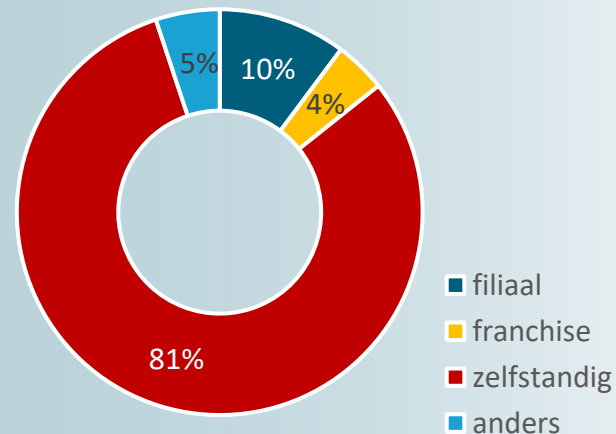
### Geen representatieve uitspraken voor ondernemers Dordtse Decemberdagen

Niet alle ondernemers in de Dordtse binnenstad zijn lid van POBD en hebben dus de mogelijkheid gehad om de vragenlijst in te vullen. De steekproef is niet herwogen naar de populatie van ondernemingen in de binnenstad.

Type bedrijf



Type bedrijf 2





## Onderzoekopzet deelonderzoek Bewonerspanel Drechtsteden

### Methode

Een online vragenlijst onder de bewonerspanels van de Drechtsteden na afloop van de Dordtse Decembertagen. Alle Drechtsteden gemeenten beschikken over een digitaal bewonerspanel. Leden van deze panels hebben een uitnodiging via e-mail ontvangen met toegang tot de vragenlijst.

### Veldwerkperiode

10 januari 2022 t/m 2 februari 2023.

### Respons

De vragenlijst is ingevuld door 1801 inwoners uit de Drechtsteden, verdeeld als volgt:

Dordrecht: 964 (35%)

Alblasserdam: 77 (19%)

Hendrik Ido Ambacht: 113 (21%)

Hardinxveld Giessendam: 72 (10%)

Papendrecht: 220 (23%)

Sliedrecht: 68 (16%)

Zwijndrecht: 287 (23%)

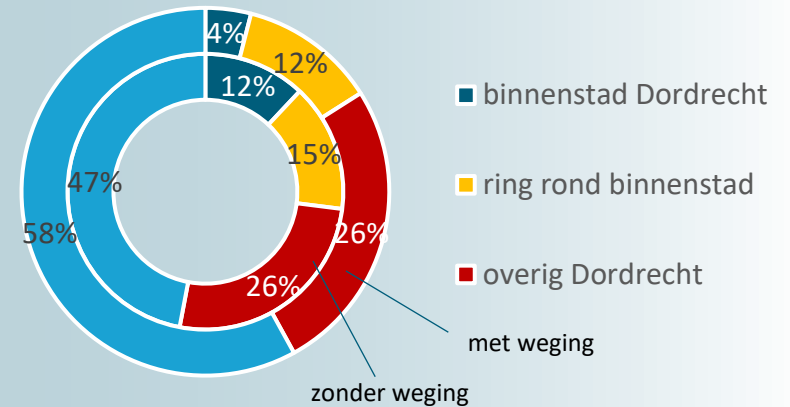
Tussen haakjes staan de netto responspercentages.

### Beperkingen

De digitale bewonerspanels zijn panels van inwoners die zichzelf hiervoor opgegeven hebben en graag meedenken met de gemeente. Beperking van dit panel is dat ouderen oververtegenwoordigd en inwoners jonger dan 40 jaar ondervertegenwoordigd zijn. De resultaten zijn herwogen naar de verhoudingen in de populatie:

- aantal inwoners per gemeente binnen de Drechtsteden;
- aantal inwoners per gemeente in de leeftijd tot 50 jaar en 50 jaar en ouder.
- voor Dordrecht aantal inwoners in de samengestelde gebieden:
  - Binnenstad
  - Ring rond binnenstad: Oud-Krispijn, Nieuw-Krispijn, Het Reeland en Noordflank
  - Overig Dordrecht.

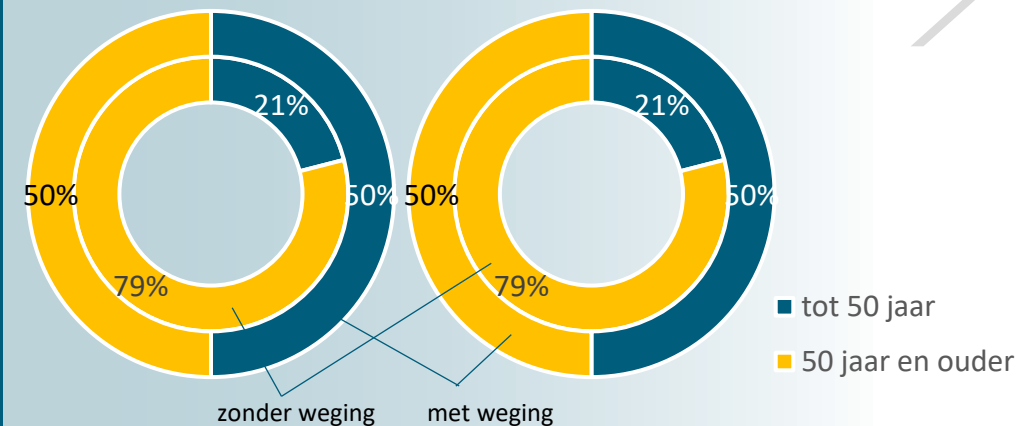
### Herkomst



### Leeftijd

#### Dordrecht

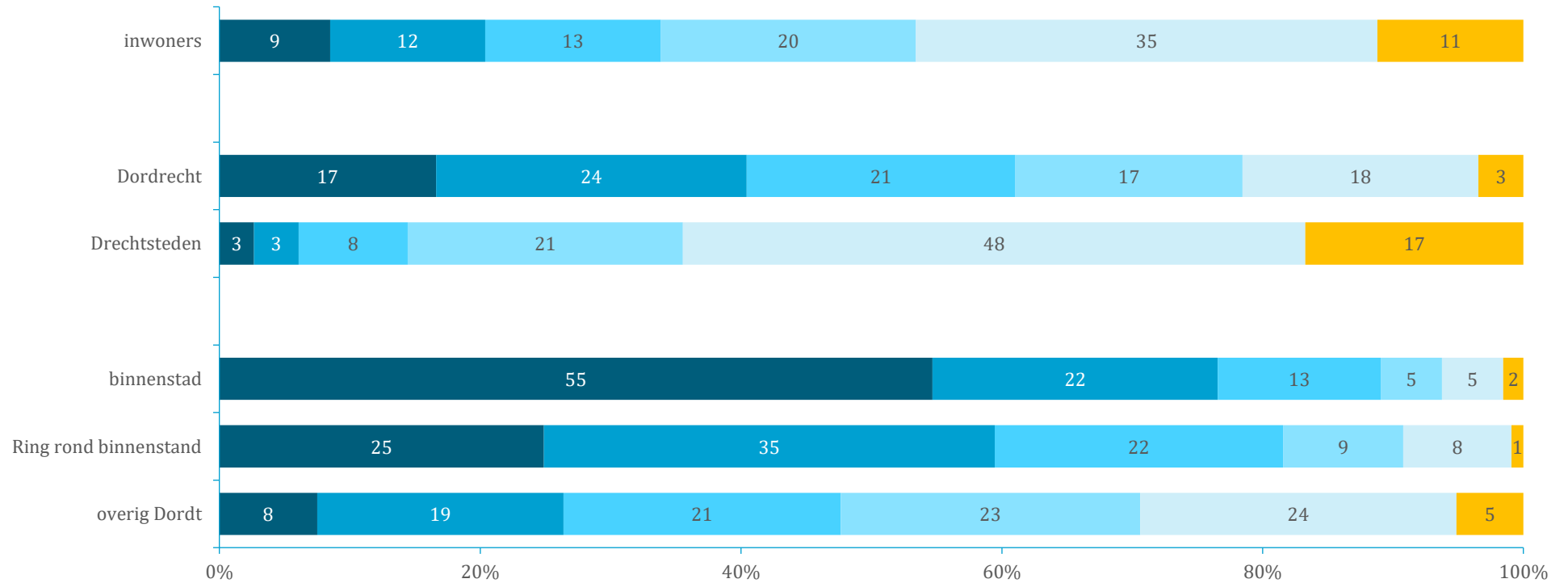
#### Overige Drechtstedengemeenten



# Inwoners



### Frequentie bezoek binnenstad in vrije tijd



■ meerdere keren per week afgelopen jaar

■ ongeveer 1 keer per week afgelopen jaar

■ meerdere keren per maand afgelopen jaar

■ ongeveer 1 keer per maand afgelopen jaar

■ meerdere keren afgelopen jaar

■ ongeveer 1 keer afgelopen jaar



# Over ons



## Over het OCD

**Partner voor bestuur en beleid!** Dat wil het OCD zijn voor haar opdrachtgevers in de Drechtsteden en daarbuiten. Wij bieden ondersteuning op maat met onderzoek, advies en informatie. Zodat beleid optimaal ontwikkeld, uitgevoerd en waar nodig bijgesteld kan worden. Meer weten? Bezoek onze website!

## Contact

Wilt u tips of informatie doorgeven of heeft u misschien een vraag over dit product? Neem dan gerust contact op ons door te bellen naar [078 770 3905](tel:0787703905) of te mailen naar [ocd@drechtsteden.nl](mailto:ocd@drechtsteden.nl).

## Auteurs

S.A.M. (Sandra) van Dijke



# Colofon

Dordtse Decemberdagen  
Februari 2023

Sandra van Dijke  
Linda Scheelbeek

Onderzoekcentrum Drechtsteden  
Industrieweg 11  
3361 HJ Sliedrecht

Postbus 619  
3300 Dordrecht

Telefoon  
078 770 3905

Website  
[onderzoekcentrumdrechtsteden.nl](http://onderzoekcentrumdrechtsteden.nl)



Onderzoekcentrum  
Drechtsteden

Partner voor bestuur en beleid